

ZŠ METEOROLOGICKÁ

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAMY**

ÁMOS – ŠKOLA PRO KAŽDÉHO

**MONTESSORI –
SAMOSTATNÉ DÍTĚ**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školních vzdělávacích programů: **ÁMOS – ŠKOLA PRO KAŽDÉHO**
MONTESSORI – SAMOSTATNÉ DÍTĚ

Název školy: **Základní škola Meteorologická**
Sídlo školy: **Meteorologická 181, 142 00 Praha 4 – Libuš**
Jméno ředitele: **PhDr. Alexandros Charalambidis**
Kontakty: **telefon 242446611, www.zsmeteo.cz, reditel@zsmeteo.cz**
Zřizovatel: **Městská část Praha – Libuš, Libušská 35, 142 00 Praha 4,
telefon 261 711 380 www.praha-libus.cz**

IČO: 60437910

DIČ: CZ60437910

IZO: 102101132

Číslo účtu: 55039041/0100

Koordinátor tvorby ŠVP ÁMOS: PhDr. Alexandros Charalambidis

Koordinátor tvorby ŠVP MONTESSORI: Mgr. Radana Konarská

Platnost školního vzdělávacího programu: **od 1. 9. 2022**

Aktualizace k 1.9.2023:

- **úprava učebního plánu programu AMOS a vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova**
- **program Montessori – změna a úprava charakteristiky a osnov (2. a 3. trojročí)**
- **přechodné ustanovení pro školní rok 2023/2024 - část G – výuka informatiky**

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a podle § 5 odst. 2 zákona 561/2004 v platném znění.

Razítko a podpis ředitele:

A/ SPOLEČNÁ ČÁST.....	4
1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
1.1 VELIKOST ŠKOLY, ZAMĚŘENÍ A VYBAVENOST.....	4
1.2 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	5
1.3 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, SPOLUPRÁCE S RODIČI A ZŘIZOVATELEM	5
B/ PROGRAM ÁMOS.....	7
2. CHARAKTERISTIKA ŠVP ÁMOS	7
2.1 ZAMĚŘENÍ PROGRAMU.....	7
2.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
2.3 ZABEZPEČENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	8
2.4 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	11
3. UČEBNÍ PLÁN	13
4. PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA	16
4.1 PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	16
4.2 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	17
4.3 CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	17
5. OSNOVY PŘEDMĚTŮ.....	19
5.1 ČESKÝ JAZYK	19
5.2 ANGLICKÝ JAZYK	30
5.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK/RUSKÝ JAZYK.....	34
5.4 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE	36
5.5 MATEMATIKA.....	38
5.6 ČLOVĚK VE SVĚTĚ	45
5.7 PŘÍRODOPIS	55
5.8 ZEMĚPIS	62
5.9 FYZIKA	67
5.10 INFORMATIKA	71
5.11 CHEMIE	79
5.12 DĚJEPIS.....	82
5.13 HUMANITNÍ ZÁKLAD	86
5.14 HUDEBNÍ VÝCHOVA	92
5.15 VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	95
5.16 ESTETICKÁ VÝCHOVA.....	99
5.17 TĚLESNÁ VÝCHOVA	100
5.18 PRACOVNÍ VÝCHOVA.....	105
5.19 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA.....	107
5.20 PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE (PAEK)	108
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	110
6.1 OBECNÁ PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	110
6.2 ZPŮSOBY HODNOCENÍ.....	110
6.3 KRITÉRIA HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKŮ	111
6.4 KRITÉRIA HODNOCENÍ CHOVÁNÍ ŽÁKŮ	111
6.5 CHARAKTERISTIKA STUPŇŮ HODNOCENÍ.....	112
6.5 CHARAKTERISTIKA SLOVNÍHO HODNOCENÍ PŘEDMĚTŮ VÝCHOVNÉHO CHARAKTERU VE ČTVRTLETÍ	113
C/ PROGRAM MONTESSORI	114
7. CHARAKTERISTIKA ŠVP MONTESSORI.....	114
7.1 ZAMĚŘENÍ PROGRAMU.....	114
7.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	115
7.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	117
7.3.1 Zabezpečení výuky u žáků se specifickými poruchami učení (SPU)	117
7.3.2 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	118
7.3.3 Zabezpečení výuky žáků cizinců.....	118
7.4 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	118
8. UČEBNÍ PLÁN	122
9. UČEBNÍ OSNOVY.....	124

9.1 KOSMICKÁ VÝCHOVA.....	124
10. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	190
10.1 HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	190
10.2 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	192
10.3 SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	195
D/ ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ.....	196
11. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	196
11.1 CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	196
11.2 OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	196
11.3 ORIENTAČNÍ STRUKTURA ČINNOSTÍ.....	197
1. BLOK – PODZIM.....	197
2. BLOK – ZIMA.....	197
3. BLOK – JARO.....	198
4. BLOK – LÉTO.....	198
11.4 PODMÍNKY A ORGANIZACE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	199
12. ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ MIMO ŠKOLNÍ DRUŽINU.....	200
E/ KURZ PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ.....	201
STRUKTURA A OBSAH KURZU PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ.....	202
F/ PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023 – VÝUKA INFORMATIKY.....	203
UČEBNÍ PLÁNY.....	203
OSNOVY PŘEDMĚTU INFORMATIKA PRO 4., 6. A 7. ROČNÍK.....	206
ŠKOLNÍ ROK 2022/2023.....	206
G/ PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024 – VÝUKA INFORMATIKY.....	210
UČEBNÍ PLÁNY.....	210
OSNOVY PŘEDMĚTU INFORMATIKA PRO 4.,5.,6.,7. A 8. ROČNÍK.....	214
ŠKOLNÍ ROK 2022/2023.....	214

A/ SPOLEČNÁ ČÁST

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Velikost školy, zaměření a vybavenost

Škola je jedinou úplnou základní školou s prvním i druhým stupněm v Městské části Praha – Libuš s cílovou kapacitou 800 žáků. Je umístěna v zalesněném prostředí Prahy-Libuš – obklopuje ji Modřanská rokle a zároveň je snadno dostupná městskou hromadnou dopravou. Poskytuje základní vzdělávání žákům – na prvním stupni v programu MONTESSORI a na prvním a na druhém stupni v programu ÁMOS. Vzdělávací programy koncipovány tak, aby vyhovovaly co největšímu počtu dětí ze spádové oblasti. Dále škola poskytuje zájmové vzdělávání žákům ve školní družině, školním klubu a v kroužcích organizovaných školou a rovněž předškolní vzdělávání v přípravné třídě. Stravování dětí je zajištěno školní jídelnou, která nabízí výběr ze dvou jídel.

V obou vzdělávacích programech je zajištěna speciálně pedagogická a psychologická pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k různorodé skladbě žáků je naší ambicí umět se postarat o všechny, od nadaných po handicapované a jazykově znevýhodněné. Při tom spolupracujeme se zřizovatelem, školskou radou, radou rodičů, pedagogicko-psychologickou poradnou v Modřanech, zástupci vietnamské komunity a s dalšími partnery.

Žáci školy se podílejí na organizování života školy prostřednictvím žákovské rady. Zástupci dětí jsou rovněž delegováni do Žakovského zastupitelstva, které je poradním orgánem obce. Dlouhodobým strategickým cílem je trvalé zvyšování kvality života dětí, které se podílejí na dlouhodobých projektech školy a zřizovatele.

Ve škole se nachází kromě prostorných kmenových tříd vybavených počítačem a interaktivní tabulí či velkoplošným televizorem dvě tělocvičny, úpolový sál, hřiště s umělým povrchem, hřiště školní družiny s umělým povrchem a herními prvky, běžecká dráha, počítačová učebna, učebna přírodních věd, učebny s interaktivní tabulí, odborná učebna pro hudební výchovu, jazykové učebny, knihovna, kuchyňka, dílna.

Třídy s programem Montessori jsou dvě. Jedna třída je určena pro první trojročí a druhá pro druhé trojročí. Obě třídy jsou vybaveny kobercem a otevřenými policemi, v nichž mají děti k dispozici učební pomůcky vytvořené dle principů pedagogiky Marie Montessori. Každý žák má k dispozici prostor na portfolio a šuplík na osobní věci. Ve třídách jsou také výškově nastavitelné žakovské jednolavice a židle. Důležitou součástí Montessori tříd jsou koberečky sloužící k vymezení osobního prostoru při práci s pomůckami. V souladu s filozofií Montessori pedagogiky každá třída disponuje pouze omezeným počtem žakovských lavic, židlí i pracovních koberečků, tak aby se žáci učili vzájemnému respektu a ohleduplnosti. Všechny didaktické materiály jsou přehledně uspořádány podle oblasti vzdělávání a didaktické posloupnosti a ve třídách jsou vždy pouze v jednom vyhotovení.

1.2 Charakteristika pedagogického sboru

Škola se snaží udržovat plnou kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří si průběžně doplňují vzdělání či odbornou kvalifikaci (metodik prevence, výchovný poradce, koordinátor ŠVP atp.). Součástí práce pedagogů je mimo jiné i tvorba plánu osobního rozvoje pedagogických pracovníků, prostřednictvím něhož pedagogové získávají a dále rozvíjejí své pedagogické dovednosti a schopnosti. Vedení školy podporuje sebevzdělávání pedagogů v maximální možné míře, umožňuje učitelům účast na školeních, vzdělávacích kurzech či seminářích. Nedílnou součástí pedagogického sboru tvoří asistenti pedagoga, kteří též prostřednictvím dalšího vzdělávání upevňují a rozvíjejí své dovednosti a schopnosti, které jsou v případě podpory žáků s různými potřebami při výuce ve spolupráci s učiteli významně využívány.

V případě Montessori programu jsou v obou kmenových třídách po celou dobu výuky přítomni kvalifikovaný pedagog a Montessori asistent. Každý pedagog ~~1–stupně~~ Montessori programu základní školy Meteorologické je absolventem (nebo účastníkem) akreditovaného diplomového kurzu Montessori ČR v minimálním rozsahu 300/400 hod. A má plné pedagogické vzdělání. Montessori asistenti jsou rovněž absolventy nebo studenty diplomového kurzu Montessori případně jiného Montessori kurzu v menším rozsahu. Všichni členové pedagogického sboru programu Montessori se aktivně účastní dalšího Montessori vzdělávání v podobě seminářů, kurzů či samostudia. Vychovatelé v Montessori družině mají odpovídající odborné vzdělání.

1.3 Dlouhodobé projekty, spolupráce s rodiči a zřizovatelem

Škola má snahu o vytvoření komunitního prostředí, jehož základem je otevřená komunikace a spolupráce napříč všemi zúčastněnými skupinami: žáky, zákonnými zástupci, zástupci zřizovatele, zaměstnanci a široké veřejnosti. Jednou s předností školy je funkční spolupráce s nově vzniklým Spolkem přátel ZŠ Meteo z.s., který se podílí na organizaci řady akcí primárně pro žáky školy (např. Halloween, Vánoční hvězda, Slet čarodějnic, MDD, organizace škol v přírodě a jiné).

V rámci otevřené osvěty se konají pravidelné informační schůzky se zákonnými zástupci žáků s OMJ za přítomnosti tlumočnicků, 3 x do roka třídní schůzky se zákonnými zástupci všech žáků (září, listopad, duben), konzultační odpoledne se zákonnými zástupci každou první středu v měsíci, příležitostní informační schůzky (v prezenční nebo distanční formě) na aktuální téma dle potřeby. Důležitým autoevaluačním nástrojem školy jsou i občasné ankety, do kterých jsou zapojeni zpravidla žáci, zákonní zástupci a zaměstnanci školy.

Škola v kooperaci se zřizovatelem organizuje pravidelně akce: Pasování prvňáčků s táborákem, vánoční zpívání při rozsvěcování stromu, Sportovní víkend na Meteo nebo Slavnostní předávání vysvědčení absolventům školy.

Mezi dlouhodobé projekty školy patří integrace výuky východního bojového umění do výchovně vzdělávacího procesu na škole v rámci 3. hodiny tělesné výchovy (každoročně volitelnou náplní TV dle zájmu žáků), ve které jsou probírány základy sebeobranu a tradičního okinawského Goju Ryu karate do s přesahem nejen pohybové stránky, ale i výkladu etikety, tzv. Dojo Kun, a jeho využití v běžném životě. Tato myšlenka je jedním z podpůrných kroků k naplnění vize školy o tzv. „slušné škole“. Rozvoj této myšlenky je v budoucnu možné podpořit výměnnými pobyty se zahraničními školami, které podpoří výuku cizích jazyků a sociální multikulturní vazby.

V budoucnu má škola v plánu využívat případný nově zrekonstruovaný areál k vytvoření multifunkčního zázemí pro širokou veřejnost v plném rozsahu – sportovní, herní a odpočinkové aktivity pro všechny generace, kulturní aktivity – koncerty, divadlo, letní kino...

V Montessori programu se jeví jako klíčová spolupráce se spolkem rodičů Montessori – Spolek přátel ZŠ Meteo z.s., kde rodiče přispívají na nákup Montessori pomůcek dobrovolnou částkou dle domluvy v měsíčních intervalech. Víτάme také přímé zapojení rodičů do výuky formou prezentace vlastní profese či zájmů. Každoročně je pořádáno vánoční setkání s rodiči, mimoškolní výlety a další setkání, do kterých jsou zapojeni jak žáci, tak i jejich rodiny.

Alespoň dvakrát ročně (vždy v prvním čtvrtletí daného pololetí) třídní učitel organizuje tripartity učitel-žák-rodič, kde se společně hodnotí dosavadní práce žáka. Další setkávání s rodiči se realizuje v podobě třídních schůzek. Rodiny žáků jsou o dění ve škole pravidelně informovány prostřednictvím webu www.zsmeteo.cz, formou e-mailové komunikace a WhatsAppu.

Základním principem Montessori pedagogiky je respektující, partnerský přístup, propojení vzdělání s reálným světem a především celostní přístup ke vzdělání. Důležitou součástí života školy jsou proto pravidelné návštěvy knihovny, organizace exkurzí, výletů a dalších kulturních akcí. Výuka venku tzv. goingout, probíhá zpravidla jeden den v týdnu. Montessori program připravuje 2x ročně ozdravné pobyty v přírodě. Obvykle je jeden adaptační pobyt v září a jedna škola v přírodě v červnu spojená s plaveckým kurzem s hodinovou dotací 8 – 10 hodin.

Možnost žáků pokračovat v druhém trojročí na 2. stupni, tedy plynule přecházet do 6. ročníku Montessori programu, je otevřená v případě, že bude zajištěn dostatečný počet žáků a nezbytné materiální, technické a hygienické podmínky, které pokračování v následných trojročích budou umožňovat. Předpokládá se, že žáci budou kontinuálně přestupovat do programu AMOS na 2. stupeň, nicméně v případě pokračování žáků ve 2. trojročí (žáci 6. třídy Montessori) přejdou tito žáci do programu AMOS až v 7. ročníku, případně mohou do 3. trojročí přestoupit do jiné školy. Pokud nastanou vhodné podmínky, je možné do budoucna uvažovat o komplexním Montessori programu pro celé devítileté vzdělávání.

B/ PROGRAM ÁMOS

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP ÁMOS

2.1 Zaměření programu

OBJEVOVÁNÍ HODNOTY VZDĚLÁNÍ

Každý žák přichází do školy s určitými znalostmi, zkušenostmi a představami. Učitelé zjišťují, co žáci z dané látky již znají, a připravují pro ně takové činnosti, které se o tyto znalosti opírají nebo je postupně rekonstruují. Děti se aktivně, přiměřeně svému věku, seznamují s dosaženou úrovní poznání světa i s metodami jeho zkoumání. Učivo tvoří logický, navazující systém, který dětem pomáhá zorientovat se v nepřehledném množství informací a rozdílných hodnot, kterými jsou obklopeny. Uspořádání učiva a postup od blízkého ke vzdálenému, od konkrétního k abstraktnímu, od jednoduchého ke složitému dětem usnadňuje jeho zapamatování a porozumění přírodě i společnosti a jejich vývoji. Vzdělávací program umožňuje všestranný rozvoj žáků ve všech složkách jejich osobnosti – rozumové, tělesné, citové i morální. Rozvíjí nejen vědomosti, ale také dovednosti, postoje, návyky a hodnotovou orientaci. Reaguje rovněž na jejich nadání a zájmy a umožňuje jim velkou míru individuální profilace.

VZDĚLÁVÁNÍ PRO ŽIVOT

Propojování školy s praxí je zajišťováno věcným obsahem vyučovaných předmětů a jeho soustavnou aktualizací, používáním moderních metakognitivních a interaktivních metod výuky a pestrou škálou školních akcí – to vše dětem umožňuje nacházet souvislosti a uplatňovat získané znalosti a dovednosti při řešení praktických životních situací. Sepětí školy a praxe vidíme nejen v praktičnosti základního vzdělání ve smyslu dalšího středoškolského studia žáků a jejich budoucího uplatnění na trhu práce, ale i v jejich osobnostním a sociálním rozvoji, který jim umožní plnohodnotně zastávat všechny životní role, které ve svém životě poznají.

NÁROČNOST A POCHOPENÍ

Výukové a výchovné cíle, požadavky na žáka, učivo, organizační formy, výukové a výchovné metody jsou přizpůsobovány dětem – jejich věku, vyspělosti, nadání, povaze, individuálním zvláštnostem, stupni pokročilosti, dosavadní úrovni znalostí a schopností, učebnímu a kognitivnímu stylu, pracovnímu tempu, zdravotnímu stavu, rodinnému zázemí, potřebám, preferencím atd. Učitelé jsou na žáky přiměřeně nároční a chtějí po nich kvalitní výsledky práce. Žáci se tak učí poznávat své možnosti, důvěřovat svým schopnostem, stanovovat si a plnit vysoké a při tom reálné cíle. Žáci jsou hodnoceni známkami vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů.

DEMOKRATICKÁ KULTURA VE TŘÍDÁCH

Záleží nám na demokratické kultuře a klimatu ve třídách a ve škole. Rozvíjíme bezpečí prostřednictvím pravidelných třídnických hodin. Prostředí, v kterém se žáci vzdělávají, je totiž

zásadní jak pro ně, tak pro pedagogy, jež v něm působí. Třídnické hodiny nabízí bezpečný prostor pro osvojování si občanských a sociálních kompetencí.

2.2 Výchové a vzdělávací strategie

- **Umožňujeme žákům pracovat ve dvojicích i skupinách** – v případě tříd Montessori či v rámci celoškolských projektů probíhá spolupráce ve věkově smíšených skupinách, žáci dostávají možnost volby, s kým chtějí spolupracovat (KU, KK, KSP, KP)
- **Respektujeme individuální učební tempo i individuální potřeby žáků** – nabízíme žákům úlohy a činnosti, v nichž mohou zažít úspěch, dodržujeme základní didaktické principy (KU, KŘP)
- **Vedeme žáky k sebehodnocení i hodnocení druhého** – např. prostřednictvím tvorby a hodnocení vlastních portfolií, vytváření hodnotících škál na základě určených kritérií (KU, KŘP, KSP, KO)
- **Umožňujeme žákům pracovat s digitálními technologiemi** – využíváme různé aplikace a programy při výuce, při tvorbě individuálních i skupinových projektů, upozorňujeme na možnosti i rizika jejich využívání ve škole i v běžném životě (KD, KP, KO)
- **Při výuce uplatňujeme konstruktivistický přístup k učení** – vycházíme ze zkušeností žáků, získaných znalostí a osvojených dovedností, zařazujeme takové metody a formy práce, které odpovídají věku, potřebám žáků i vhodnosti a účelnosti vzhledem k probíranému tématu (KU, KŘP, KP)
- **Umožňujeme žákům podílet se chodu školy a na tvorbě pozitivního klimatu** – tvorbou a dodržováním pravidel, prací žáků v žákovské radě, prostřednictvím osobního příkladu, kolegiálností a vzájemným respektem mezi dospělými, vyučujícími a žáky, žáky mezi sebou, respektující komunikací a spoluprací s rodiči usilujeme o wellbeing ve škole (KO, KS, KŘP, KP)

2.3 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. jednak žáků s poruchami učení či chování, tělesným nebo smyslovým postižením či jazykovým nebo jiným znevýhodněním, ale i žáků mimořádně nadaných, uplatňujeme speciálně pedagogické zřetele a postupy, jež jsou součástí našeho komplexního přístupu k těmto žákům. Komplexní přístup vychází z podstaty inkluzivního vzdělávání, kdy inkluzivní vzdělávání neboli společné vzdělávání znamená, že je dobře všem zúčastněným. Zúčastněnými jsou všichni aktéři vzdělávání ve škole a ve třídě, tj. nejen integrované dítě a jeho rodiče, ale i další děti ve skupině, jejich rodiče, pedagogové, kteří s dětmi pracují, asistenti pedagoga, školní speciální pedagog, školní psycholog, vedení školy. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění. Všichni žáci školy, rodiče i učitelé se mohou obrátit se svými výukovými nebo výchovnými problémy na školní psycholožku.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- vyhledáváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a trvale je sledujeme
- úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou
- vytváříme individuální vzdělávací plány podle doporučení PPP a SPC, do jejich přípravy se snažíme zapojit rodiče i samotné dítě, spolupráce jednotlivých vyučujících je samozřejmostí
- individuálně pracujeme i s dětmi, jejichž SPU či SPCH je suspektní
- soustavně vzděláváme pedagogy v této problematice
- snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí

Uplatňujeme individuální přístup, používáme relevantní metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace, nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, redukuje obsah a rozsah učiva. Kromě individuální integrace těchto žáků organizujeme speciálně pedagogickou péči pro malé skupiny nebo i jednotlivé žáky. Výuka těchto skupin nebo jednotlivců probíhá pod vedením odborně kvalifikovaného speciálního pedagoga. Indikovaní žáci mají ve 4. a 5. ročníku v týdenním plánu cvičení z českého jazyka. Naše škola vzhledem ke své stavební členitosti neumožňuje bezbariérový přístup.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S LEHKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Žáci s diagnostikovaným lehkým mentálním postižením jsou vzděláváni vždy podle individuálního vzdělávacího programu. V rámci stanovených podpůrných opatření mohou být jeho součástí minimální očekávané výstupy, zpracované podle aktualizované verze Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání z roku 2016. Individuální vzdělávací program může v souvislosti s podpůrnými opatřeními žákovi stanovit odlišný učební plán (jinou skladbu a proporce předmětů). Žáky s lehkým mentálním postižením začleňujeme do tříd s jejich vrstevníky. Uplatňujeme individuální přístup, používáme relevantní metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace, nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, redukuje obsah a rozsah učiva. Kromě individuální integrace těchto žáků organizujeme speciálně pedagogickou péči pro malé skupiny nebo i jednotlivé žáky. Výuka těchto skupin nebo jednotlivců probíhá pod vedením odborně kvalifikovaného speciálního pedagoga.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Žáci s odlišným mateřským jazykem (cizinci), kteří se vůbec nedorozumí česky, jsou po příchodu do školy zařazeni do skupiny intenzivní výuky češtiny (rozsah zpravidla 10 hodin týdně, vždy první dvě vyučovací hodiny). Na zbytek výuky jsou žáci integrováni do běžné výuky a jsou zpravidla z většiny předmětů učebního plánu nehodnoceni. Po zvládnutí češtiny (formou testu) na úrovni A1 podle společného evropského referenčního rámce jsou žáci zařazováni do běžné výuky s tím, že nadále dostávají podporu formou individuální nebo skupinové integrace podle svých individuálních potřeb a podle personálních a organizačních možností školy. Po zvládnutí češtiny

(formou testu) na úrovni A2 (viz výše) jsou žáci integrováni v běžné výuce a jsou zohledňováni učiteli jednotlivých předmětů. Žáci s odlišným mateřským jazykem mohou být také vzděláváni v českém jazyce v rámci intervencí – na základě speciálních vzdělávacích potřeb, a to v době jiných předmětů (např. český jazyk). V 7. – 9. ročníku si mohou žáci vybrat povinně volitelný předmět Čeština pro cizince, jako druhý cizí jazyk (místo nabízeného německého nebo ruského jazyka). Z předmětu jsou řádně hodnoceni. V odpoledních hodinách po vyučování probíhá doučování žáků s odlišným mateřským jazykem.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

Žákům se sociálním znevýhodněním nabízíme vzdělávání v přípravné třídě. Přípravná třída je rovněž vhodná pro děti s odkladem školní docházky, se sníženou koncentrací pozornosti, se sníženou koordinací pohybu, s vadou řeči, s grafomotorickými obtížemi, s jazykovým znevýhodněním a se zdravotním oslabením.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH ŽÁKŮ

Pro vytváření vhodných podmínek pro mimořádně nadané žáky je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifikům žáka a vytvoření dostatečně podnětného prostředí. Při vzdělávání nadaných žáků vycházíme důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciaci. Vytváříme, poskytujeme a nabízíme individuální vzdělávací plány, výběr z volitelných předmětů, doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, účast na práci orgánů žakovské samosprávy, vnitřní diferenciaci v některých předmětech, účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky, vynechání ročníku, příprava a účast žáků v soutěžích, olympiádách, na výstavách, jejich uplatnění v médiích, při tvorbě www stránek a prezentací školy.

2.4 Začlenění průřezových témat

Tematické okruhy průřezových témat	první stupeň	druhý stupeň	
Osobnostní a sociální výchova	1.1 Rozvoj schopností poznávání	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.2 Sebepoznání a sebezpečí	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.3 Seberegulace a sebeorganizace	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.4 Psychohygienu	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.5 Kreativita	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.6 Sociální rozvoj	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.7 Poznávání lidí	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.8 Mezilidské vztahy	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.9 Komunikace	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.10 Kooperace a kompetice	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.11 Morální rozvoj	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.12 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Člověk ve světě	Humanitní základ
	1.13 Hodnoty, postoje, praktická etika	Člověk ve světě	Humanitní základ
Výchova demokratického občana	2.1 Občanská společnost a škola	Člověk ve světě	Humanitní základ
	2.2 Občan, občanská společnost a stát	Člověk ve světě	Humanitní základ
	2.3 Formy participace občanů v politickém životě	Člověk ve světě	Humanitní základ
	2.4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Člověk ve světě	Humanitní základ
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	3.1 Evropa a svět nás zajímá	Člověk ve světě	Zeměpis
	3.2 Objevujeme Evropu a svět	Člověk ve světě	Zeměpis
	3.3 Jsme Evropané	Člověk ve světě	Zeměpis

Multikulturní výchova	4.1 Kulturní diference	Člověk ve světě	Humanitní základ
	4.2 Lidské vztahy	Člověk ve světě	Humanitní základ
	4.3 Etnický původ	Člověk ve světě	Humanitní základ
	4.4 Multikulturalita	Člověk ve světě	Humanitní základ
	4.5 Princip sociálního smíru a solidarity	Člověk ve světě	Humanitní základ
Environmentální výchova	5.1 Ekosystémy	Člověk ve světě	Přírodopis
	5.2 Základní podmínky života	Člověk ve světě	Přírodopis
	5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Člověk ve světě	Přírodopis
	5.4 Vztah člověka k prostředí	Člověk ve světě	Přírodopis
Mediaální výchova	6.1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Český jazyk	Český jazyk
	6.2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Český jazyk	Český jazyk
	6.3 Stavba mediálních sdělení	Český jazyk	Český jazyk
	6.4 Vnímání autora mediálních sdělení	Český jazyk	Český jazyk
	6.5 Fungování a vliv médií ve společnosti	Český jazyk	Český jazyk
	6.6 Tvorba mediálního sdělení	Český jazyk	Český jazyk
	6.7 Práce v realizačním týmu	Český jazyk	Český jazyk

Součástí vzdělávací strategie školy pro začleňování průřezových témat je výuka v autentickém prostředí, výuka vedená odbornými lektory ve škole (exkurze, vycházky, školy v přírodě, školní akce pro veřejnost, výjezdy do zahraničí, návštěvy

3. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán pro 1. stupeň							
	1	2	3	4	5	SOUČET METEO	RVP
Český jazyk	9	8	8	8	8	39	33
Anglický jazyk		2	3	3	3	11	9
Matematika	4	5	5	5	5	23	20
Člověk ve světě	3	3	4	3	3	16	11
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Tělesná výchova	2	2	2	3	3	15	10
Pracovní výchova						0	5
Informatika				1	1	2	2
Disponibilní dotace (RVP)							16
Součet	20	22	24	26	26	118	118

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – předměty mají v 2. a 3. ročníku dotaci M 4,5 hodiny, Čj 7,5 hodiny. Vyučovací předměty jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 5, ČJ 7 hodin, lichý týden M 4 a ČJ 8 (vždy podle určeného rozvrhu).

Anglický jazyk – předmět je vyučován v 1. ročníku v časové dotaci 1 hodina jako nepovinný.

Pracovní výchova – povinné výstupy jsou plně integrovány do předmětu Člověk ve světě.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá ve dvouhodinové dotaci v 1. – 3. ročníku a tříhodinové dotaci ve 4. a 5. ročníku.

Informatika – předmět je nově vyučován od roku 2022/2023 dle tzv. „malé revize RVP“

Učební plán pro 2. stupeň						
	6	7	8	9	SOUČET METEO	RVP
Český jazyk	5	4,5	4,5	5	19	15
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
Další cizí jazyk – RJ/NJ/ČJC	0	2	2	2	6	6
Matematika	5	4,5	4,5	5	19	15
Přírodopis	2	2	2	1	7	20
Zeměpis	2	2	2	2	8	
Fyzika	1	2	2	2	7	
Chemie			2	2	4	
Dějepis	2	2	2	2	8	
Humanitní základ	1	1	1	1	4	10
Hudební výchova	1	1			2	9
Výtvarná výchova	2	2			4	
Estetická výchova			2	1	3	
Tělesná výchova	3	3	3	3	12	10
Pracovní výchova	0	0	1	1	2	3
PAEK				1	1	
Informatika	1	1	1	1	4	4
Disponibilní dotace (RVP)						18
Součet	28	30	32	32	122	122

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – předměty mají v 7. a 8. ročníku dotaci 4,5 hodiny. Vyučovací předměty jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 4, ČJ 5 hodin, lichý týden M5 a ČJ 4 (vždy podle určeného rozvrhu).

Další cizí jazyk – Německý jazyk/Ruský jazyk (NJ – RJ) – škola nabízí výuku druhého cizího jazyka v kombinaci Německý jazyk – Ruský jazyk, přičemž žák si volí jeden z nich. Výuka probíhá od 7. do 9. ročníku a zvolený jazyk se stává po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Další cizí jazyk – Český jazyk pro cizince (ČJC) – předmět je určen žákům s OMJ 7. – 9. tříd druhého stupně. Obsah předmětu tvoří témata z Komunikační a slohové výchovy a z Jazykové výchovy oboru

Český jazyk a literatura a vybraná témata z Člověka ve společnosti oboru Výchova k občanství. Dotace předmětu je 2 hodiny týdně a stává se po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Estetická výchova – předmět je určen žákům 8. a 9. ročníků, integruje obsah oborů Hudební a Výtvarná výchova a navazuje tak na samostatné předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova vyučované na 2. stupni v 6. a 7. ročníku.

Pracovní výchova – škola umožňuje žákům výběr ze čtyř tematických celků: práce s technickými materiály; pěstitelské práce a chovatelství; příprava pokrmů; design a konstruování, konkrétní nabídka v aktuálním školním roce vychází z personálních a organizačních podmínek školy.

PAEK (Písemná a elektronická komunikace) – v předmětu je realizován vzdělávací obsah tématu Využití digitálních technologií z oblasti Člověk a svět práce. Předmět je povinným předmětem pro žáky 9. ročníků.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá v 3 hodinové dotaci v každém ročníku (6. – 9.) Náplň třetí hodiny si volí žáci před každým novým školním rokem samostatně. Na výběr jsou 2 varianty: 1. klasicky vedená hodina TV a 2. základy východního bojového umění karate do a základů sebeobrany. V případě, že o náplň výuky v rámci jedné varianty není zájem (pod 10 žáků), výuková skupina se v daném školním roce neotevře a žáci mají náplň výuky dle druhé varianty.

Informatika – předmět je nově vyučován dle tzv. „malé revize RVP“ v 6. a 7. ročníku.

4. PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

4.1 Podmínky a organizace vzdělávání

Přípravná třída je určena dětem s odkladem školní docházky, případně dětem v posledním roce předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky. Přípravná třída je mezistupněm mezi předškolním a základním vzděláváním, jejím **hlavním smyslem je připravit děti na první třídu základní školy** a předejít jejich případnému školnímu neúspěchu. Do přípravné třídy jsou přijímány děti pouze na základě doporučení pedagogicko psychologické poradny. **Přípravná třída NENAHRAZUJE speciální vzdělávání pro děti se zdravotním postižením.**

Prostory přípravné třídy jsou členěny na učební a herní zónu. Učební zóna obsahuje žákovský nábytek, tabule, PC, magnetická tabule, hudební nástroje, pracovní listy pro rozvoj grafomotoriky, logického myšlení, řeči, matematických pojmů, didaktické pomůcky, knihy, časopisy, pracovní listy apod., herní zóna obsahuje relaxační sedací nábytek, molitanové kostky, velké puzzle, hry, hračky, jednoduché sportovní náčiní apod. Děti mohou rovněž využívat ostatní prostory školy a jejího areálu včetně hřišť a sportovišť. O děti pečují kvalifikované učitelky a na jejich vzdělávání se podílejí rovněž kvalifikovaní pedagogové školní poradenské služby. Důraz je kladen na vytváření bezpečné, přátelské a radostné atmosféry. Ve třídě je 7 – 15 dětí. Výuka probíhá od 8:00 do 11:40 a je orientačně členěna do několika bloků. Režim dne je zpočátku přizpůsoben mateřské škole, v průběhu roku se postupně přechází na strukturu vyučovacích hodin odpovídající výuce v základní škole.

Učivo jednotlivých okruhů je často propojeno. Jazyková výchova, hudební výchova a vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků prolíná celým vyučovacím procesem.

ORIENTAČNÍ ROZVRH ČINNOSTÍ

07:45 – 08:00 Příchod dětí do školy, individuální hra.

08:00 – 08:20 Přivítání, komunitní kruh, tematické diskuze.

08:20 – 08:40 Rozumová výchova (rozvoj poznávací oblasti, jazykových a komunikativních dovedností, předmatematických představ).

08:40 – 09:30 Individuální hra, rozvoj percepčních dovedností, předčítání, společenské a didaktické hry.

09:30 – 09:50 Svačina.

09:50 – 10:15 Pracovní, výtvarná nebo hudební výchova, sebereflexe, hodnocení.

10:15 – 11:40 Pobyt venku, tělesná výchova, tematická procházka, relaxace.

Děti mají možnost navštěvovat ranní i odpolední školní družinu (6:30 – 17:30). Stravování je zajištěno ve školní jídelně, kde si děti mohou volit ze dvou druhů jídel, pitný režim je zajištěn i v průběhu dne. Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo.

4.2 Obsah vzdělávání

- Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků
- Smyslová výchova (zrakové a sluchové vnímání, naslouchání, soustředění)
- Rozumová výchova (rozvoj jazyka a komunikace, matematických představ)
- Hudební výchova (rozvoj sluchového vnímání, hudební receptivní a produktivní činnosti)
- Výtvarná výchova (rozvoj estetického citění, jemné motoriky, výrazových prostředků)
- Pracovní výchova (sebeobsluha, rozvoj manuální zručnosti)
- Tělesná výchova (rozvoj hrubé motoriky, zvyšování tělesné zdatnosti)

4.3 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou stanoveny jako optimální výstupy, které se u jednotlivých dětí mohou lišit v závislosti na jejich individuálních schopnostech a případně i na jejich speciálních vzdělávacích potřebách, pokud byly do přípravné třídy zařazeny i děti, u kterých bylo kromě sociálního znevýhodnění diagnostikováno rovněž zdravotní postižení.

Sebeobsluha a sebeovládání

Zvládne osobní hygienu, samostatně se obleče a obuje, samostatně jí a používá lžiči, nůž a vidličku, udržuje kolem sebe pořádek a čistotu, ohleduplně zachází s hračkami a pomůckami, po vypůjčení je vrátí zpět na místo. Na konci přípravné třídy se soustředí asi na 20 minut.

Sociální dovednosti

Zná a používá jména spolužáků a dospělých, navazuje a udržuje kamarádské vztahy, požádá o pomoc dospělé a kamarády, přijímá zodpovědnost za své činy, orientuje se na známých místech i bez dozoru, uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah, zachovává běžná pravidla společenského chování (zdravení, poděkování, omluva), pracuje ve skupině vrstevníků, dokáže se soustředit a nevyrušovat.

Hrubá a jemná motorika

Chodí po schodech, při chůzi nevráží do ostatních, běhá, skáče, skáče přes švihadlo, umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu, kontroluje své tělo, zúčastňuje se různých pohybových her, pohybuje se v prostoru podle daných pokynů, udržuje rytmus.

Jemná motorika

Hraje si s drobnými předměty, staví ze stavebnice, napodobuje psaní, napíše své jméno tiskacími písmeny, správně drží tužku, nakreslí základní linie (kruhy, čáry, vlnovky)

Oblast jazyka a komunikace

Naslouchá mluvenému projevu, klade jednoduché otázky, naslouchá celému příběhu během vyprávění, vypravuje o svých zkušenostech a událostech v logické návaznosti, dovede reagovat na pokyny, aktivně se zapojuje do společné konverzace, komunikuje v různém prostředí, umí zacházet s knihou, aktivně používá základní slovní zásobu, chápat obsah čteného, umí reprodukovat a memorovat přiměřený text, pojmenuje předměty denního použití, umí vyprávět pohádku a dramatizovat ji.

Oblast matematických, časových a prostorových představ

Vnímá a rozpozná časové vztahy (začátek, prostředek, konec, první, včera, dnes, zítra, dny v

týdnu, roční období...), kvantitativní vztahy (hodně, málo, stejně, plný prázdný...), prostorové vztahy (nahore, dole, vpravo, vlevo, řazení předmětů dle daných kritérií...), zná geometrické tvary, spočítá předměty v daném souboru, vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků, používá číselnou řadu 1–5 pro počítání předmětů.

Hudební projev

Zaspívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus, zpívá ve skupině podle pokynů, vytleskává daný rytmus a umí ho vyjádřit různými pohyby, doprovodí zpívanou píseň.

5. OSNOVY PŘEDMĚTŮ

5.1 ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících (viz učební plán). Podle potřeb žáků a možností školy může pro jednotlivé žáky nebo skupiny žáků část výuky probíhat paralelně se speciálním pedagogem nebo učitelem českého jazyka jako cizího jazyka (pro cizince). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, návštěvami divadel apod. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a z průřezového tématu mediální výchova. Vnitřní členění předmětu si stanovuje každý vyučující na začátku školního roku s přihlédnutím ke struktuře vzdělávacího oboru v RVP ZV, ke vzdělávacím potřebám žáků a k vlastním vzdělávacím cílům.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Otázky a mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, čtenářská dílna, písemný projev, vyprávění, předčítání, nácvik podle předlohy, otevřené otázky, diskuse, dramatická improvizace, jazykové hry, hry v roli, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudebními prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet, procvičovací počítačové programy, internetové slovníky, využití digitálních technologií – vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, využívání edukačních programů, MIUČ, práce s video, audio ukázkou a filmovým zpracováním literárních děl, tvorba vlastních prezentací a textů, čtení elektronických textů s porozuměním, uspořádání informace do vizuální podoby, digitální storytelling – vytváření komunikačních dovedností, podněcování schopnosti komunikace.

1. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti**
- **v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči**
- **na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev**
- **zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním**
- **porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti**
- **užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves**
- **rozdělí slova podle zvukové a grafické podoby slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky**
- **píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky**
- **vyjadřuje své pocity z přečteného textu**

UČIVO

technika počátečního čtení; naslouchání; základní techniky mluveného projevu, vyjadřování, základní komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva apod.), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky; základní hygienické návyky při psaní, technika psaní; zvuková stránka jazyka (hlásky, výslovnost, modulace řeči); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání; základní literární žánry (rozpočítadlo, říkánka, pohádka)

2. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti**
- **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru**
- **seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh**
- **porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti**
- **porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost**
- **v mluveném projevu spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy**
- **odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů**
- **rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky**
- **rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění**

UČIVO

technika počátečního čtení (čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu); naslouchání (vyjádření kontaktu s partnerem); základní techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, vypravování, dialog apod.), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky; hygienické návyky při psaní, technika psaní, žánry písemného projevu (adresa, pozdrav, dopis apod.); slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, základy lexikálního pravopisu; skladba (věta a souvětí); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem; základní literární pojmy

3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti**
- **pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost**
- **volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích**
- **píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení**
- **kontroluje vlastní písemný projev**
- **porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná**
- **rozlišuje slovní druhy v základním tvaru**
- **odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných; bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování**
- **čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku**
- **pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností**

UČIVO

technika počátečního čtení (čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu); naslouchání (aktivní); základní techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry a pravidla, mimojazykové prostředky; hygienické návyky při psaní, technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný projev), žánry písemného projevu; slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, základy lexikálního pravopisu; poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem; základní literární pojmy

4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas**
- **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk**
- **posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení**
- **reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta**
- **vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku**
- **sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti**
- **porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová**
- **určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu**
- **rozlišuje ve slově kořen**
- **odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí**
- **užívá vhodných spojovacích výrazů**
- **píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách uvnitř slov a v koncovce podstatných jmen**
- **zvládá základní příklady syntaktického pravopisu**
- **vyjadřuje své dojmy z četby**
- **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma**
- **rozpozná základní skladební dvojici v úplné větě**

UČIVO

čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu, čtení jako zdroj informací; naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem, pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami); mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta); písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování; slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen); tvarosloví – slovní druhy, tvary slov; skladba – věta jednoduchá a souvětí, pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického

(shoda přísudku s holým podmětem); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod; základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas**
- **rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává**
- **rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě**
- **volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru**
- **rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace**
- **píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry**
- **rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku**
- **rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary**
- **vyhledává základní skladební dvojici (podmět a přísudek) a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty**
- **zvládá základní příklady syntaktického pravopisu**
- **užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje**
- **píše správně i/y v koncovce přičestí minulého**
- **vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je**
- **volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma**
- **rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů**
- **při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy**

UČIVO

čtení – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova); naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami); mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta); písemný projev – technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování; slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka); tvarosloví – slovní druhy, tvary slov; skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice; pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a

syntaktického (shoda přísudku s podmětem); poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod; základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- *dorozumívá se jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse*
- *využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu k písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *pracuje s Pravidly českého pravopisu*
- *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov*
- *rozlišuje významové vztahy základních gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický přiměřeně osvojeným poznatkům a pravidlům*
- *rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu*
- *přednáší z paměti literární texty přiměřené věku*
- *zvládá dramatizaci jednoduchého textu*
- *reprodukuje přečtený text*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje základní literární druhy*
- *vyhledává informace v různých informačních zdrojích*

UČIVO

obecné poučení o jazyce jazykové příručky, jazyk a jeho útvary (národní jazyk, spisovná čeština, nářečí, obecná čeština, jazykové prostředky); **zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní), větná melodie, tempo, členění souvislé řeči (pauzy, frázování); **slovní zásoba a tvoření slov** - rozbor slova, slova příbuzná; **pravopis** - zdvojené souhlásky, skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně, předpony s-, z-, vz-, předložky s, z, shoda přísudku s několikanásobným podmětem; **tvarosloví** - ohebné slovní druhy - druhy podstatných jmen, přídavná jména přivlastňovací, druhy a skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen, druhy číslovek, slovesný způsob a čas; **skladba** - základní větné

členy - podmět a přísudek, rozvíjející větné členy - předmět, příslovečné určení místa, času, způsobu, přívlastek shodný, neshodný, věta jednoduchá, souvětí; **slohové útvary** - vypravování s přímou řečí, popis předmětu, osoby, dějový popis, popis pracovního postupu, encyklopedická hesla, reklamní a propagační texty; **mluvený projev** – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev; **poezie, próza, drama**; žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času; pohádka, báje, pověst, bajka, balada a romance, próza s dětským hrdinou; práce s literárním textem (interpretace,

volná reprodukce); přednes vhodných literárních textů; dramatizace; vytváření vlastních textů; vlastní výtvarný doprovod k literárním textům, struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina); **literární teorie**: (obrazná pojmenování, verš, druhy rýmu, alegorie, monolog, dialog); literatura umělecká a věcná

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rolišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky k textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- *rolišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov*
- *pracuje se Slovníkem spisovné češtiny*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rolišuje významové vztahy základních gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí přiměřeně osvojeným poznatkům a pravidlům*
- *uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rolišuje literaturu hodnotnou a konzumní*
- *rolišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře do 17. století*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

UČIVO

tvarosloví – ohebné slovní druhy – podstatná jména – skloňování vlastních jmen, názvy osob, názvy zeměpisné, odchýlné tvary podstatných jmen, jmenné tvary přídavných jmen, skloňování vztažných zájmen, důraz na slovesa – slovesný rod, neohebné slovní druhy – druhy příslovcí, stupňování příslovcí; pravopis (velká písmena, koncovky podstatných a přídavných jmen); slovní zásoba - způsob obohacování slovní zásoby – odvozování, skládání, zkracování, přejímání; skladba - stavba věty – věty bez podmětu, větné ekvivalenty, druhy přísudku, druhy podmětu, rozvíjející větné členy - doplněk, příslovečné určení příčiny, účelu, přípustky, podmínky, zřetele, míry, prostředku a původce děje, druhy vedlejších vět, stavba textu); nauka o tvoření slov - význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy, slohové rozvrstvení slovní zásoby; slohové útvary - návod, životopis, práce s informacemi – grafy, tabulky, schémata; poezie, próza, drama - letopis, epos, legenda, kronika, anekdota, deník, loutkový film, komiks; přednes vhodných literárních textů; dramatizace; vytváření vlastních textů; vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; interpretace lit. textů; záznam a reprodukce hlavních myšlenek; hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé do 17. století; literární teorie (metafora, metonymie, personifikace, symbol)

8. ročník

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
- *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
- *využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
- *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*
- *samostatně pracuje se Slovníkem cizích slov a dalšími příručkami*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy většiny gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí podle osvojených poznatků a pravidel*
- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového*

představení a názory na umělecké dílo

- ***tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie***
- ***rozděluje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty***
- ***uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře***
- ***porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování***
- ***vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích***

UČIVO

rozdělení slovanských jazyků, nauka o slově – víceslovná pojmenování, slova cizího původu; **tvorosloví** – podstatná jména – skloňování obecných jmen přejatých, skloňování jmen latinského a řeckého původu, přídavná jména přivlastňovací pro označení rodin, zájmena – skloňování týž, tentýž, slovesa – nepravidelná, slovesný vid, předložky s genitivem, akuzativem, spojky podřadící, souřadící, částice, citoslovce; **skladba** – zápor mluvnický, větný, členský, zápor slovní, dvojí zápor, shoda, řízenost, slabá řízenost, přívlastek těsný, volný, postupně rozvíjející, několikanásobný, přístavkový vztah, významové poměry mezi několikanásobnými VČ, grafy vět a souvětí, souvětí podřadné, poměry mezi VV, souvětí souřadné, interpunkce v souvětí; **sloh a komunikace** – charakteristika, líčení, výklad, referát, úvaha, důležité písemnosti: přihláška, objednávka, pozvánka, žádost; **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; **způsoby interpretace literárních a jiných děl, základy literární teorie a historie, literární druhy a žánry** (cestopis, elegie, groteska, epigram, film. scénář, operní libreto, pointa, povídka, pranostika, přísloví, romaneto, román, sci – fi; **hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (18. – 19. století)**

9.ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*
- *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
- *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
- *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*
- *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*
- *samostatně pracuje se slovníky a příručkami*
- *využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
- *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
- *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*
- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
- *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*
- *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*
- *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
- *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
- *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

UČIVO

další evropské jazyky, vývoj českého jazyka, archaismy, historismy, neologismy, zvuková stránka jazyka, hláskosloví, zvuková stránka věty, psaní a výslovnost slov přejatých, význam slova – sousloví, slova složená, termíny, slovesa – třídy, přechodníky, přídavná jména slovesná, skladba – stavba větná, zvláštnosti ve stavbě větné, grafy složitých souvětí, zásady českého slovosledu, vsuvka; **sloh a komunikace** – vypravování v umělecké oblasti, tiskopisy, výtah, proslov, diskuse, publicistické útvary; **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům; **způsoby interpretace literárních a jiných děl, základy literární teorie a historie, literární druhy a žánry** (bible, absurdní literatura, fejeton, literatura faktu, memoáry, komedie, tragédie, parodie, refrén, revue, rytmus, satira; **hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé.** (20. – 21. století)

PRŮŘEZOVÉ TÉMA – 1. – 9. ročník

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu; **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě); **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající); **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu; **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách; **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení;

tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení; **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

5.2 ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako nepovinný od 1. ročníku, jinak jako povinný ve všech ročnících. Podle potřeby a možností se žáci dělí na skupiny vytvořené podle dosažené úrovně znalostí a dovedností. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru cizí jazyk.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Poslech, pozorování, imitace, nácvik říkánek, básniček, písniček, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, pexesa, práce s obrazovým materiálem, s cizojazyčnými časopisy, jazykové hry, dialog, hraní rolí, dramatizace, improvizace, práce s výukovými programy, vyhledávání a práce s informacemi z internetu, encyklopedií, slovníků apod., propojení jazykové, pohybové, výtvarné, dramatické a hudební výchovy, navazování a rozvíjení kontaktů s anglicky hovořícími osobami, volné psaní využívání interaktivních materiálů (učebnice, cvičení), elektronických slovníků, aplikací pro osvojování a procvičování slovní zásoby, vyhledávání a zpracování informací, posuzování důvěryhodnosti cizojazyčného informačního zdroje, digitální zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje.

1. ročník (nepovinný)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *přiřadí mluvenou podobu téhož slova či slovního spojení*

2. – 3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně*
- *zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*
- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu*

- *rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení*
- *píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy*

4. – 5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*

MLUVENÍ

Žák:

- *zapojí se do jednoduchých rozhovorů*
- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- *vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům*
- *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- *rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*

PSANÍ

Žák:

- *napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života*
- *vyplní osobní údaje do formuláře*

UČIVO

Z uvedeného učiva učitel vybírá témata s ohledem na skladbu žáků a jejich možnosti a zájmy, na používané učební texty, aktuální události, mezipředmětové vztahy, průřezová témata apod. Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov; slovní zásoba a tvoření slov – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem; tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí; mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení porozumění)

6. – 9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně**
- **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat**

MLUVENÍ

Žák:

- **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích**
- **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**
- **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života**

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech**
- **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace**

PSANÍ

Žák:

- **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**
- **napiše jednoduché texty týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**
- **reaguje na jednoduché písemné sdělení**

UČIVO

Z uvedeného učiva učitel vybírá témata s ohledem na skladbu žáků a jejich možnosti a zájmy, na používané učební texty, aktuální události, mezipředmětové vztahy, průřezová témata apod. Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem; tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí; mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK/RUSKÝ JAZYK

7. – 9. ročník

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Škola zpravidla nabízí jazyk německý a ruský. Předmět je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Ve skupině mohou být žáci z různých tříd stejného ročníku. Skupiny žáků jsou vytvářeny podle jejich zájmu a podle organizačních a personálních možností školy. S předmětem žák začíná v 7. ročníku.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Poslech, pozorování, imitace, nácvik říkánek, básniček, písniček, mluvní cvičení, sociálně komunikační hry, doplňovačky, křížovky, pexesa, práce s obrazovým materiálem, s cizojazyčnými časopisy, jazykové hry, dialog, hraní rolí, dramatizace, improvizace, práce s digitálními technologiemi (programy a aplikace s jazykovými hrami a cvičeními, práce s daty – získávání, vyhledávání, kritické posuzování, správa a sdílení dat a digitálního obsahu v cizím jazyce při spolupráci, komunikaci a sdílení informací s ohledem na etické jednání), práce s encyklopedií, slovníkem apod., propojení jazykové, pohybové, výtvarné, dramatické a hudební výchovy

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*
- *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*

MLUVENÍ

Žák:

- *žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů*
- *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům*
- *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*
- *rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální*

oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák:

- ***vyplní základní údaje o sobě ve formuláři***
- ***napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat***
- ***stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení***

UČIVO

Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov; **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem; **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí; **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.4 DALŠÍ CIZÍ JAZYK – ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE

7. – 9. ročník

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět je určen žákům s OMJ 7. – 9. ročníků druhého stupně. Žáci v předmětu pracují na základě potřeb rozvíjet se v jazykové komunikaci a znalosti českých reálií. Prostřednictvím vyučovacího předmětu si žáci rozvíjejí sociokulturní kompetence potřebné k interakci s okolím a v různých situacích, v nichž se mohou nacházet. Obsah předmětu tvoří témata z Komunikační a slohové výchovy a z Jazykové výchovy oboru Český jazyk a literatura a vybraná témata z Člověka ve společnosti oboru Výchova k občanství.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Práce ve skupinách, využívání dostupných podpůrných pomůcek i digitálních technologií (aplikací a vhodných programů), zohledňování individuálního pracovního tempa, rozvoj klíčových kompetencí a kompetencí sociokulturních prostřednictvím modelových situací.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY:

Žák:

- *čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- *dorozumívá se na základě osvojených dovedností výstižně, vhodnými a jemu dostupnými jazykovými prostředky, zapojí se do diskuse*
- *předvede vhodné způsoby chování a komunikace v různých modelových situacích*
- *rozliší podstatné a okrajové informace v textu s ohledem na získané dovednosti vzhledem ke svému individuálnímu rozvoji, podstatné informace zaznamená*
- *reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text*
- *popíše svými slovy na základě získaných dovedností různá místa či situace, v nichž se může ocitnout, využívá jazykové znalosti z probíraných témat, slovní zásoba v komunikačních situacích jednotlivých tematických okruhů*

UČIVO

- **receptivní činnosti** – soustředěné naslouchání s porozuměním, orientace v elementárním textu (témata z reálií),
- **produktivní činnosti** – zásady dorozumívání a kultivovaného projevu, uplatnění správné výslovnosti s využitím správné gramatiky, elementární písemný projev
- **moje škola** – život ve škole, společné činnosti ve škole, spolužáci a kamarádi, režim školy, pravidla, zvyky ve škole a kolektivu, představování se, omlouvání, slovní zásoba, školní pomůcky, osoby ve škole, orientace – směry
- **město, ve kterém bydlím** – zajímavá místa, instituce, tradice, orientace ve městě (slovní zásoba – dopravní prostředky, slovesa spojená s dopravou – jít, jet, letět, nastoupit, vystoupit, kam jedeš, odkud jedeš, bezpečný pohyb po městě a po ulici
- **země, v níž se nacházím** – zajímavá a památná místa, významné osobnosti – prezident atd., státní symboly, svátky a významné dny, města republiky,
- **kulturní život** – kulturní tradice a zvyky české i z vlastní země, svátky, kulturní instituce (tradice, tradiční pokrmy, ústní lidová slovesnost, zvykosloví)
- **moje rodina** – členové rodiny, příbuzenské vztahy, povolání členů rodiny /sloveso pracuje jako.../ s
- **volnočasové aktivity** – pohybová slovesa cvičit, plavat, jezdit, hrát (kdo dělá jaké činnosti), využití volného času
- **život ve společnosti** – bydlení, oblékání, nákupy, zájmy a záliby spojené se slovní zásobou
- **orientace v čase** – slova označující časové úseky – den, týden, víkend, hodina, minuta, sekunda, části dne, dny, měsíce, roční období – s tím související slovní zásoba, počasí, hezky, ošklivo, svítit, pršet, sněžit, mráz, sníh,
- **příroda kolem nás** – zvířata, která u nás žijí, slovní zásoba s tím spojená, příroda, která nás obklopuje)
- **popis člověka** – přídavná jména – tlustý, štíhlý, malý, dlouhý, krátký, barvy, oblečení, rozdíly mezi oblékáním muže a ženy, dívky a chlapce, oblečení pro sport, do společnosti
- **návštěva lékaře** – slovní zásoba s tím spojená – bolest, nemoc, bolí mě, necítím se dobře, číslo ZS, nutnost prevence

5.5 MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídání, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, manipulace s předměty, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, logické a strategické hry, využití digitálních technologií k vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, využívání edukačních programů, MIUč, tvorba vlastních prezentací, využití Geogebra, čtení elektronických textů, ověřování důvěryhodnosti digitálních informací, ověřování digitálních informací z více zdrojů, základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi.

1. ročník

Školní VÝSTUPY

Žák:

- ***používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků***
- ***provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 bez přechodu 10***
- ***užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose***
- ***rozezná, pojmenuje, vymodeluje některé základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 20, zápis čísla, číselná osa, základní útvary v rovině – čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – krychle, koule, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady

2. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti***
- ***provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100***
- ***řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace***
- ***orientuje se v čase***
- ***porovnává velikost útvarů, měří, odhaduje a porovnává délku úseček***
- ***rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci***

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 100, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, sčítání a odčítání do 100, násobilka do 5, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, kužel, válec, délka úsečky; slovní úlohy, číselné a obrázkové řady

3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti**
- **provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 1 000**
- **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace**
- **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času**
- **popisuje jednoduché závislosti z praktického života**
- **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel**
- **popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa**
- **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině**
- **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě**

UČIVO

přirozená čísla, obor přirozených čísel do 1 000, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, násobilka do 10, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, orientace v čase a časový řád, čas jako fyzikální veličina

4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení**
- **provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel**
- **zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 1 000 000**
- **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel**
- **vyhledává, sbírá a třídí data**
- **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy**
- **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, kružnici)**
- **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran**
- **sestrojí rovnoběžky a kolmice**
- **řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy**

UČIVO

přirozená čísla, celá čísla, obor přirozených čísel do 1 000 000, zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění, číselná osa, teploměr, model, násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, písemné algoritmy početních operací, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, obvod obrazce, vzájemná poloha dvou přímk v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představitost

5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*
- *zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*
- *řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*
- *vyhledává, sbírá a třídí data*
- *čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*
- *narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*
- *sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
- *sestrojí rovnoběžky a kolmice*
- *určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*
- *rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*
- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy*
- *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel*
- *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
- *porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

- *modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku*
- *porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel*
- *přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty*
- *porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose*

UČIVO

přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, desetinná čísla, zlomky, písemné algoritmy početních operací, závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník, základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec, délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, osově souměrné útvary, slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *provádí početní operace v oboru desetinných čísel*
- *zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*
- *modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*
- *vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*
- *zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*
- *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
- *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru v osově a středově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *načrtne a sestojí síť základních těles*
- *načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

desetinná čísla - číselná osa, **dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti, **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, **konstrukční úlohy** – osa úsečky, osa úhlu, osová a středová souměrnost, **prostorové útvary** – kvádr, krychle, číselné a logické řady

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel*
- *užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*
- *řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*
- *řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*
- *porovnává soubory dat*
- *určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*
- *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
- *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků*
- *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, poměr – měřítko, úměra, trojčlenka, pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, procenta – procento, promile základ, procentová část, počet procent; rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků), konstrukční úlohy – středová souměrnost, prostorové útvary – hranol, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák

- *užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*
- *formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic*
- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
- *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

UČIVO

mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, **metrické vlastnosti v rovině** - Pythagorova věta, **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, **rovnice** – lineární rovnice, **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr, **rovinné útvary** – kružnice, kruh, **prostorové útvary** – hranol, rotační válec, **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické geometrické úlohy

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*
- *matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*
- *vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*
- *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
- *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*
- *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků*
- *načrtne a sestrojí síť základních těles*
- *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
- *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
- *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
- *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

UČIVO

výrazy – lomený výraz, **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr, funkce, **funkce** – pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, kvadratická funkce, seznámení s goniometrickými funkcemi a případné řešení úloh podle schopností žáků; **rovinné útvary** – podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků) **prostorové útvary** – jehlan, rotační kužel, koule, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy

5.6 ČLOVĚK VE SVĚTĚ

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících I. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacích oborů Člověk a jeho svět a Člověk a svět práce. Předmět zahrnuje rovněž průřezová témata osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a environmentální výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, manipulace s předměty, navozování problémových úloh, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, vyprávění, předčítání, nácvik podle předlohy, otevřené otázky, diskuse, dramatická improvizace, hry v roli, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudebními prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, využívání digitálních technologií k vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, využívání edukačních programů, online slovníků, MIUČ, čtení elektronických textů, ověřování důvěryhodnosti digitálních informací, ověřování digitálních informací z více zdrojů, základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi, úvod do problematiky prezentací, pravidla netikety, respektování autorských práv při využívání digitálních médií, zkoumání přírody s využitím online aplikací.

1. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy a na cestě mezi domovem a školou**
- **pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí**
- **uplatňuje základní hygienické a režimové návyky**
- **dodržuje zásady bezpečného chování**
- **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**
- **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi; provádí jednoduchou montáž a demontáž**
- **pečuje o nenáročnou rostlinu**
- **chová se vhodně při stolování**

UČIVO

domov a škola – prostředí domova, školy, orientace v místě bydliště, v okolí školy, bezpečná cesta do školy, rizikové faktory, místa a situace, činnosti ve škole, chování lidí – pravidla slušného chování, péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, orientace v čase a časový řád – dny v týdnu, režim dne, roční období; drobný materiál, pracovní pomůcky a nástroje, stavebnice, pěstování pokojových rostlin, pravidla správného stolování

2. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří její rozmanitost*
- *rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi*
- *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*
- *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě*
- *pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*
- *provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování*
- *připraví tabuli pro jednoduché stolování*
- *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky*
- *dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- *projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*
- *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu z pozice chodce*

UČIVO

městská část Praha - Libuš, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost, význačné budovy, dopravní síť, působení lidí na krajinu a životní prostředí, **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, **chování lidí** – vlastnosti lidí, **orientace v čase a časový řád** – určování času, hodiny, měsíce, **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, **živá příroda** - průběh a způsob života u některých neznámějších druhů živočichů a rostlin, **lidské tělo** – základní stavba, **péče o zdraví, zdravá výživa** – pohybový režim, zdravá strava, **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce; základní podmínky pro pěstování rostlin, podmínky života rostlin, elementární třídění rostlin; jednoduchá úprava stolu

3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo*
- *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, obci (městě)*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
- *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*
- *provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*
- *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- *dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- *uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu z pozice cyklisty*
- *pracuje podle slovního návodu a předlohy; vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu; využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic; volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu*

UČIVO

Praha - její části, minulost a současnost, význačné budovy, dopravní síť, služby a obchod, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, **okolní krajina** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany, **soužití lidí** – zájmové spolky, politické strany, pomoc nemocným, sociálně slabým, **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, **vlastnictví** – soukromé, veřejné; peníze, **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, **současnost a minulost v našem životě** – průběh lidského života, generace, **regionální památky** – péče o památky, **báje, mýty, pověsti, látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě; vlastnosti, proudění vzduchu, význam pro život, **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam, **lidské tělo** – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí a v silničním provozu; čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňové linky, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, využívání pracovních pomůcek; lidové zvyky, tradice, řemesla

4. a 5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*
- *zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích*
- *objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka*
- *vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období*
- *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*
- *orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích*
- *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
- *využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek*
- *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik*
- *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*
- *objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů*
- *porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*
- *zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí*
- *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*
- *založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky*

pokusu

- *provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování*
- *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny*
- *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
- *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- *ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*
- *orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku*
- *poskytne první pomoc při úrazu*
- *orientuje se v základním vybavení kuchyně*
- *připraví samostatně jednoduchý pokrm*
- *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování*

UČIVO

Česká republika, regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, **naše vlast** – domov, krajina, národ, státní správa a samospráva, **armáda vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze, **kultura** – kulturní instituce, masová kultura a subkultura, **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování, **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky, některé **základní globální problémy**; **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období, **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí, **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, **orientace v čase a časový řád** – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny, **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, **rizika v přírodě, rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi**, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; **lidské tělo** – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina a partnerství, **sexualita, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů**, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu), **ochrana před infekcemi přenosnými krví, návykové látky, péče o zdraví, zdravá výživa** – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena; **osobní bezpečí** – bezpečné chování v rizikovém prostředí, **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a prevence a evakuace při požáru, integrovaný záchranný systém**, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty; pěstování rostlin; vybavení a využití kuchyně, výživa, stolování, **způsoby uchování potravin**, funkce počítače a přídavných zařízení, seznámení s formáty souborů, multimediální využití počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software, zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky, **hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**, formy komunikace, nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu, základní funkce textového a grafického editoru, – **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory a půjčky, reklamace, korupce a protiprávní jednání**

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí; **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení; **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích; **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích; **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí; **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci; **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence; **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci; **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení

žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci; **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů); **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí; **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti; **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy; **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže; **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě; **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy; **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku; **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v

multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty;

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

5.7 PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Přírodopis a zahrnuje rovněž průřezové téma Environmentální výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, porovnávání, třídění, usuzování, předvídání, formulování a ověřování hypotéz, laboratorní práce, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, diskuse, dramatická improvizace, hry v roli, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, využití digitálních technologií – vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, využívání edukačních programů, tvorba vlastních prezentací.

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***aplikuje praktické metody poznávání přírody***
- ***dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody***
- ***rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů***
- ***popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel***
- ***rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů***
- ***třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek***
- ***vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti***
- ***uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů***
- ***uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka***
- ***rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků***
- ***vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích***
- ***objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků***

UČIVO

praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů, **významní biologové a jejich objevy**, základy evoluční teorie; **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; **základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, **význam a zásady třídění organismů**, **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení, **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití, **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy, **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami, **lišejníky** – stavba, symbióza, výskyt a význam

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny a znaky živočichů, popíše vnější a vnitřní stavbu vybraných druhů živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- *odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*
- *odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- *porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku*
- *vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- *rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*
- *odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*
- *porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- *v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc*

UČIVO

zoologie - vývoj, vývin a systém živočichů (strunatci), **projevy a chování živočichů** (pláštěnci, bezlebeční), **projevy a chování živočichů – obratlovci** (kruhoústí – mihule, paryby – žraloci a rejnoci, ryby – sladkovodní, mořské (rozmnožování), obojživelníci – ve vodě i na souši, plazi – želvy, krokodýli, šupinatí (ještěři a hadi), vznik a vývoj ptáků chování ptáků (vodní, mokřadní a mořští ptáci, dravci a sovy, lesní stromoví ptáci, ptáci – okraje lesa, otevřené krajiny, břehů tekoucích vod, **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod), **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování, **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců; **význam rostlin a jejich ochrana,**

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny savců, popisuje vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*
- *odvodí na základě pozorování základní projevy chování savců v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
- *zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*
- *určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*
- *orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka*
- *objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*
- *rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života*
- *aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla*
- *dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*
- *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc*
- *respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování*

UČIVO

vnitřní a vnější stavba těla savců, funkce jednotlivých částí těla (orgánové soustavy) – vývoj savců, přizpůsobení prostředí, přehled hlavních skupin savců, porovnání vnitřní a vnější stavby těla, **savci vejcorodí a živorodí – vačnatci a placentálové** (hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti, **etologie** – zvířecí dorozumívání

fylogeneze a ontogeneze člověka – původ člověka, vývoj druhu, rozmnožování člověka, **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie **životní styl** – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny, sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, ochrana před přenosnými chorobami, cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty; ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života*
- *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek*
- *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*
- *porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě*
- *rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků*
- *uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*
- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*
- *uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému*

UČIVO

Země – vznik a stavba Země, **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; seznámení s krystalografií, **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky, **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace, **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické a klimatické změny a jejich vliv na vývoj života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí, **geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty, **podnebí a počasí ve vztahu k životu**, význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému, **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRŮŘEZOVÉ TÉMA

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek); **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí); **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace), průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.); **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti

rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

5.8 ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny cvičením v terénu, projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru zeměpis a zahrnuje rovněž průřezové téma výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Cvičení v terénu, práce s mapami, plány, náčrtky, pozorování, poslech, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídání, navozování problémových úloh, projekty, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, tvorba prezentací, brainstorming, definování, otázky a další techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, vyprávění, předčítání, otevřené otázky, diskuse, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet., využití digitálních technologií – vyhledávání zdrojů a aktuálních informací z dostupných zeměpisných aplikací a webů; tvorba vlastních prezentací atp., vytváření digitálních mapových výstupů za pomoci využívání GIS; aplikování naučených poznatků z předmětu zeměpis (místopis, zeměpisné souvislosti atd.), využití digitálních technologií, které obsahují témata z předmětu zeměpis (navigace, digitální mapy, fotografie krajiny a terénu atd.), využívání vhodných digitálních nástrojů pro tvorbu zeměpisných výstupů (mapy.cz, google earth, digitální atlasy, MS Office, CANVA atd.), pochopení významu a obsahu mediálních digitálních výstupů (ikonografiky, mapy) včetně schopnosti rozlišování fakenews atd., využívá širokých možností, které nabízí digitální spolupráce (odeslání emailů, využívá možnosti registrací a přihlašování do portálů a možnosti sdílení atd.).

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák

- **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů**
- **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**
- **přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině**
- **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu**
- **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny**
- **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech**
- **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a**

podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

- *porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost*
- *porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
- *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*
- *zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy*
- *prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*

UČIVO

Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, datová hranice, smluvený čas,

komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: body, liniové a plošné útvary, jejich kombinace; hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat, **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě, **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů, **krajinná sféra** – přírodní, společenská a hospodářská, složky a prvky přírodní sféry, **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně, **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti, **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin, **vztah příroda a společnost** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva,

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa*
- *lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států*
- *zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*

UČIVO

světadíly kromě Evropy, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti), **světové oceány – základní popis; modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák

- *rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy a Evropské unie*
- *lokalizuje na mapě rozvojová jádra a periferní zóny Evropy a EU*
- *porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry vybraných (modelových) států*
- *zvažuje, jaké změny v regionu nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*
- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci evropské populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturní Evropy*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce evropského hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní evropské surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy Evropy a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných*

znaků

- *hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu*
- *lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit*
- *uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států*
- *vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy*
- *hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům*

UČIVO

Evropa, Evropská unie - světadíl, oceány – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti), vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, **obyvatelstvo Evropy** – základní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky, **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současné Evropy, sídelní systémy, evropské **hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň, **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti Evropy; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska;

Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech; **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky a specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa*
- *posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel*
- *zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje*
- *porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*
- *porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků*
- *lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*
- *vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu*

UČIVO

obytelstvo světa – základní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky, **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň, **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska; **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelné pohromy; opatření a chování v modelových situacích

PRŮŘEZOVÉ TÉMA

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy; **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů; **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

5.9 FYZIKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny cvičením v terénu, projekty, vycházkami, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Fyzika.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, měření, experimentování, modelování, kladení otázek, definování, usuzování, orovnávaní, třídění, předvídaní, navozování problémových úloh, formulování hypotéz a jejich ověřování více nezávislými způsoby, posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů, projekty, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, myšlenkové mapy a jiné techniky mapování prekonceptů žáků a zkoumání nových témat, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet, zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, využití digitálních technologií – vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, využívání edukačních programů, tvorba vlastních prezentací, zadávání, výpočet a vyhodnocování v tabulkových procesorech.

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **vysvětlí rozdíl mezi částicemi, látkou a tělesem**
- **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí**
- **uvede využití magnetů a dokáže vysvětlit rozdíl mezi magnetem a elektromagnetem**
- **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa**
- **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů**
- **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty**
- **změří čas pohybu tělesa a dovede pracovat s jednotkami času sestaví elektrické obvody a dokáže vysvětlit základní veličiny**

UČIVO

měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, hustota, teplota a její změna, čas, **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, **magnetické pole magnetická síla, skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze, Brownův pohyb, **elektrický obvod**, elektrický proud, elektrické napětí

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu*
- *využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles*
- *určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici*
- *změří velikost působící síly*
- *aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů*
- *určí účinky síly*
- *využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích*
- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů*
- *předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní*
- *využívá Pascalův zákon v praktických situacích-hydraulické zařízení*
- *dovede vysvětlit způsob měření atmosférického tlaku a vztah atmosférického tlaku k bodu varu vody. Objasní princip vytlačení sloupce vody atmosférickým tlakem*
- *Využívá Archimédův zákon v praktických situacích-plování těles*
- *dovede popsat zdroje světla a zákonitosti šíření světla*
- *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh*

UČIVO

druhy pohybů, rychlost, dráha, čas, pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, Pascalův zákon – hydraulická zařízení, hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, Archimédův zákon – vztahová síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách, pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa, tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi, výslednice dvou sil stejných a opačných směrů, Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí, třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi, výslednice dvou sil stejných a opačných směrů, Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí, rovnováha na páce a pevné kladce, volná kladka, nakloněná rovina

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *určí v jednoduchých případech vykonanou práci, výkon*
- *využívá praktické poznatky o polohové a pohybové energii těles*
- *rozliší teplo-vnitřní energii tělesa a teplotu*
- *určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem*
- *rozliší změny fyzikální stavu těles podle vydané či přijaté energie*
- *využívá poznatky přeměn energií v činnosti spalovacího motoru*
- *využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*
- *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*
- *sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu*
- *rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností*
- *využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů*
- *využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní*

UČIVO

práce a výkon – výpočet; **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny; **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozliší střídavý a stejnosměrný elektrický proud*
- *vysvětlí vznik střídavého elektrického proudu*
- *objasní funkci transformátoru*
- *dokáže popsat elektrickou síť ČR*
- *objasní vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech*
- *odliší zapojení polovodičů v propustném a závěrném směru*
- *zapojí správně polovodičovou diodu*
- *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh*
- *rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude*

lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

- *rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného*
- *posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí*
- *objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet*
- *odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*
- *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*
- *objasní výhody a nevýhody jaderné energie*
- *zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

UČIVO

elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem, **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze, **hvězdy** – jejich složení, **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením, **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie** hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, internet, počítačová grafika, tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce; duševní vlastnictví; prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)

5.10 INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný od 4. do 9. ročníku s týdenní dotací jedné hodiny týdně a je vyučován ve skupinách, které odpovídají jednotlivým třídám v ročníku. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Informatika. Předmět umožňuje žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladený na rozvíjení informatického myšlení s jeho částmi jako abstrakce, algoritmizace a další. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. V předmětu je rozvíjena také zároveň s ostatními předměty digitální gramotnost. Výuka probíhá na počítačích v PC učebně, popřípadě v kmenové třídě. Žáci pracují samostatně, ale také ve dvojicích u jednoho počítače, aby spolu diskutovali a spolupracovali.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídání, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, definování, dotazování, nácvik podle předlohy, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet.

4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží***
- ***vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem***
- ***edituje digitální text, vytvoří obrázek***
- ***přehraje zvuk či video***
- ***uloží svoji práci do souboru, otevře soubor***
- ***používá krok zpět, zoom***
- ***řeší úkol použitím schránky***
- ***dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením***
- ***uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů***
- ***najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci***
- ***propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí***
- ***pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj***
- ***při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští***

online aplikace

- *rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého*
- *sdělí informaci obrázkem*
- *předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel*
- *zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text*
- *zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky*
- *obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček*

UČIVO

hardware a software: digitální zařízení, zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků, psaní slov na klávesnici, editace textu, ukládání práce do souboru, otevírání souborů, přehrávání zvuku, příkazy a program

počítačové sítě: propojení technologií, internet, uložení, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš

bezpečnost: technické problémy a přístupy k jejich řešení, využití digitálních technologií v různých oborech, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele, počítačová data, práce se soubory

kódování a přenos dat: piktogramy, emodži, kód, přenos na dálku, šifra

data, informace: obrazová data, pixel, rastr, rozlišení, tvary,

modelování: skládání obrazce, tvary, schéma, využití modelových obrazců

5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech*
- *doplní posloupnost prvků*
- *umístí data správně do tabulky*
- *doplní prvky v tabulce*
- *v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy*
- *v programu najde a opraví chyby*
- *rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát*
- *vytvoří a použije nový blok*
- *upraví program pro obdobný problém*
- *nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky*
- *určí, jak spolu prvky souvisí*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy*
- *v programu najde a opraví chyby*
- *rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát*
- *rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj*
- *vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky*
- *přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky*
- *rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit*
- *cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů*

- *pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty*
- *pomocí obrázku znázorní jev*
- *pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav*
- *v programu najde a opraví chyby*
- *používá události ke spuštění činnosti postav*
- *přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky*
- *upraví program pro obdobný problém*
- *ovládá více postav pomocí zpráv*

UČIVO

systemy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody
práce se strukturovanými daty: Data, druhy dat, doplňování tabulky a datových řad, kritéria kontroly dat, řazení dat v tabulce, vizualizace dat v grafu

řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu

programování: příkazy a jejich spojování, opakování příkazů, pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy, vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace procedur

kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

modelování: graf, hledání cesty, schémata, obrázkové modely, model

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *objasní pojmy informatika a informace*
- *vysvětlí rozdíl mezi pojmem „bit“ a „byte“ a mezi pojmy soubor a složka*
- *rozpozná zakódované informace kolem sebe*
- *zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady*
- *zakóduje v obrázku barvy více způsoby*
- *zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů*
- *zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu*
- *najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)*
- *odpoví na otázky na základě dat v tabulce*
- *popíše pravidla uspořádání v existující tabulce*
- *doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy*
- *navrhne tabulku pro záznam dat*
- *popíše školní informační systém, který je používán ve škole, a aktivně s ním pracuje*
- *pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva*
- *uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory*
- *vybere vhodný formát pro uložení dat*

- **porovná různé metody zabezpečení účtů**
- **spravuje sdílení souborů**
- **pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy**
- **vyřeší běžně se vyskytující problémy a chybové stavy počítače**

UČIVO

Informatika: pojem informace a informatika, historie počítačů, práce s pojmy: bit, byte, soubor, složka, podložka, disc....

Kódování a šifrování: přenos informací, standardizované kódy; znakové sady; identifikace barev, barevný model; vektorová grafika; zjednodušení zápisu, kontrolní součet

Práce s daty: data v grafu a tabulce; evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce; kontrola hodnot v tabulce; filtrování, řazení a třídění dat; porovnání dat v tabulce a grafu; řešení problémů s daty

Informační systémy: školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Počítače: datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému; správa souborů, struktura složek; domácí a školní počítačová síť; fungování a služby internetu; princip e-mailu; přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva); postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **vysvětlí pojem textový editor**
- **orientuje se na pracovní ploše editoru a v panelech nástrojů**
- **napíše text a upraví ho podle předlohy**
- **vloží a aktualizuje Obsah na základě stylů**
- **nastaví tabulátor a využije ho při formátování textu**
- **vytvoří a upraví podle předlohy tabulku v textovém editoru**
- **vytvoří seznam pomocí odrážek a číslování**
- **vloží grafický objekt do textu podle zadání**
- **upraví vzhled dokumentu**
- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program**
- **po přečtení programu vysvětlí, co vykoná**
- **ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby**
- **používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování**
- **vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech**
- **diskutuje o různých programech pro řešení problému**

- *vysvětlí známé modely jevů, situací, činností*
- *v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku*
- *pomocí ohodnocených grafů řeší problémy*
- *pomocí orientovaných grafů řeší problémy*
- *vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému*
- *po přečtení programu vysvětlí, co vykoná*
- *ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby*
- *používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna*
- *spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav*
- *vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech*
- *diskutuje různé programy pro řešení problému*
- *vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní*
- *hotový program upraví pro řešení příbuzného problému*

UČIVO

Textový editor: textové editory Word a LibreOffice Writer; pracovní prostředí editoru; stránka, blok; typ, velikost, řez písma; styly a Obsahy; tabulátory; tabulky; odrážky a číslování; vložení obrázku a grafického objektu; obtékání objektů; tisk dokumentu

Programování: vytvoření programu; opakování; podprogramy

Modelování, grafy a schémata: standardizovaná schémata a modely; ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu; orientované grafy; modely, paralelní činnost

Programování: opakování s podmínkou; události, vstupy; objekty a komunikace mezi nimi

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému*
- *po přečtení programu vysvětlí, co vykoná*
- *ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby*
- *používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna*
- *spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav*
- *používá souřadnice pro programování postav*
- *používá parametry v blocích, ve vlastních blocích*
- *vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu*
- *diskutuje různé programy pro řešení problému*
- *hotový program upraví pro řešení příbuzného problému*

- vysvětlí pojem tabulkový procesor
- popíše pracovní plochu editoru a panely nástrojů
- vizuálně upraví podobu buněk a tabulky
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky
- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (součet, průměr, zaokrouhlit)
- řeší problémy výpočtem s daty
- připiše do tabulky dat nový záznam
- seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)
- používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy
- vytvoří graf z dat tabulky
- na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat
- sám evidenci vyzkouší a zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu
- definuje a vymezí oblast počítačových multimédií
- upraví fotografii dle zadání
- vytvoří dle zadání video
- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat
- popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

UČIVO

Programování: větvení programu, rozhodování; grafický výstup, souřadnice; podprogramy s parametry; proměnné

Tabulkový procesor: charakteristika tabulkového procesoru Excel a Calc; prostředí; struktura tabulky; typy dat; buňky – editace, typy, formát

Hromadné zpracování dat v tabulkovém kalkulátoru: relativní a absolutní adresy buněk; použití vzorců u různých typů dat; funkce s číselnými vstupy; funkce s textovými vstupy; vkládání záznamu do databázové tabulky; řazení dat v tabulce; filtrování dat v tabulce; grafy a jejich úprava; získání informací a použití v tabulce s grafem

Multimédia: multimédia; příklady multimediálních aplikací; editace fotografie, hudby a videa

Digitální identita: digitální stopa, sledování, záznamy, cookies; sdílení a trvalost dat; fungování a algoritmy soc. sítí

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *napíše a upraví text podle předlohy*

- *řeší problémy sestavením algoritmu*
  - *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému*
  - *ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby*
  - *diskutuje různé programy pro řešení problému*
  - *vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní*
  - *řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků*
  - *hotový program upraví pro řešení příbuzného problému*
  - *zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně*
-
- *pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí*
  - *vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením*
  - *diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich*
  - *na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat*
  - *popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní*
-
- *na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti*
  - *vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu*
-
- *diskutuje o cílech a metodách hackerů*
  - *vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat*
-
- *diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu*
  - *vysvětlí rizika spojená s digitální stopou*

UČIVO

Textový editor: Editace textů – opakování; příprava na tvorbu seminárních prací

Programovací projekt: programovací projekt a plán jeho realizace; popsání problému; testování, odladění, odstranění chyb; pohyb v souřadnicích; ovládání myši, posílání zpráv; vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu; nástroje zvuku, úpravy seznamu; import a editace kostýmů, podmínky; návrh postupu, klonování; animace kostýmů postav, události; analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné; výrazy s proměnnou; tvorba hry s ovládaním, více seznamů; tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Hardware a software: složení současného počítače a principy fungování jeho součástí; operační systémy: funkce, typy, typické využití; komprese a formáty souborů; fungování nových technologií kolem nás (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)

Počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí; fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa; struktura a principy Internetu, datacentra, cloud; Web:

fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL; princip cloudové aplikace (např. e-mail, eshop, streamování)

Bezpečnost: bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat; kyberšikana, rizikové jevy

Digitální identita: digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat; fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

5.11 CHEMIE

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Chemie.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, odhadování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, definování, dotazování, nácvik podle předlohy, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet.

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech*
- *rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech*
- *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*
- *rozlišuje směsi a chemické látky*
- *určí společné a rozdílné vlastnosti látek*
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- *vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek*
- *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi*
- *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení*
- *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití*
- *uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění*
- *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami*
- *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*
- *uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka.*

UČIVO

částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo, **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin, **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; **hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace), voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody, vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva, klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní, **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza, **chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou, **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek, **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě, **nebezpečné látky a přípravky** – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

- *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*
- *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*
- *objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek*
- *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*

UČIVO

chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost, **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, **kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů, **solí kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, **uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků, **paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, **deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin, **přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle, **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze; **průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika, **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace, **detergenty a pesticidy, insekticidy, hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti, **léčiva a návykové látky, mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

5.12 DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Dějepis.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výklad, sledování obrazového a zvukového materiálu, práce s mapami a historickými prameny, exkurze v muzeích, návštěvy výstav, referáty, dialog, hra v roli, usuzování, porovnávání, zkoumání událostí z různých hledisek, kladení otázek po příčinách a souvislostech, práce s výukovými programy, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, definování, vyprávění, předčítání, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie účelné využití digitálních technologií – získání a vyhodnocování informací z internetových zdrojů, tvorba prezentací, ochrana dat před zneužitím, využívání digitálních technologií pro online komunikaci s vyučujícím a ostatními žáky

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány**
- **seznamuje se s orientací na časové ose a v historické mapě**
- **vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře**
- **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu**
- **objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost**
- **uvede příklady archeologických kultur na našem území**
- **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací**
- **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví**
- **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem**
- **porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie**

UČIVO

význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny, člověk a lidská společnost v pravěku, nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz, antické Řecko a Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států*
- *porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti*
- *objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech*
- *vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám*
- *ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury*
- *vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky*
- *vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život*
- *popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky*
- *objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie*
- *objasní příčiny a důsledky třicetileté války*
- *na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus*

UČIVO

nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním, okruhu a jejich specifický vývoj, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci), Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost, renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou, zámořské objevy a počátky dobývání světa; český stát a velmoci v 15. – 18. století, osvětenství, baroko (do konce třicetileté války).

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.*
- *vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti*
- *objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé*
- *porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů*
- *charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích*
- *na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy*
- *vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií*
- *na příkladech demonstruje zneužití techniky v 1. světové válce a jeho důsledky.*
- *zhodnotí postavení Československa v době jeho vzniku a utváření.*
- *seznamuje se s orientací na časové ose a v historické mapě*
- *vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře*

UČIVO

Český stát a velmoci v 15. – 18. století (po třicetileté válce), osvícenství, baroko. Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA, industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka, národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa, revoluce 19. století jako prostředek řešení, politických, sociálních a národnostních problémů, politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva, kulturní rozrůzněnost doby; konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, vznik Československa.

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **na příkladech demonstruje zneužití techniky za 2. světové války a jeho důsledky**
- **rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů**
- **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu**
- **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv**
- **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí**
- **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků**
- **vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce**
- **posoudí postavení rozvojových zemí**
- **prokáže základní orientaci v problémech současného světa**
- **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků**
- **vyhledává informace v encyklopediích, na internetu, v literatuře**
- **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu**

UČIVO

první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě. Československo - jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy; mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo, svět, druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války, studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření, vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí), vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky, rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět, problémy současnosti, věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava, historický čas a prostor

5.13 HUMANITNÍ ZÁKLAD

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících II. stupně. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny projekty, exkurzemi a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacích oborů výchova k občanství. Zahrnuje rovněž průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova. Veškeré tematické okruhy průřezového tématu Výchova demokratického občana jsou nedílnou součástí vyučovacího předmětu Humanitní základ a jakožto stěžejní jsou zařazovány průběžně do všech ročníků v závislosti na věku a zralosti žáků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Dialog, hra v roli, práce s informacemi, vyprávění, sociálně komunikační hry, sledování a hodnocení jevů a událostí z praxe, usuzování, vysvětlování, navozování problémových úloh a morálních dilemat, tvorba projektů a prezentací, brainstorming, předčítání, dramatická improvizace, vyjadřování pocitů a postojů verbálními, grafickými, výtvarnými, pohybovými i hudebními prostředky, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, využití digitálních technologií – vyhledávání zdrojů a informací z dostupných webových stránek internetu, tvorba vlastních prezentací

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání***
- ***rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu***
- ***zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje***
- ***zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají***

UČIVO

naše škola – vklad vzdělání pro život, **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny.

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci*
- *zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu*
- *objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života*
- *posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*

UČIVO

vnitřní svět člověka – poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, stereotypy v posuzování druhých lidí, předsudky a tolerance, **ekonomika domácnosti**, rodinný rozpočet, **lidská setkání** – rovnost a nerovnost, lidská solidarita, potřební lidé ve společnosti, **vztahy mezi lidmi** – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; výhody spolupráce lidí, **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá, náboženství.

8. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám*
- *rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání*
- *popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*
- *rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti, orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí*
- *posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě*

UČIVO

podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál, **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, adaptace na životní změny, sebepoznání, sebezměna; význam motivace, vůle; **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, **volba profesní orientace** – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby, **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.

9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování*
- *uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích*
- *uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory*
- *uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva*
- *objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu*

- *uveďte příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání; objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru*
- *rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uveďte příklady*
- *objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání*

UČIVO

evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR, **mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.), **globalizace** – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení; **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; **hospodaření s penězi**, majetkem a různými formami vlastnictví, **peníze** – funkce a podoby peněz, formy placení; **rozpočet rodiny, státu; význam daní**, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní; **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků; **výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost, **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání; **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev, **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; lidská práva a práva dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace, **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů, **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; trestní činnost mladistvých, návykové látky- prevence a řešení situací; **právo v každodenním životě** – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele; styk s úřady; **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce; **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí; **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia;

stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení; **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích; **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích; **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí; **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci; **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence; **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci; **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne; **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci; **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny

nedorozumění a zdroje konfliktů); **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí; **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti; **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě; **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy; **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku; **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání; **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5.14 HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný od 1. do 7. ročníku (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru hudební výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Zařazování individuální i skupinové práce – receptivní, reprodukční a tvořivé činnosti (projekty a prezentace, hudební doprovody, elementární komponování a improvizace.); umožnění hodnocení hudby na základě individuálních preferencí a získaných znalostí a dovedností; využívání dostupných digitálních technologií pro prezentaci, reprodukci i vlastní tvůrčí počiny při respektování autorských práv; realizace návštěv koncertů; podílení se na organizování kulturních akcí školy.

1. – 3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák

- *zpívá na základě svých dispozic*
- *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*
- *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*
- *reaguje pohybem na znějící hudbu*
- *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*
- *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*

4. a 5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*
- *využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*
- *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*
- *vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*

- *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny*
- *ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*

UČIVO – I. stupeň

pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, **dvojhlas a vícehlas** - kánon, **intonace, vokální improvizace** – hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.), **záznam vokální hudby** – nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písně, **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod., **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, jednoduchá písňová forma (a - b), **záznam instrumentální melodie, taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška, **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord, **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka, **hudební formy, interpretace hudby** – slovní, výtvarné nebo pohybové vyjádření

6. a 7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- *uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého*
- *reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*
- *realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých*

stylů a žánrů

- *rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*
- *orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
- *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*

UČIVO

pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, jednohlasý zpěv, kánon; **intonace a vokální improvizace** – improvizace jednoduchých hudebních forem, **hudební rytmus** – využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu, **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně, **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy), **záznam hudby** – noty, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy, **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pantomima, improvizace, **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické, **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách, **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

5.15 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný v 1. – 7. ročníku (viz učební plán). Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru výtvarná výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Zařazování individuální i skupinové práce – receptivní a tvořivé činnosti (projekty a prezentace, vizuální objektová tvorba apod.); umožnění hodnocení výtvarných uměleckých děl na základě individuálních preferencí a získaných znalostí a dovedností; využívání dostupných digitálních technologií pro prezentaci, reprodukci i vlastní tvůrčí počiny; realizace návštěv výstav; podílení se na výzdobě školy a organizování kulturních akcí školy

1. – 3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ*
- *v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace*
- *vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky*
- *interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností*
- *na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

4. a 5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)*
- *užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model*
- *při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy*

- *nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě*
- *osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)*
- *porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- *nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

UČIVO – I. stupeň

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření, **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly, **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama), **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání), **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací, **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření, **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

6. – 7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků*
- *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- *vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*
- *rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu*
- *interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků*
- *porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů*
- *ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci*
- *rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvede některé jejich představitele a příklady významných kulturních památek*

UČIVO

prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření, **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření, **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** –

manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace, **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry,

přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech, **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků; tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti; **umění v pravěku, nejstarší starověká civilizace, antika, románské umění, gotika, renesance, baroko, směry 19.stol.- secese, impresionismus, kubismus a další umělecké slohy 20. stol., současné umění + architektura**

5.16 ESTETICKÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny vystoupeními, návštěvami galerií, muzeí, koncertů, projekty a dalšími formami vyučování. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru hudební výchova a výtvarná výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Zařazování individuální i skupinové práce – receptivní, reprodukční a tvořivé činnosti (prezentace a referáty, výtvarné i hudební projekty, instalace apod.); umožnění hodnocení uměleckých děl na základě individuálních preferencí a získaných znalostí a dovedností; využívání dostupných digitálních technologií pro prezentaci, reprodukci i vlastní tvůrčí počiny při respektování autorských práv; realizace návštěv výstav a koncertů; podílení se na výzdobě školy a organizování kulturních akcí školy

8. a 9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- *orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- *zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
- *vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*
- *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*
- *užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace*
- *vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*

5.17 TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný ve všech ročnících. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny fakultativními akcemi: plaveckým výcvikem, lyžařskými výcvikovými kurzy, výlety, sportovními dny, soutěžemi, účastí na mimoškolních sportovních akcích apod. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova a Člověk a zdraví.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Nácvik, procvičování, pohybové a sportovní hry, soutěže, seznamování s pravidly, předvedení, ukázka, postup podle předlohy, vysvětlování, práce individuální, ve dvojicích, ve skupině, práce s informacemi, referáty, organizování sportovních utkání, turnajů a soutěží, využití digitálních technologií pro sledování, zaznamenání a vyhodnocení sportovního režimu, snížení zdravotních rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií.

1. – 3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti***
- ***zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení***
- ***spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích***
- ***uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy***
- ***reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci***
- ***zvládá základní prvky sebeovládání, sebeobrany a stres přiměřený svému věku***
- ***zvládá základní prvky plavání***

4. a 5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- ***podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti***
- ***zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením***
- ***zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her***
- ***uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka***

- *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*
- *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*
- *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*
- *zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy*
- *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*
- *ovládá základní prvky plavání, umí se orientovat ve vodě, stává se plavcem*

UČIVO

význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení, **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání břemene; zdravotně zaměřená cvičení; rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV, **komunikace v TV** – smluvené povely, signály, **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí, **zásady jednání a chování** – fair play, pravidla pohybových činností – her, závodů, soutěží, **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, zdroje informací o pohybových činnostech

základy sportovních her – manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, utkání podle pravidel – téma je zařazeno do každého ročníku

základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem – téma je zařazeno do každého ročníku

plavání – plavecký výcvik v celkovém rozsahu 40 hodin, který je rozdělený ve dvou 20 hodinových blocích do 2. ročníku (II. pololetí) a 4. ročníku (I. pololetí)

Z dalších témat zařazuje učitel do každého ročníku nejméně dvě podle dispozic a zájmu žáků a podle přírodních a dalších podmínek:

pohybové hry – s různým zaměřením

základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí

rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance

průpravné úpoly – přetahy a přetlaky

turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

Úpolové sporty – nácvik pádů, úderů a kopů, úpolové hry

6. - 9. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- *usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program*
- *samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností*
- *-zatěžovanými svaly*
- *odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší*
- *uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*
- *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*
- *užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu*
- *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*
- *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora*
- *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí*
- *zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*
- *zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*
- *zvládá základní prvky sebeovládání, sebeobrany a stres přiměřený svému věku*

UČIVO

význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy, prevence a korekce jednostranného zatížení – zdravotně zaměřená cvičení, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při tělesné výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného, komunikace v TV – smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech, organizace prostoru a pohybových činností – sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování, historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta, pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování **sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru učitele)** – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel

atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, hod granátem nebo vrh koulí

Z dalších témat zařazuje učitel do každého ročníku nejméně dvě podle dispozic a zájmu žáků a podle přírodních a dalších podmínek:

pohybové hry – s různým zaměřením

gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance, **úpoly** – základy sebeobrany

turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce

plavání – zdokonalovací plavecký výcvik

lyžování, snowboarding, bruslení (podle výběru učitele) – běžecké lyžování a lyžařská turistika nebo sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; základy techniky bruslení

Úpolové sporty – nácvik pádů, úderů a kopů, úpolové hry

5.18 PRACOVNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět se vyučuje jako povinný v 8. a 9. ročníku. Standardní vyučovací jednotky jsou doplněny exkurzemi a dalšími formami vyučování. Podle organizačních možností a zájmu žáků mohou být vytvářeny smíšené skupiny žáků z různých ročníků. Obsah předmětu je vytvořen z části vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Škola umožňuje žákům výběr ze čtyř tematických celků: **práce s technickými materiály; pěstitelské práce a chovatelství; příprava pokrmů; design a konstruování**, konkrétní nabídka v aktuálním školním roce vychází z personálních a organizačních podmínek školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Nácvik, procvičování, postup podle předlohy, instrukcí, návodu, nákresu, seznamování s pravidly, předvedení, ukázka, vysvětlování, práce individuální, ve dvojicích, ve skupině, práce s informacemi.

8. a 9. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň**
- **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí**
- **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost**
- **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku**
- **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany**
- **při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu**

UČIVO

vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity), pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, důležité technologické postupy, technické náčrty a výkresy, technické informace, návody

PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin*
- *pěstuje a využívá květiny pro výzdobu*
- *používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu*
- *prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*

UČIVO

základní podmínky pro pěstování – půda, výživa rostlin, **zelenina** nebo **okrasné rostliny** – základy ošetřování, pěstování vybraných druhů, květiny; **chovatelství** – chov vybraných živočichů, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PŘÍPRAVA POKRMŮ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
- *připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy*
- *dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

UČIVO

kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku, **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, zdobné prvky a květiny na stole

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model*
- *navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.*
- *provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
- *dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

UČIVO

stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž; návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

5.19 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět je určen žákům s diagnostikovanými specifickými poruchami učení, především těm, kteří pracují podle individuálního vzdělávacího plánu. Je vhodný rovněž pro žáky s velmi slabým prospěchem. Obsah předmětu je vytvořen z vybraných témat vzdělávacího oboru český jazyk. Ve skupině mohou být žáci z různých ročníků.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Rozvoj poznávacích funkcí (podle konkrétní diagnózy u daných žáků)

sluchová diferenciacce řeči (sluchová analýza a syntéza řeči, rozlišování měkkých a tvrdých slabik, sluchová diferenciacce délky samohlásky), zraková percepce tvarů (rozlišování pozadí a figury, rozlišování inverzních obrazců), prostorová orientace, nácvik sekvencí a posloupnosti, koncentrace pozornosti, paměť, rozvoj obratnosti vyjadřování, rozvoj slovní zásoby

Techniky nácviku čtení – čtení s okénkem, metoda dublovaného čtení, metoda globálního čtení

ŠKOLNÍ VÝSTUPY:

Žák:

- *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
- *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě*
- *plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti potichu i nahlas*
- *porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- *pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- *v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- *reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*

UČIVO

cvičení na rozvíjení poznávacích funkcí a čtení, individuálně podle diagnózy a věku konkrétních žáků

5.20 PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE (PAEK)

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět je zaměřen především na **rozvoj komunikativních kompetencí žáků v administrativní oblasti**. Jeho cílem je seznámit žáky s technikou psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, seznámit se s technikou korespondence v souladu s normalizovanou úpravou písemností, využívat dostupných informačních a komunikačních technologií, seznámit je s používáním běžné kancelářské techniky v oblasti vyhotovování dokumentů obchodního styku. Jedním ze stěžejních témat oblasti informačních a komunikačních technologií, a tedy i cílů výuky, je, aby žák zvládl přiměřeně komunikovat pomocí internetu a pracovat s informacemi (zejména s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií), tj. vyhledávat informace, ověřovat jejich pravdivost a úplnost a dále je zpracovávat. Obsah předmětu je vytvořen z části vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE:

Rozvoj klíčových kompetencí **v oblasti komunikativní** – vyjadřování, třídění myšlenek a informací, prezentování, naslouchání, formulování, zpracovávání, zdůvodňování, používání stylistických a jazykových prostředků, vystupování. **Oblast sociální** – spolupráce, plnění zadané práce, předcházení konfliktům, naslouchání. **Oblast pracovní** – získání pracovních návyků, sebehodnocení.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY:

Žák:

- *v přiměřené rychlosti ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou*
- *uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace*
- *jedná podle zásad společenského chování a profesního vystupování*
- *snaží se samostatně komunikovat elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření*
- *snaží se volit vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání*
- *získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet, ovládá jejich vyhledávání*
- *uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému*
- *přiměřeně interpretuje správně získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele*
- *částečně manipuluje s písemnostmi a el. dokumenty dle stanovených pravidel*
- *seznámí se s pravidly doporučené normalizované úpravy písemností a adres*
- *nahlídne do úpravy písemnosti, tabulky a upravuje je dle normy*
- *částečně ovládá základní formy písemného styku*
- *seznámí se se základy sociálního jednání*

UČIVO:

nácvik psaní malých a velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek, zvyšování rychlosti a přesnosti v písemné komunikaci, manipulace s dokumenty, služby internetu, možnosti jednoduchých sdělení v obchodní korespondenci, elektronická pošta, další způsoby internetové komunikace, **vyhledávání** informací na internetu, jejich interpretace, relevantnost, **ověření a posouzení** pro řešení konkrétního problému, sociální sítě, **možnosti využití** internetbankingu a phonebankingu, scanu, pravidla doporučené normalizované úpravy písemností a adres, pravidla stylizace dopisů a dokumentů, korektorská znaménka, písemnosti při uzavírání a plnění smluv (objednávka, reklamace ...), písemnosti při styku s bankou, poštou, osobní dopisy, životopis

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Obecná pravidla pro hodnocení žáků

- Hodnotíme úroveň dosažených školních výstupů stanovených školním vzdělávacím programem v osnovách jednotlivých předmětů s ohledem na žákův individuální pokrok, dispozice, píli a snahu
- Hlavním cílem hodnocení je orientovat žáka v jeho rozvoji, poskytovat mu zpětnou vazbu. Ta musí zahrnovat rovněž informaci, jak má žák postupovat, aby se ve svém učení zlepšil.
- Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy a jakým způsobem bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Žák je vždy předem seznamován s kritérii hodnocení, podle možnosti se na jejich vytváření podílí.
- Pokud učitel pracuje se dvěma úrovněmi kritérií (např. hlavní a pomocná), tj. s klasifikací o různé váze argumentu (např. pokud známky za referáty, práci v hodině apod. mají oproti testům a ústnímu zkoušení jen poloviční váhu), poskytne tuto informaci žákům.
- Součástí hodnocení je sebehodnocení žáka.
- Metody získávání podkladů pro hodnocení respektují dispozice žáka.
- Žák má právo navrhnout učiteli způsob, jakým prokáže zvládnutí dané látky.
- Struktura a frekvence hodnocení vždy koresponduje se strukturou předmětu a s jeho časovou dotací v učebním plánu. Hodnocení je rovnoměrně rozloženo v celém pololetí a nekumuluje se před jeho koncem. V jednom dni mohou žáci psát jen jednu písemnou práci v rozsahu větším, než 20 min. Za koordinaci písemných prací odpovídají třídní učitelé.
- V předmětech s dvouhodinovou až pětihodinovou týdenní dotací (kromě výchov) píší žáci v každém pololetí minimálně 3 testy (písemné práce), v českém jazyce minimálně 4 testy (písemné práce), které učitel vyhodnotí v procentech úspěšnosti. Všichni žáci mají stejný rozsah a obsah zadání, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou mít na vypracování až dvojnásobek času.
- Hodnocení zahrnuje různorodé činnosti a výkony žáků.
- Za hodnocení žáka je odpovědný příslušný vyučující, který vede údaje o hodnocení jednotlivých žáků a je povinen tyto údaje ukládat po dobu nejméně 1 roku po skončení pololetí.

6.2 Způsoby hodnocení

- **Pro průběžné hodnocení žáků** se používá pětistupňová klasifikační stupnice s pomocnými znaménky, v 1. – 3. r. případně dle uvážení učitelky doplněná různými symboly.
- **Širším slovním hodnocením** mohou být hodnoceni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud o to jejich rodiče požádají.
- **Ve čtvrtletí** hodnotíme známkou, v případě předmětů výchovného charakteru lze ve čtvrtletí hodnotit slovní škálou pracoval/a úspěšně (Ú), pracoval/a (P), nepracoval/a (N)
- **Na vysvědčení v pololetí a na konci roku**¹ jsou žáci hodnoceni známkami bez pomocných

---

¹ Při velké absenci dítěte je minimální počet známek pro klasifikaci žáka za jednotlivá pololetí rovný

znamének. Výsledná známka na vysvědčení není průměrnou hodnotou známek získaných v průběhu pololetí, ale vyjadřuje dosaženou úroveň znalostí, dovedností a postojů žáka s přihlédnutím k jeho péči.

- **Sebehodnocení** – v rámci průběžného i čtvrtletního hodnocení lze využít i formu sebehodnocení. Při průběžném hodnocení lze využít různé formy sebehodnocení jako např. zpětnovazební rozhovor, hodnocení portfolia apod. Ve čtvrtletí probíhá formou poskytování oboustranné zpětné vazby mezi žáky a učiteli v jednotlivých předmětech prostřednictvím smajlíků.

6.3 Kritéria hodnocení prospěchu žáků

- rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů, zákonitostí, vztahů, postupů)
- hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
- kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji; vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
- produktivita (plnění úkolů; pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností a produktů; struktura a srozumitelnost vyjadřování)
- tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
- užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování, práce v projektech, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)
- plnění školních povinností (nošení pomůcek, učebnic, sešitů, včasné odevzdávání dobrovolných domácích úkolů, včasná příprava na vyučování)

6.4 Kritéria hodnocení chování žáků

- zdvořilost (slušně a správně oslovuje druhé, pozdraví, poprosí, požádá, poděkuje, omluví se, dává přednost)
- dodržování pravidel komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- respekt k lidem (neohrožuje sám sebe ani druhé, nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- čestnost (mluví pravdu, přizná chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje se věci bez dovození, zachází s

---

počtu hodin předmětu v týdenním učebním plánu, pokud jsou tyto známky uděleny podle hlavních kritérií hodnocení (např. mají váhu testu nebo ústního zkoušení). Známky udělené podle pomocných kritérií (např. za referáty, práci v hodině, domácí úkoly apod.) mají poloviční váhu a jejich případný počet musí být dvojnásobný. Pokud učitel nepracuje s kritérii s různou váhou, respektive nesdělí tuto skutečnost žákům, mají všechny známky stejnou váhu.

věcmi šetrně a stanoveným způsobem)

- plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny, nosí a předkládá omluvný list)
- prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)

6.5 Charakteristika stupňů hodnocení

- 1) Samostatný výkon bez chyb nebo jen s malými chybami, které neovlivnily celkový výsledek práce, originální, nápaditý přístup a řešení i s drobnými nedostatky. Kladení otázek k věci, dovednost vyučovat druhé, rozvíjení tématu, kritické posouzení, vytvoření originálu, vytvoření nové informační struktury, použití relevantních dat, hloubka sdělení, vysoká výpovědní hodnota výstupů, správnost použitých prostředků, řízení skupiny.
- 2) Výkon s menšími chybami, je-li podstata věcně správná, nebo nápaditý přístup s menšími nepřesnostmi. Správná aplikace, uvedení hlavní myšlenky, většinou relevantní data, převaha vhodně použitých prostředků, dodržení tématu, věcná správnost výstupů, přínos pro skupinu.
- 3) Dílčí výkon, správná řešení spíše převažují nad chybami. Vyjádření vlastními slovy, uvedení příkladu, vyhledání, přiřazení, neúplná data, nedokončené výstupy, formální nedostatky, podíl na práci skupiny.
- 4) Neúplný, nedokončený výkon. Zopakování, označení, seřazení, převzetí, neúspěšný pokus, nesrozumitelné výstupy, irelevantní prostředky, žádný přínos pro skupinu.
- 5) Rezignace, lhostejnost, žádné výstupy, poškozování práce druhých.

Převod výsledků z procent na klasifikační stupeň:

a) varianta se známkou s mínusem

- 100-95	1
- 94-90	1-
- 89-80	2
- 79-75	2-
- 74-60	3
- 59-50	3-
- 49-34	4
- 33-25	4-
- 24-0	5

b) varianta se známkou bez mínusu

- 100-90   1
- 89-75   2
- 74-50   3
- 49-25   4
- 24-0   5

Je na rozhodnutí učitele, zda použije stupnici s mínusy nebo bez mínusů, musí však toto rozhodnutí oznámit žákům předem. V každém případě oznámí žákům jednu ze stupnic.

6.5 Charakteristika slovního hodnocení předmětů výchovného charakteru ve čtvrtletí

Předměty výchovného charakteru lze ve čtvrtletí hodnotit slovní škálou, a to následovně:

Ú – Pracoval/a úspěšně – žák je připraven na hodinu, plní zadané úkoly, v hodinách je aktivní, účastní se skupinových aktivit, pokud jsou ve výuce organizovány, uzná svojí roli **v dané pracovní skupině a odpovědně k této roli přistupuje.**

P – Pracoval/a – žák bývá většinou na hodinu připraven, plní zadané úkoly, přesto svoji práci občas neodevzdá či neodevzdá v určeném termínu, v hodinách spolupracuje s různou intenzitou, účastní se skupinových aktivit, pokud jsou ve výuce organizovány, ne vždy však uzná svojí roli v dané skupině, spolupráce není vždy příkladná.

N – Nepracoval/a – žák je často nebo stále nepřipraven na výuku a neplní zadané úkoly, v hodinách nespolupracuje, při skupinových aktivitách přijímá určenou roli s nechutí nebo se skupinových aktivit neúčastní. Spolupráce s ním je obtížná.

C/ PROGRAM MONTESSORI

7. CHARAKTERISTIKA ŠVP MONTESSORI

7.1 Zaměření programu

V základní škole Meteorologické je uplatňován i Montessori vzdělávací program, který aplikuje pedagogický systém Marie Montessori na všeobecné vzdělávací cíle a obsah základního vzdělávání v České republice. Základní filozofií tohoto programu je orientace na osobnost dítěte. Rozvíjení vnitřní motivace dítěte k učení, vývojových možností a individuálních schopností, využití jeho zájmu o určitou oblast nebo téma ve školní práci. Veškeré metody jsou přizpůsobeny dítěti tak, aby se mohlo maximálně rozvíjet.

Východiskem je předpoklad, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové poznatky. Filosofie této vzdělávací strategie je založena na principu svobody a možnosti volby se zodpovědností za tuto volbu. Důležitou složkou výuky je sebepoznání – poznání svých schopností a možností, **zájmů i případných omezení**. Dítě má poznat různé možnosti a způsoby učení. Učí se volit pro sebe takové způsoby práce, které jsou pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Svobodně také volí místo, kde se této práci bude věnovat. V kmenových třídách je vždy nižší počet žákovských lavic, židlí a pracovních koberečků, než je počet žáků ve třídě. Pracovní pomůcky jsou pro žáky ve třídě vždy pouze v jednom vyhotovení. V souladu s Montessori filosofií jsou tak žáci vedeni k vzájemnému respektu, ohleduplnosti a toleranci. Zároveň jsou stimulováni k pečlivému plánování vlastní práce, **k vybírání a organizování jednotlivých studijních aktivit**. Dítě tak získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností. Je vedeno k respektu a toleranci ke schopnostem, odlišnému výběru a práci ostatních. Ve třídě žáci spolupracují ve věkově smíšených skupinách (~~bud~~ 1. až 3. ročník a 4. až 6. ročník) ~~nebo 1. až 2. ročník a 3. až 5. ročník~~ v jedné kmenové třídě. **Žáci 2. stupně mají k dispozici pravidelnou podporu tutora z řad učitelů, který každého individuálně provází v rozvíjení studijních i sociálních kompetencí a má celkový přehled o studiu a chování žáka.**

Výuka podporuje celostní a mezioborové pojetí učiva a směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Rozvíjí nejen samostatnost žáků při práci, ale také schopnost spolupracovat ve skupině a dokončovat započatou práci. Při skupinové práci se aktivuje vnitřní motivace žáků pro učení na základě jejich zvýšené potřeby vrstevnických vztahů, rozvíjí se jejich pracovní i studijní návyky, zodpovědnost za zvolenou kolektivní práci a zároveň za podíl práce jednotlivců v rámci skupiny. Žáci jsou přirozeně podporováni v uplatňování efektivní vzájemné komunikace a podávání/přijímání zpětné vazby mezi členy skupiny. Ve škole je podporováno vrstevnické učení, žákům je umožněno pracovat ve věkově smíšených skupinách včetně spolupráce s žáky Montessori tříd prvního stupně. Pro propojení oborů a

uplatnění průřezových témat je využíváno také projektové vyučování. Jednotlivé projekty jsou zaměřeny akademicky i prakticky. Akademické projekty směřují k osvojení učiva jednotlivých oblastí v souladu s RVP ZV. Praktické projekty jsou orientované především na situace z reálného života a směřují k rozvíjení klíčových kompetencí, schopnosti řešení problémových situací a zodpovědného přístupu k životu a okolnímu světu. Principy uplatňované ve výuce na druhém stupni navazují na způsob práce v Montessori třídách prvního stupně, ale jsou přizpůsobené odlišným potřebám starších žáků.

Po ukončení 6. ročníku v Montessori programu mají žáci možnost pokračovat v programu ÁMOS až do 9. třídy. Po ukončení 5. ročníku mohou také po úspěšném vykonání přijímacích zkoušek či přijímacího pohovoru přejít do primy víceletého gymnázia či pokračovat v Montessori programu na jiné škole.

7.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučování je založeno na základních principech pedagogického systému Marie Montessori. Hlavní složku tvoří vlastní samostatná vzdělávací činnost dítěte vedena jeho zájmem, stimulována učitelem a připraveným prostředím ve školní třídě **nebo na farmě, které odpovídá vývojovým potřebám daného věku**. Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí. K získávání a rozvíjení klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie.

- a) Žáci pracují ve věkově smíšených skupinách, vzájemně spolupracují a sdílejí své znalosti, poznatky a vzdělávací strategie. (KU, KK, KSP, KP).
- b) Výuka je realizována v předem připraveném prostředí, jehož součástí je osobnost učitele a asistenta, specifické Montessori pomůcky a další vybavení třídy **či farmy**. (KU, KŘP, KO, KP).
- c) Všechny Montessori pomůcky jsou v kmenových třídách pouze v jednom vyhotovení. (KU, KK, KŘP, KS, KO).
- d) V kmenových třídách je pouze omezený počet žákovských lavic, židlí i pracovních koberečků. (KŘP, KS, KK, KO).
- e) ~~Učitel k žákům přistupuje individuálně, s ohledem na senzitivní období, hodnotí jejich postup vzdělávacím plánem při práci s didaktickými materiály, respektuje jejich osobní tempo a potřeby. (KU, KŘP, KK, KP).~~
- f) **Učitel respektuje individuální zájmy, osobní tempo a potřeby žáků, hodnotí jejich postup vzdělávacím plánem a dává jim možnost se svobodně projevit, přinášet vlastní témata a vybírat si obsah nebo formu učiva. (KU, KŘP, KK, KP).**

- g) Na druhém stupni spolupracuje žák se svým tutorem, který má komplexní přehled o jeho studijním postupu i úrovni rozvoje kompetencí. (KU, KK, KS).
- h) Učitel přistupuje k žákům jako průvodce, dává jim příležitost k vyjádření a tvořivosti, motivuje je k dalšímu vzdělávání. Učitel žáky nekritizuje a nesrovnává, ale snaží se v nich najít to nejlepší a dále to podporovat a rozvíjet. (KU, KŘP, KK, KSP).
- i) Učitel vede žáky ke společnému plánování a hledání řešení u studijních i pracovních problémů, i v oblasti sociálních vztahů. (KŠP, KK, KSP, KO).
- j) Učivo je žákům prezentováno převážně formou klíčových lekcí – krátké výukové lekce určené malé skupince žáků. Lekce vždy navazují žákům na již známá fakta a motivují je ke zkoumání jednoho nového poznatku, který jim prostřednictvím klíčové lekce představuje učitel. (KK, KŘP, KS).
- k) Učivo v souvislostech je prezentováno na reálných a aktuálních problémech ve světě a společnosti. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KD).
- l) K úplnému pochopení látky vede koncepce výuky prožitkem při praktických pokusech, projektech, výpravách a tvůrčích dílnách. (KU, KŘP, KSP, KP, KK).
- m) Výuka je často propojována s okolním světem školy, mimoškolními aktivitami, výjezdy či exkurzemi. (KŘP, KO, KP).
- n) Učitel při vzdělávání žáků úzce spolupracuje s jejich rodinami. (KK, KSP, KO).
- o) Učitel žáky vede k zodpovědnosti a samostatnosti plánováním vzdělávacího obsahu, přijímáním přirozených a logických důsledků za své jednání, plánováním individuálních přestávek, posilováním vnitřní motivace podnětným prostředím, výběrem smysluplné činnosti a místa, kde se bude věnovat práci. Aktivně se také zapojují do plánování a realizace třídních či školních akcí. (KU, KŘP, KK, KO, KP, KD).
- p) Učitel žákům umožňuje svobodný výběr učební činnosti a místa její realizace. (KU, KŘP, KK, KP).
- q) Učení probíhá v souvislostech, vzdělávací obsah je prezentován celistvě a podáván v logických souvislostech. (KU, KŘP, KO, KP).
- r) Učitel žákům vytváří bezpečné prostředí bez zkoušení, soutěžení, srovnávání a známkování. Místo toho průběžně individuálně diagnostikuje jejich práci a prezentace. (KU, KK, KŘP, KO, KP).
- s) Učitel různorodými metodami vede žáky k sebehodnocení při sebereflexích (ústně i písemně), sbírání vlastních učebních materiálů do portfolia a pracovních sešitů a jejich práci s nimi. (KU, KŘP, KP).
- t) Výuka anglického jazyka, hudební výchovy, výtvarné výchovy i tělesné výchovy je součástí klíčových lekcí v dopoledním vyučovacím bloku. (KU, KŘP, KK, KP).

Legenda:

KU = kompetence k učení

KŘP = kompetence k řešení problémů
KK = kompetence komunikativní
KSP = kompetence sociální a personální

KO = kompetence občanské
KP = kompetence pracovní
KD = kompetence digitální

7.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Realizací Montessori principů a metod práce je přirozeně vytvořeno vhodné prostředí pro všechny žáky, včetně těch, kteří k naplnění vzdělávacích možností potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Každý žák je vnímán jako jedinečná osobnost a učitel při práci s ním vybírá metody s maximálním ohledem na jeho individuální potřeby a schopnosti. **Projektová a individuálně plánovaná výuka navíc žákovi nabízí realizovat se v těch oblastech, které vyhovují jeho potřebám a nárokům na metody vzdělávání.** Z toho vyplývá, že již samotná podstata Montessori vzdělávání poskytuje všem žákům **možnost individuálního výběru způsobu a tempa práce, a přizpůsobení vzdělávacího obsahu a metod.**

Do Montessori programu jsou běžně začleňováni žáci, kteří potřebují ve výuce speciální přístup při plánování a realizaci učebního procesu. Se všemi žáky ve třídě učitel pracuje tak, aby se učili vzájemné toleranci, respektu a rasové snášenlivosti. Při jejich hodnocení pak vždy přihlíží ke stupni a druhu specifické poruchy. Pokud žákova práce vyžaduje podpůrná opatření, škola je řeší ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Žákovi s druhým nebo vyšším stupněm podpůrných opatření je zpravidla vypracován individuální vzdělávací plán (IVP). Účinnost IVP je učitelem průběžně vyhodnocován a konzultován s rodiči i s žákem na konzultacích.

7.3.1 Zabezpečení výuky u žáků se specifickými poruchami učení (SPU)

K žákům, u nichž byly rozpoznány specifické poruchy učení, učitel vždy přistupuje dle jejich individuálních potřeb. Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka **se využívá zejména individualizovaný přístup ke vzdělávání a hodnocení, u vzdělávacích potřeb, které to vyžadují, také slouží podpůrná opatření ve vzdělávacím procesu žáka**—specifické metody a formy vzdělávání, úprava vzdělávacího obsahu, hodnocení žáka aj. Ti žáci, u kterých se projevují některé znaky poruchy učení, jsou po dohodě s rodiči vyšetřeni v pedagogicko-psychologické poradně. Učitel pak dále pracuje dle doporučení poradny s cílem ulehčit žákovi práci v problematických oblastech podle rozsahu a stupně poruchy. Na pravidelných schůzkách je s rodiči konzultována práce žáka, jeho posun či návrhy dalších metod práce.

Na doporučení školského poradenského zařízení učitel vypracuje individuální vzdělávací plán (IVP), který zahrnuje podpůrná opatření a další zohlednění dle zprávy vypracované poradnou. IVP je obvykle vypracováván na 1 rok a zákonný zástupce s ním musí vyjádřit svůj souhlas. A stává se součástí školské dokumentace.

7.3.2 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Další specifickou skupinou žáků v Montessori programu jsou žáci mimořádně nadaní. Již samotná podstata Montessori pedagogiky umožňuje těmto žákům pracovat individuálním tempem a volit dle zájmu a schopností odpovídající vzdělávací obsah. **V rámci projektové a samostatně plánované výuky navíc tito žáci mohou uplatnit své nadprůměrné nadání v dané oblasti a realizovat se tak v akademických i praktických projektech.** V případě potřeby učitel vypracuje IVP, který společně s rodiči i žákem pravidelně vyhodnocuje na individuálních konzultacích.

Věkově smíšené prostředí tříd i vzájemná otevřenost mezi jednotlivými ročníky nabízí nadaným žákům možnost vrstevnického učení či vedení klíčových lekcí pro mladší žáky. Učitel dále dle svého uvážení žákovi nabízí rozšiřující vzdělávací obsah, **možnost práce na vlastních projektech** a zároveň dbá na to, aby se žák vyvaroval jednostranného zaměření a seznámil se s celým povinným vzdělávacím obsahem základní školy.

Nadanému žákovi je poskytnut dostatečný prostor pro hlubší a rozšiřující práci v oblasti, která prezentuje jeho nadání. Učitel se také snaží o přirozené začlenění talentovaného dítěte do třídního kolektivu, protože ostatní děti mohou mít sklony odlišné děti ze svého středu vyloučit. Mimořádný talent s sebou také často nese výkyvy v chování dítěte, které pedagogové řeší citlivým, ale i důsledným přístupem **tak, aby bylo ve třídě nastavené příjemné pracovní klima a každý žák mohl maximálně uplatnit své vlohy a dovednosti.**

7.3.3 Zabezpečení výuky žáků cizinců

Za žáka cizince je považován žák s odlišným mateřským jazykem, který dostatečně neovládá český jazyk. Tito žáci jsou učitelem integrováni do třídního kolektivu a individuálně se pracuje na jejich rozvoji především v oblasti porozumění českému jazyku. U žáků s mírnými obtížemi ve vzdělávání se se souhlasem rodičů vypracuje plán pedagogické podpory, který zahrnuje specifická podpůrná opatření při plnění vzdělávacích potřeb žáka. U žáků s většími obtížemi ve vzdělávání se navíc spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou či se vytvoří individuální vzdělávací plán. Důležitým prvkem je také spolupráce učitele, žáka a rodiny.

7.4 Začlenění průřezových témat

V rámci předmětu kosmická výchova jsou v jednotlivých ročnících realizována níže uvedená průřezová témata s tematickými okruhy. Podrobný rozpis začlenění průřezových témat je dále rozepsán v učebních osnovách jednotlivých **předmětů vzdělávacích oblastí.**

Průřezová témata	Tématické okruhy	Rozdělení průřezových témat po ročnících				
		1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	Osobní rozvoj (1) Sociální rozvoj (2) Morální rozvoj (3)	KV 1,2,3				
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola (1) Občanská společnost a stát (2) Formy participace občanů v politickém životě (3) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (4)	-	-	-	KV 1,2,3,4	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá (1) Objevujeme Evropu a svět (2) Jsme Evropané (3)	-	-	-	KV 1,2,3	
Multikulturní výchova	Kulturní difference (1) Mezilidské vztahy (2) Etnický původ (3) Multikulturalita (4) Princip sociálního smíru a solidarity (5)	KV 1,2,3,4,5				
Enviromentální výchova	Ekosystémy (1) Základní podmínky života (2) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3) Vztah člověka k prostředí (4)	KV 1,2,3,4				
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (1) Interpretace vztahů	KV 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7				

	mediálních sdělení a reality (2) Stavba mediálních sdělení a reality (3) Vnímání autora mediálních sdělení (4) Fungování a vliv médií ve společnosti (5) Tvorba mediálního sdělení (6) Práce v realizačním týmu (7)	
--	--	--

Průřezová témata	Tématické okruhy	Rozdělení průřezových témat po ročnících			
		6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova	Osobní rozvoj (1) Sociální rozvoj (2) Morální rozvoj (3)	KV 1,2,3			
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola (1) Občanská společnost a stát (2) Formy participace občanů v politickém životě (3) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (4)	KV 1,2	KV 1,2	KV 3,4	KV 3,4
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá (1) Objevujeme Evropu a svět (2) Jsme Evropané (3)	KV 3	KV 3	KV 1,2	KV 1,2
Multikulturní výchova	Kulturní diference (1) Mezilidské vztahy (2) Etnický původ (3) Multikulturalita (4)	KV 1,2,3,5	KV 1,2,3,5	KV 2,4,5	KV 2,4,5

	Princip sociálního smýslnosti a solidarity (5)				
Enviromentální výchova	<p>Ekosystémy (1)</p> <p>Základní podmínky života (2)</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3)</p> <p>Vztah člověka k prostředí (4)</p>	KV 1,2,3,4	KV 1,2,3,4	KV 3,4	KV 3,4
Mediální výchova	<p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (1)</p> <p>Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (2)</p> <p>Stavba mediálních sdělení a reality (3)</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení (4)</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti (5)</p> <p>Tvorba mediálního sdělení (6)</p> <p>Práce v realizačním týmu (7)</p>	KV 1,3,6,7	KV 1,3,6,7	KV 2, 4,5,6,7	KV 2,4,5,6,7

8. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán pro 1.stupeň										
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Časová dotace ve všech ročnících	Časová dotace předmětu	Z toho DČD ¹
			1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	Kosmická výchova	1+1	2	2	2+1	2+1	9+3=12	118	+3
	Český jazyk a literatura		7	7	7	6+2	6+2	33+4=37		+4
Matematika a její aplikace	4		4	4	4+1	4+1	20+2=22	+2		
Informatika	0		0	0	1	1	2			
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět		3	2+1	2+1	2+2	2+2	11+6=17		+6
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	12+1=13		
	Výtvarná výchova		2	2	1+1	1	1			+1
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce		1	1	1	1	1	5		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		2	2	2	2	2	10		
Celková povinná časová dotace			22	22	22	26	26	118		118
Z toho DČD ¹			+1	+1	+2	+6	+6	16		

¹DČD – DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE

Poznámky k učebnímu plánu

Kosmická výchova

Kosmická výchova je realizována v několikahodinovém bloku, během něhož mají všichni žáci možnost stanovit si individuální relaxační a hygienické přestávky dle svých potřeb. Pro 1. až 3. ročník je časová dotace 22h týdně, **učební blok probíhá v čase od 8:00 do 11:40** včetně individuální 20min přestávky na svačinu. Pro 4. a 5. ročník je časová dotace 26h týdně, **učební blok probíhá v čase od 8:00 do 12:15** včetně individuální 20min přestávky na svačinu.

Součástí učebního plánu jsou tzv. **třídnické hodiny** – pravidelné osobní konzultace žáka s učitelem, na kterých si žák s pomocí učitele naplánuje individuální práci na 1 až 2 týdny. Konzultace trvá obvykle **25** minut a probíhá v čase po vyučování, tedy **v 1. až 3. třídě po 11:50 a ve 4. a 5. třídě po 12:25**. Žák je tak veden k vlastnímu plánování

a řízení svého učení, ke zodpovědnosti za své učení a také k přijetí přirozených důsledků svých rozhodnutí.

Průřezová témata

V rámci předmětu kosmická výchova jsou ve všech ročnících postupně zpracovány všechny tematické okruhy průřezových témat. Podrobný rozpis průřezových témat je k prostudování v kapitole 2.4. Začlenění průřezových témat.

Učební plán pro 2.stupeň									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník				Časová dotace ve všech ročnících	Časová dotace předmětu	Z toho DČD ¹
			6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	Kosmická výchova	3	3	3	3	12	122	
	Další cizí jazyk		0	2	2	2	6		
	Český jazyk a literatura		6+2	3	3	3	17		2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace		3+2	4	4	4	17		2
Informatika	Informatika		1	1	1	1	4		
Člověk a společnost	Dějepis		1	1+1	2	2	7		1
	Výchova k občanství		1	1	1	1	4		
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	4		2
	Výtvarná výchova		1	2	1+1	1+1	7		
Člověk a příroda	Fyzika		+1	2	2	1+1	6		8
	Chemie	+1	2	2	1+1	6			
	Přírodopis	+1	2	2	1+1	6			
	Zeměpis	+1	2	2	1+1	6			
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	+1	4	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	+1	1	1	+1	3	2		
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8			
Celková povinná časová dotace			29	31	31	31	122	122	18
Z toho DČD ¹			+9	+1	+1	+7	18		

Poznámky k učebnímu plánu

Kosmická výchova

Kosmická výchova je realizována v několikahodinovém bloku, během něhož mají všichni žáci možnost stanovit si individuální relaxační a hygienické přestávky dle svých potřeb. Pro 6. ročník je časová dotace 29h týdně, **učební blok probíhá v čase od 8:00 do 12:40** včetně individuální 20min přestávky na svačinu. Pro 7. až 9. ročník je časová dotace 31h týdně, **učební blok probíhá v čase od 8:00 do 13:00** včetně individuální 20min přestávky na svačinu.

Součástí učebního plánu jsou tzv. **třídnické hodiny** – pravidelné osobní konzultace žáka s učitelem - tutorem, na kterých si žák s pomocí učitele naplánuje individuální práci na 1 až 2 týdny. Konzultace trvá obvykle 25minut a probíhá v čase po vyučování, tedy **v 6. třídě po 12:40 a v 7. až 9. třídě po 13:00**. Žák je tak veden k vlastnímu plánování a řízení svého učení, ke zodpovědnosti za své učení a také k přijetí přirozených důsledků svých rozhodnutí.

Průřezová témata

V rámci předmětu kosmická výchova jsou ve všech ročnících postupně zpracovány všechny tematické okruhy průřezových témat. Podrobný rozpis průřezových témat je k prostudování v kapitole 2.4. Začlenění průřezových témat.

9. UČEBNÍ OSNOVY

9.1 Kosmická výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
22 hod	22 hod	22 hod	26 hod	26 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **kosmická výchova** vychází ze vzdělávacího obsahu oborů **cizí jazyk, český jazyk a literatura, matematika a její aplikace, informatika, člověk a jeho svět, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, člověk a svět práce** a všech **průřezových témat**. Je realizován ve všech ročnících. V tabulaci vzdělávacího obsahu jsou průřezová témata zařazena dle kapitoly 2.4. Začlenění průřezových témat.

Kosmická výchova se realizuje ve všech ročnících ve věkově smíšených skupinách v rámci třídy (1., 2. a 3.ročník; 4. a 5. ročník nebo 1. a 2. ročník; 3., 4. a 5. ročník). Výuka probíhá **v několikahodinovém bloku od 8:00 do 11:40** (pro 1. až 3. ročník) **nebo od 8:00 do 12:15** (pro 4. a 5. ročník), **který není členěn zvoněním**. Během této doby se žáci věnují převážně práci s pomůckami (samostatně či v malých skupinách), drobným projektům či společné práci s učitelem (tzv. klíčové lekce). Žáci postupně zpracovávají vzdělávací obsah **dle vlastního učebního plánu**, který si stanovují individuálně s pomocí učitele **na pravidelných osobních konzultacích po učebním bloku**. Samostatně si žák volí tempo a hloubku zpracování jednotlivých vzdělávacích oborů tak, aby na konci páteho ročníku bezpečně splnil očekávané výstupy definované školním vzdělávacím programem.

Anglický jazyk je součástí několikahodinového bloku ve třídě. Je vyučován tzv. klíčovými lekcemi s anglickými pomůckami. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se anglickým jazykem v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech. Od třetího ročníku musí žáci rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Od čtvrtého ročníku se hodnotí také jednoduché písemné úkoly. Výuka seznamuje žáky s reáliemi cizích zemí, což vede k pochopení jiných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a usnadňuje komunikaci mezi nimi.

Děti mohou postupovat svým optimálním tempem a učebním stylem a plynule navazovat na látku, kterou zvládly v předchozím studiu. Učitel průběžně kontroluje, zda si žák dokáže rozložit práci a případně jeho postup koriguje, vede si záznamy o jeho individuální práci. V průběhu dne si žák zapisuje sám nebo s pomocí učitele do svého pracovního deníku jednotlivé aktivity a Montessori pomůcky, kterým se věnoval. Během každodenního hlavního učebního bloku mají všichni žáci možnost stanovovat si individuální relaxační a hygienické přestávky dle svých potřeb.

Důležitou součástí kosmické výchovy je **propojení teorie s praxí** – v tomto duchu je výuka často **obvykle 1x týdně** doplňována výlety, exkurzemi, besedami či prací v terénu navazující na dění ve třídě.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
29 hod	31 hod	31 hod	31 hod

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **kosmická výchova** vychází ze vzdělávacího obsahu oborů **cizí jazyk, další cizí jazyk, český jazyk a literatura, matematika a její aplikace, informatika, dějepis, výchova k občanství, fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, člověk a svět práce, výchova ke zdraví, tělesná výchova** a všech **průřezových témat**. Je realizován ve všech ročnících. V tabulaci vzdělávacího obsahu jsou průřezová témata zařazena dle kapitoly 2.4. Začlenění průřezových témat.

Kosmická výchova se realizuje ve všech ročnících často ve věkově smíšených skupinách (4., 5. a 6.ročník; 7., 8. a 9. ročník). Výuka probíhá **v několikahodinovém bloku od 8:00 do 12:40** (pro 4. až 6. ročník) **nebo od 8:00 do 13:00** (pro 7. až 9. ročník), **který není členěn zvoněním**. Během této doby se žáci věnují převážně práci s pomůckami (samostatně či v malých skupinách), společným skupinovým projektům, práci na farmě či společné práci s učitelem (tzv. klíčové lekce). Studium žáků probíhá formou činnostního a badatelsky zaměřeného vyučování spojené s diskuzí a návazným vlastním výzkumem žáků. Je podporována mezitřídní komunikace a spolupráce, žáci často pracují ve věkově smíšených skupinách a vzájemně se tak obohacují o nové poznatky. Výuka probíhá nejen v prostorách tříd, ale i v přílehlých částech či venku dle aktuálních podmínek a možností. Žákům je také v rámci vyučování umožněna spolupráce s ostatními třídami a svobodný pohyb po škole.

Žáci postupně zpracovávají vzdělávací obsah **dle vlastního učebního plánu**, který si stanovují individuálně s pomocí učitele - tutora **na pravidelných osobních konzultacích po učebním bloku**. Samostatně si žák volí tempo a hloubku zpracování jednotlivých vzdělávacích oborů tak, aby na konci devátého ročníku bezpečně splnil očekávané výstupy definované školním vzdělávacím programem.

Věkovým specifickým dospívajících žáků je přizpůsobeno pojetí zpracování vzdělávacího obsahu. Jedna ze zvláštností této věkové skupiny je převažující potřeba získávat zkušenosti a informace na základě praktické činnosti. Díky propojení výuky s reálným životem je tato potřeba žáků naplňována a rozvíjena. Ve školním vzdělávacím programu je z tohoto důvodu také posílena časová dotace vyučovacích hodin vycházejících ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Anglický jazyk je součástí několikahodinového bloku ve třídě. Je vyučován tzv. klíčovými lekcemi s anglickými pomůckami. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se anglickým jazykem v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Hodnotí se také jednoduché písemné úkoly. Výuka seznamuje žáky s realitami cizích zemí, což vede k pochopení jiných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a usnadňuje komunikaci mezi nimi.

Žáci mohou při výuce studovat svým optimálním tempem a učebním stylem a plynule navazovat na látku, kterou již bezpečně ovládají. Učitel průběžně analyzuje, zda si žák dokáže rozložit práci a případně jeho postup koriguje, vede si záznamy o jeho individuální práci. V průběhu dne si žák zapisuje sám nebo s pomocí učitele do svého pracovního deníku jednotlivé aktivity a Montessori pomůcky, kterým se věnoval. Během každodenního hlavního učebního bloku mají všichni žáci možnost stanovovat si individuální relaxační a hygienické přestávky dle svých potřeb.

Důležitou součástí kosmické výchovy je **propojení teorie s praxí** – v tomto duchu je výuka obvykle 1-2x týdně doplňována výlety, exkurzemi, besedami či prací v terénu či na farmě, které navazují na aktuální dění ve třídě, škole či ve společnosti. Výuka probíhá proto nejen v prostorách školy, ale často jinde mimo budovu nebo na školní farmě. Jde o výuku s důrazem na praktický život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

- a) Učitel respektuje základní principy Montessori pedagogiky. (KU, KP, KSP).
- b) **Stěžejními metodami práce jsou Montessori pedagogika a projektová výuka.** (KU, KŘP, KSP).
- c) Učitel umožňuje žákům svobodný výběr učebního obsahu a místa práce (KU).
- d) **Důležitým aspektem výuky je podporování mezitřídní komunikace a úzká spolupráce mezi jednotlivými ročníky.** (KSP, KU, KŘP).
- e) **Žáci pracují v rámci výuky ve věkově smíšených skupinách, vzájemně spolupracují a sdílejí své znalosti, poznatky a vzdělávací strategie.** (KU, KK, KSP, KP).
- f) **Hlavní témata kosmické výchovy učitel žákům předává formou velkých příběhů** a s nimi souvisejícími **diskuzemi**, exkurzemi, besedami apod. (KU, KK, KŘP, KP).
- g) Učivo je žákům prezentováno formou **klíčových lekcí** – krátké výukové lekce určené malé skupince žáků. Lekce vždy navazují na žákům již známá fakta a motivují je ke zkoumání jednoho nového poznatku, který jim prostřednictvím klíčové lekce představuje učitel. (KK, KŘP, KSP, KP).
- h) **Kmenový učitel úzce spolupracuje s ostatními expertními pedagogy.** (KSP).
- i) Učitel žákům nabízí komplexní a různorodá témata práce, nad kterými s žáky rozvíjí diskuzi. (KK, KSP).
- j) Učitel žákům přenechává část odpovědnosti při plánování různých akcí. (KP, KŘP, KD).
- k) Učitel žáky různými metodami motivuje k samostatnému zkoumání a objevování. (KP, KU, KD).
- l) **Výuka probíhá nejen v budově školy, ale i v prostorách mimo ni.** (KP, KŘP, KO).
- m) Učitel vytváří připravené prostředí s materiálními podmínkami (pomůcky, knihy, digitální technologie atd.) (KU, KP, KD).
- n) **Učitel žáky vede k zodpovědnosti a samostatnosti při plánování vzdělávacího obsahu žákem, přijímáním přirozených a logických důsledků za své jednání, plánováním individuálních přestávek, posilováním vnitřní motivace při skupinové práci, výběrem smysluplné činnosti a místa, kde se bude věnovat práci.** (KU, KŘP, KK, KO, KP).
- o) Učitel žáky různými metodami vede k individuální i skupinové práci. (KU, KP).
- p) Učitel k žákům přistupuje individuálně, poskytuje míru pomoci, opory a motivace dle jejich potřeb. (KU, KŘP, KP).
- q) Učitel žákům nabízí různorodé, zajímavé a **praktické** činnosti. (KU, KP).
- r) Učitel žáky motivuje k co nejčastějšímu využívání teoretických poznatků v praxi. (KP, KŘP).
- s) Učitel maximální měrou podporuje žáky v realizaci jejich vlastních projektů, výzkumů či jiných aktivit. (KŘP, KP).
- t) Učitel pomáhá žákům vybírat přiměřeně náročné pracovní činnosti a plánovat aktivity. (KP, KŘP).

- u) Učitel respektuje žákovo pracovní tempo a výběr témat dle jeho aktuálních zájmů a schopností. (KU, KŘP, KP).
- v) Učitel s žáky průběžně konzultuje jejich práci či denní záznamy o práci. (KU, KP).
- w) Učitel žáka vede k průběžnému hodnocení své práce a k prezentacím výsledků spolužákům. (KK, KSP, KP, KD).
- x) Učitel pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vede je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života. (KU, KP, KD).
- y) Učitel žáky vede ke zhodnocení svých činů či vyjádření názoru na různá společenská a globální témata. (KP, KŘP, KO)
- z) Učitel se při výuce vyjadřuje spisovně, výstižně, kultivovaně a souvisle. (KK, KSP)
- aa) Učitel vhodnými způsoby vede diskuzi, vybízí žáky k účasti a vzájemnému naslouchání. (KK, KSP).
- bb) Učitel společně s žáky vytváří třídní pravidla a společně dohlíží na jejich dodržování. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- cc) Výuka je propojována s praktickým životem formou exkurzí, besed či praktických činností mimo prostor školy. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP).
- dd) Učitel žákům nabízí řadu pohybových aktivit a her, jejichž prostřednictvím poznávají své pohybové možnosti a preference. (KU).
- ee) Učitel žákům nabízí v tělocvičně různé sportovní náčiní a nářadí. (KP).
- ff) Učitel jde žákům příkladem při respektování sportovních pravidel a pokynů. (KU).
- gg) Nabídkou různorodých aktivit učitel vede žáky využívat specifika verbální a neverbální komunikace při pohybových činnostech. (KK, KSP).
- hh) Učitel žáky vede k dodržování základů bezpečnosti a ochrany zdraví. (KP).
- ii) Žákům je zajištěna výuka plavání (časová dotace 40h) v plaveckém bazénu. (KS).

Legenda:

KU = kompetence k učení
 KŘP = kompetence k řešení problémů
 KK = kompetence komunikativní
 KSP = kompetence sociální a personální
 KO = kompetence občanské
 KP = kompetence pracovní
 KD = kompetence digitální

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Kosmická výchova pro 1. – 3. ročník

VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
---------	------------------	---------------------

VÝSTUPY – ANGLICKÝ JAZYK	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>-rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p> <p>- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<p>Témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - barvy - čísla - rodina - škola - oblékání - volný čas - lidské tělo - jídlo - dopravní prostředky - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - zvířata - počasí <p>Gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - množné číslo podstatných jmen - předložky - vazba there is/are - přítomný čas průběhový 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,4</p> <p>Enviromentální výchova 1,2</p>
VÝSTUPY – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p> <p>- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p> <p>- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost</p> <p>- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>- při psaní má správný úchop i posed</p> <p>- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky</p> <p>- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>- seřadí ilustrace podle dějové</p>	<p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulost - práce s informacemi - čtení s porozuměním <p>Naslouchání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilé naslouchání druhým - věcné naslouchání prezentaci - reakce otázkami - pozornost <p>Mluvený projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost - intonace - tempo řeči - mimika a gestikulace - pozdrav, prosba, vzkaz, omluva, oznámení <p>Komunikační pravidla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - role mluvčího - role posluchače 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Mediální výchova 1</p>

<p>posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> - zdvořilost <p>Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné držení pera - správné sezení - úhledné, čitelné, přehledné písmo - pozdrav - dopis - blahopřání - dotazník - vypravování <p>Jazykové jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlásky - písmena - slabiky - slova - věty - samohlásky, souhlásky, dvojhásky - samohlásky dlouhé a krátké - párové souhlásky - psaná abeceda - druhy vět dle postoje mluvčího - y/i po měkkých a tvrdých souhláskách - psaní u, ú, ů - slabiky dě, tě, ně, bě, vě, mě - velká písmena vlastních jmen a na začátku věty - pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných - slovní druhy a jejich grafické symboly - spojovací výrazy slov a vět - podstatná jména – pád, číslo a rod - slovesa – osoba, číslo, čas 	
<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Zážitkové čtení a poslech literárního textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem: <ul style="list-style-type: none"> - přednes textů - reprodukce slyšeného textu - reprodukce čteného textu - výtvarné ztvárnění - literární pojmy: <ul style="list-style-type: none"> - poezie a próza - hádanka a říkanka - báseň a bajka 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Mediální výchova 1</p>
VÝSTUPY –	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE		TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání - zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - kvantita čísel 1 až 10 - spojení kvantity a čísla - číselné symboly 1-10 - pořadí čísel - psaní čísel 11 – 99 - seznámení s desítkovou soustavou - sudá a lichá čísla - orientace v číslech 0 – 1000 - základní početní operace sčítání, odčítání, násobení i dělení - tvorba slovních úloh - kmenové zlomky 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase - provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života (peníze) - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - převod jednotek času a délky - orientace v peněžních jednotkách, vrácení peněz - tabulky – porozumění, čtení, tvoření 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - nachází v realitě jejich reprezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> - rýsovací práce s pravítkem - rýsovací práce s kružítkem - měření - bod, přímka, polopřímka, úsečka 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> - geometrické značení bodu, přímky, úsečky, vrcholu, strany, poloměru kružnice, průměru kružnice - rýsování čtverce, obdélníku, kružnice - grafické sčítání úseček - určí obvod a obsah pomocí čtvercové sítě 	
VÝSTUPY – ČLOVĚK A JEHO SVĚT	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy - vyznačí cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) 	<ul style="list-style-type: none"> - vesmír, galaxie, Sluneční soustava, planeta Země - Evropa a svět - Česká republika - Praha - plán města, okolí školy, cesta 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p style="text-align: center;">Enviromentální</p>

<p>do příslušného kraje a obslužného centra ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<p>do školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s mapou, měřítko - bezpečnost při cestování 	<p>výchova 1,2,3,4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> - členové rodiny a jejich role, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny - zaměstnání, fyzická a duševní práce - význam jednotlivých profesí - pravidla slušného chování, zvládání vlastní emocionality - předcházení konfliktům - vlastnictví osobní a společné - příjmy a výdaje domácnosti 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,3,4,5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí - na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase, určování hodin - převody jednotek času - roční období, měsíce - režim dne a týdne - proměny způsobu života, bydlení, lidských potřeb dnes a dříve - státní svátky a významné dny - tradice a zvyky - mýty, báje a pověsti - péče o památky 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - Velký příběh o Sluneční soustavě - Velký příběh o vzniku života na Zemi - Velký příběh o příchodu lidí - Velký příběh o vzniku písma - Velký příběh o vzniku čísel - koloběh vody v přírodě - vlastnosti a formy vody - zkoumání látek a jejich vlastností - likvidace odpadů a jeho třídění 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3,4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, důležité lidské orgány a jejich funkce - životní potřeby člověka - základy zdravé životosprávy - zdravá strava a pitný režim - drobné úrazy a poranění - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 2,3,4</p>

<ul style="list-style-type: none"> - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>poraněních</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní, intimní a duševní hygiena - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku - chování v krizových situacích - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - cestování v MHD - postup v případě ohrožení (varovný signál, zkouška sirén) 	
<p style="text-align: center;">VÝSTUPY – HUDEBNÍ VÝCHOVA</p>	<p style="text-align: center;">VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p style="text-align: center;">PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - zpěv písní ve 3/4 a 4/4 taktu - intonace, vokální improvizace, hudební hry na ozvěnu - nota jako grafický znak pro tón - zápis rytmu jednoduché písně - hra na jednoduché hudební nástroje - rytmizace a hudební improvizace - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby - utváření pohybové paměti - kvality tónů – délka, síla, barva, výška - zvukomalba - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<p style="text-align: center;">VÝSTUPY – VÝTVARNÁ VÝCHOVA</p>	<p style="text-align: center;">VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p style="text-align: center;">PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty - porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti a uplatňuje při tom 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché tvary, linie a jejich proměny v ploše - kompozice - uspořádání na základě jejich výraznosti a velikosti - odstíny barev, míchání barev - výtvarné zpracování skutečnosti 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p style="text-align: center;">Enviromentální výchova</p>

<p>v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> - modelování a tvarování - práce s různými materiály a různými technikami - tvorba podle předlohy - hračka - tvorba podle emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ - historie a současnost uměleckých děl - vnímání uměleckého díla - interpretace uměleckého díla a porovnání s vlastní interpretací - jiná umělecká výtvarná tvorba - fotografie, film, tiskoviny - tvorba venku s využitím přírodního materiálu - výpravy za uměním, exkurze, návštěva galerie 	<p style="text-align: center;">1</p> <p>Mediální výchova 1,4,6,7</p>
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti různých materiálů - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, fólie - funkce a využití různých pracovních pomůcek a nástrojů - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce - lidové zvyky, tradice 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> - plošné stavebnice - sestavování modelů 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin - péče o vlastní rostlinu ve třídě - výživa rostlin - pěstování rostlin ze semen - pozorování rostlin ve volné přírodě - zaznamenání výsledků pozorování - sběr rostlin a jejich využití - alergie na rostliny 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p style="text-align: center;">Enviromentální výchova 1,2,3,4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava jednoduchého pokrmu - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<p>VÝSTUPY –</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA		TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - délka a intenzita pohybu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení - správné držení těla - relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV - pohybové hry a aktivity s různým zaměřením - cvičení s náčiním a na nářadí - rytmické a kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - sportovní hry s míčem, pálkou či jiným herním náčiním - spolupráce ve hře, pravidla her - turistika a pobyt v přírodě - chování v dopravních prostředcích - základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jedna plavecká technika, prvky sebezáchrany a bezpečnosti - smluvené povely a signály v tělocvičně - fair play a respektující komunikace 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Kosmická výchova pro
4. – 5. ročník**

VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
VÝSTUPY – ANGLICKÝ JAZYK	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>- vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>Témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - denní program - denní jídlo - volný čas - povolání - lidské tělo a nemoci - cestování - zvířata - oblíbená knížka <p>Gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modální slovesa can, must - přítomný čas prostý - minulý čas - počitatelnost a nepočitatelnost podstatných jmen - stupňování přídavných jmen 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,4</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3</p>
VÝSTUPY – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> - poslech a čtení literárních textů - činnosti s literárním textem: <ul style="list-style-type: none"> - přednes - reprodukce čteného textu - reprodukce slyšeného textu ....- výtvarný doprovod textu - literární pojmy: <ul style="list-style-type: none"> - poezie - próza - hádanka - říkanka - báseň - pohádka - bajka - spisovatel - básník - kniha - čtenář - verš - rým 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Mediální výchova 1,2,3,4,5,6,7</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech a ve svém mluveném projevu 	<p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znalost orientačních prvků v textu <p>Komunikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbální i neverbální komunikační pravidla - zdvořilé vystupování - komunikační žánry <p>Psaní:</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici, označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> - správná technika a přehlednost - formální úprava textu - žánry písemného projevu <p>Jazykové jevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významová stránka slov - kořen slova, předpona, příponová část - správné tvary slov - psaní ě/je v kořenech slov - psaní předpon s/z/vz - psaní i/y ve slovech - skloňování zájmen a číslovek - druhy zájmen a číslovek - podmět a přísudek - shoda přísudku s podmětem - věta jednoduchá a souvětí - počet vět v souvětí - spojovací výrazy - vzorec souvětí - přímá řeč 	
<p style="text-align: center;">VÝSTUPY – MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE</p>	<p style="text-align: center;">VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p style="text-align: center;">PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - lineární počítání s čísly 1 až 1 000 000 - orientace na číselné ose racionálních čísel - písemné početní operace sčítání, odčítání, násobení a dělení - počítání s desetinnými čísly (sčítání a odčítání) - záporná čísla na číselné ose - zaokrouhlování čísel na jednoty, desítky, stovky a tisíce - jednoduché rovnice - zlomky - aritmetický průměr - římská čísla 	
<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> - práce se slovními úlohami (zápis, výpočet, odpověď) - řešení slovních úloh - vlastní tvorba slovních úloh 	<p style="text-align: center;">Osobnostní a sociální výchova 1</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, grafy 	<ul style="list-style-type: none"> - převod jednotek času, délky, hmotnosti a objemu - orientace v peněžních jednotkách, vrácení peněz - tabulky a jednoduché grafy – porozumění, čtení, tvoření 	Osobnostní a sociální výchova 1,2
<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s pravítkem a kružítkem - měření - bod, přímka, polopřímka, úsečka - geometrické značení bodu, přímky, úsečky, vrcholu, strany, poloměru kružnice, průměru kružnice, obvodu a obsahu - rýsování čtverce, obdélníku, kružnice, trojúhelníku, výšky trojúhelníku - práce s úhloměrem - rýsování a měření úhlu - sčítání úhlů - typy úhlu 	
<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá graficky úsečky - určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<ul style="list-style-type: none"> - grafické sčítání úseček - určí obvod mnohoúhelníku 	
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí rovnoběžky a kolmice 	<ul style="list-style-type: none"> - rovnoběžky, různoběžky, kolmice 	
<ul style="list-style-type: none"> - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> - výpočet obvodu a obsahu u rovinných útvarů - povrch kvádru a krychle 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazce shodné a podobné - osa souměrnosti 	
VÝSTUPY - INFORMATIKA	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout - vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku - hodnocení získaných dat a vyvozování závěrů - model jako zjednodušené znázornění skutečnosti - využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání 	Osobnostní a sociální výchova 1,2,3 Mediální výchova 1,2,3,4,5,6,7

	a vysvětlování jevů kolem žáka	
<ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program - rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu - sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - sestavení programu - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním - nalezení chyby a oprava kódu 	
<ul style="list-style-type: none"> - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> - skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení - příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka - části systému a vztahy mezi nimi - shodné a odlišné vlastnosti objektů - řazení prvků do řad - číslovaný a nečíslovaný seznam - víceúrovňový seznam - tabulka a její struktura - záznam - doplnění a úprava záznamu 	
<ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením - uživatelské účty a hesla - propojení technologií - (bez)drátové připojení - internet - práce ve sdíleném prostředí - sdílení dat - spouštění, přepínání a ovládání aplikací - uložení dat, otevírání souborů 	
VÝSTUPY – ČLOVĚK A JEHO SVĚT	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - části Prahy - minulost a současnost Prahy - význačné budovy a dopravní síť - vrstvy země - orientační body a linie - orientace v přírodě - světové strany - regiony České republiky 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - jednoduchým způsobem posoudí jejich význam - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva - státní symboly, armáda ČR - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky 	<p>1,2,3,4</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,3,4,5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve městě - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluh 	<ul style="list-style-type: none"> - postavení jedince v rodině - příbuzenské a mezigenerační vztahy a názory - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - chování lidí – vlastnosti lidí - pravidla slušného chování – ohleduplnost a etické zásady - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - vlastnictví soukromé a veřejné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - hospodaření s penězi - banka jako správce peněz - úspory, půjčky 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana 1,2</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,3,4,5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<ul style="list-style-type: none"> - orientace na časové ose - čas jako fyzikální veličina - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet - historie prvních národů - dějiny Čech od prvního osídlení po současnost - státní svátky a významné dějinné události - architektonické slohy u nás - regionální památky - lidé a obory zkoumající minulost 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana 3</p> <p>Mediální výchova</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - domov, vlast, rodný kraj - náboženství 	<p>1,2,5</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,3,4,5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody - objevuje princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyb Země kolem Slunce - střídání dne a noci, ročních období - ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů a jeho třídění - živelní pohromy a ekologické katastrofy - hospodářsky významné horniny a nerosty - zvětrávání, vznik půdy a její význam - složení a proudění vzduchu, význam pro život - rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby, způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka - rozmanitost podmínek života na Zemi - podnebí a počasí - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy - symbióza organismů - založení pokusu, provedení, prezentace výsledků a závěrů 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana 3</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3,4</p> <p>Multikulturní výchova 5</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících 	<ul style="list-style-type: none"> - stavba lidského těla - orgánové soustavy a jejich funkce - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - biologické a psychické změny v dospívání - základy lidské reprodukce - vývoj jedince - přenosné a nepřenosné nemoci - ochrana před infekcemi přenosnými krví - návykové látky, hrací automaty a počítače - závislost, odmítání návykových 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana 1,3,4</p> <p>Enviromentální výchova 2,3,4</p>

<p>mimořádné události</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<p>látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání - denní režim - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních - čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku - chování v krizových situacích - bezpečné chování v silničním provozu - postup v případě ohrožení (varovný signál, zkouška sirén) - příčiny a prevence vzniku požárů 	<p>Multikulturní výchova 2</p> <p>Mediální výchova 2</p>
<p>VÝSTUPY – HUDEBNÍ VÝCHOVA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - prodleva, kánon, lidový dvojhlas a vícehlas - zápis rytmu jednoduché písně - notový zápis jako opora při realizaci písně - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů - tvorba předeher, mezihry a doher - hudební doprovod - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební formy a interpretace hudby slovně 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<p>VÝSTUPY – VÝTVARNÁ VÝCHOVA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>

<ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření a porovnává je na základě vztahů - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly a uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> - prostorová tvorba - jednoduché tvary a jejich proměny v objemu a prostoru - kompozice - uspořádání na základě jejich vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - výtvarné zpracování skutečnosti - práce s různými materiály a různými technikami - tvorba podle předlohy a ilustrace - tvorba podle fantazie – animovaný film, komiks, fotografie, reklama - historie a současnost uměleckých děl - interpretace uměleckého díla a porovnání s vlastní interpretací a s interpretací skupiny - jiná umělecká výtvarná tvorba - fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - tvorba venku s využitím přírodního materiálu - výpravy za uměním, exkurze, návštěva galerie 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 1</p> <p>Mediální výchova 1,4</p>
VÝSTUPY – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti různých materiálu - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, fólie - funkce a využití různých pracovních pomůcek a nástrojů - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž 	<ul style="list-style-type: none"> - stavebnice prostorové a konstrukční 	<p>Osobnostní a sociální</p>

<p>a demontáž</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, s jednoduchým náčrtem 	<p>výchova 1,2,3</p>
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování - výživa rostlin - osivo - pěstování vlastní rostliny ve třídě - pěstování okrasných rostlin, léčivek, koření, zeleniny - pěstování pokojových rostlin - zaznamenání výsledků pěstování a jejich prezentace - rostliny jedovaté - rostliny jako drogy - alergie na rostliny 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3,4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - samostatná příprava pokrmu a úprava stolu - pravidla správného stolování - historie a význam techniky v kuchyni 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<p>VÝSTUPY – TĚLESNÁ VÝCHOVA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - uplatňuje kondičně zaměřené činnosti a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - vytváří varianty osvojených pohybových her - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení - relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV - pohybové hry a aktivity s různým zaměřením - cvičení s náčiním a na náradí 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

<p>sportovním prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play - dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví - cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště - samostatně získá potřebné informace - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání - zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky - rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem - sportovní hry s míčem, pálkou či jiným herním náčiním - sportovní hry jednotlivce - spolupráce ve hře - turistika a pobyt v přírodě - smluvené povely a signály v tělocvičně - fair play a respektující komunikace - olympijské ideály a symboly - pravidla her - orientace v pravidlech sportu a soutěží - zdroje informací o pohybových činnostech ve škole i v místě bydliště 	
---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Kosmická výchova pro 6. až 9. ročník

VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
VÝSTUPY – ANGLICKÝ JAZYK	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ

		TÉMATA
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>MLUVENÍ - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka: - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk - intonace - ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>Slovní zásoba: - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy: - domov - rodina - bydlení - škola - volný čas - kultura - sport - péče o zdraví - pocity a nálady - stravovací návyky - počasí - příroda - město - nákupy a móda - společnost a její problémy - volba povolání - moderní technologie a média - cestování - realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>Mluvnice: - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,4</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3</p> <p>Mediální Výchova 1</p>
VÝSTUPY – DALŠÍ CIZÍ JAZYK	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
POSLECH S POROZUMĚNÍM	Zvuková a grafická podoba jazyka: - fonetické znaky pasivně	

<p>- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně</p> <p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ</p> <p>- zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ</p> <p>- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- základní výslovnostní návyky</p> <p>- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Slovní zásoba:</p> <p>- slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů</p> <p>- práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy:</p> <p>- domov</p> <p>- rodina</p> <p>- škola</p> <p>- volný čas</p> <p>- povolání</p> <p>- lidské tělo</p> <p>- zdraví</p> <p>- jídlo</p> <p>- oblékání</p> <p>- nákupy</p> <p>- obec</p> <p>- dopravní prostředky</p> <p>- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)</p> <p>- zvířata</p> <p>- příroda</p> <p>- počasí</p> <p>- realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>Mluvnice:</p> <p>- základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>
<p>VÝSTUPY – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými</p>	<p>Čtení:</p> <p>- praktické = pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

<p><i>informačními zdroji</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<p>textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - věcné = studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací - kritické = analytické, hodnotící - prožitkové <p>Naslouchání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické = výchova k empatii, podnět k jednání - věcné = soustředěné, aktivní - kritické = objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové - zážitkové <p>Mluvený projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady dorozumívání = komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace - zásady kultivovaného projevu = technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální - komunikační žánry = připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse <p>Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry = výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha 	<p>Mediální výchova 1,2,3,4,5,6,7</p>
<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování 	<p>Zvuková podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady spisovné výslovnosti - modulace souvislé řeči = přízvuk slovní a větný 	

<p>slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> - intonace - členění souvislé řeči = pauzy, frázování <p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a její jednotky - slohové rozvrstvení slovní zásoby - význam slova - homonyma, synonyma - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov <p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - mluvnické významy a tvary slov <p>Skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpověď a věta - stavba věty - pořádek slov ve větě - rozvíjející větné členy - souvětí - přímá a nepřímá řeč - stavba textu <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální - morfologický - syntaktický <p>Obecné poučení o jazyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština = jazyk národní, jazyk mateřský - skupiny jazyků = slovanské – především slovenština a jiné - jazyky menšinové - rozvrstvení národního jazyka - spisovné a nespisovné útvary a prostředky - jazyk a komunikace - jazyková norma a kodifikace - kultura jazyka a řeči - původ a základy vývoje češtiny - jazykové příručky
<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - záznam a reprodukce hlavních myšlenek

<ul style="list-style-type: none"> - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretace literárního textu - dramatizace - vytváření vlastních textů vlastní výtvarný doprovod k literárním textům <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Základy literární teorie a historie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura literárního díla = námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu - jazyk literárního díla = obrazná pojmenování, - zvukové prostředky - poezie = rým, rytmus, volný verš - literatura umělecká a věcná = populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry <p>Literární druhy a žánry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé 	
VÝSTUPY – MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část a to: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - pracuje s měřítky map a plánů 	<p>Dělitelnost přirozených čísel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvočíslo - číslo složené - násobek - dělitel - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti <p>Celá čísla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla navzájem opačná - číselná osa <p>Desetinná čísla, zlomky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - převrácené číslo - smíšené číslo - složený zlomek 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<p>Poměr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřítko - úměra - trojčlenka <p>Procenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procento, promile - základ, procentová část, počet procent - jednoduché úrokování <p>Mocniny a odmocniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina a odmocnina <p>Výrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná - výrazy s proměnnými - mnohočleny <p>Rovnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>Závislosti a data:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - četnost znaku, aritmetický průměr <p>Funkce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravoúhlá soustava souřadnic - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - lineární funkce
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod 	<p>Rovinné útvary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímka, polopřímka, úsečka - kružnice, kruh - úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, lichoběžník, rovnoběžník - pravidelné mnohoúhelníky - vzájemná poloha přímek v rovině - typy úhlů - shodnost a podobnost - věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků <p>Metrické vlastnosti v rovině:</p>

<p>základních rovinných útvarů</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové - a osové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary -tělesa, a analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy úhlů - vzdálenost bodu od přímky - trojúhelníková nerovnost - Pythagorova věta <p>Prostorové útvary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr - krychle - rotační válec - jehlan - rotační kužel - koule - kolmý hranol <p>Konstrukční úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - množiny všech bodů dané vlastnosti: osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice - osová souměrnost - středová souměrnost 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů - nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p> <p>Logické a netradiční geometrické úlohy</p>	
<p>VÝSTUPY - INFORMATIKA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení 	<p>Data, informace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači - proces komunikace - kompletnost dat - časté chyby při interpretaci dat <p>Kódování a přenos dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Mediální výchova 1,2,3,4,5,6,7</p>

<ul style="list-style-type: none"> - situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat - porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému - vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<p>jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardizované kódy - bit - bajt - násobné jednotky - jednoduché šifry a jejich limity <p>Modelování:</p> <ul style="list-style-type: none"> - schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf - základní grafové úlohy
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku - využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat - na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu 	<p>Informační systémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informační systém ve škole - uživatelé, činnosti, práva - struktura dat - ochrana dat a uživatelů - účel informačních systémů a jejich role ve společnosti <p>☐ Návrh a tvorba evidence dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formulace požadavků - struktura tabulky, typy dat - práce se záznamy - pravidla a omezení - kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel - úprava požadavků, tabulky či pravidel <p>Hromadné zpracování dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - velké soubory dat - funkce a vzorce, - práce s řetězci - řazení, filtrování, vizualizace dat - odhad závislostí
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému - diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě - uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami 	<p>Hardware a software:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy hardware a software - součásti počítače a principy jejich společného fungování - operační systémy – funkce, typy, typické využití - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - komprese a formáty souborů, správa souborů - instalace aplikací - fungování nových technologií kolem žáka

<p>a chybovými stavy počítače</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat - popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<p>Počítačové sítě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa - struktura a principy internetu - web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač - princip cloudových aplikací - metody zabezpečení přístupu k datům - role a přístupová práva <p>Řešení technických problémů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení <p>Bezpečnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall - bezpečná práce s hesly a správce hesel - dvoufaktorová autentizace - šifrování dat a komunikace - zálohování a archivace dat <p>Digitální identita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitální stopa - obsah a metadata - sledování polohy zařízení - záznamy o přihlašování a pohybu po internetu - cookies - sledování komunikace - informace v souboru - sdílení a trvalost - nesmazatelnost dat - fungování a algoritmy sociálních sítí 	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A SPOLEČNOST - DĚJEPIS</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací 	<ul style="list-style-type: none"> - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny - historický čas a prostor 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

<p>o minulosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě - řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 		<p>Výchova demokratického občana 2,3,4</p>
<p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	<p>- člověk a lidská společnost v pravěku</p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2</p>
<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury - zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz</p> <ul style="list-style-type: none"> - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	<p>Multikulturní výchova 4</p> <p>Mediální výchova 1</p> <p>Enviromentální výchova 2,4</p>
<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<p>- nový etnický obraz Evropy</p> <p>- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - islám a islámské říše ovlivňující Evropu - Arabové, Turci - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	
<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí znovuobjevení antického 	<p>- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy a počátky 	

<p>ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů <p>a uvede příklady významných kulturních památek</p>	<p>dobývání světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - český stát a velmoci v 15.–18. století - barokní kultura a osvícenství
<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost - sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů - utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy - konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus - ústava, politické strany - občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
<p>MODERNÍ DOBA</p> <p>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech

<p>a důsledky jejich existence pro svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - druhá světová válka, holokaust - situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj - politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	
<p>ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku - na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 - vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje - sport a zábava 	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A SPOLEČNOST – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance 	<p>Naše škola:</p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žakovské samosprávy - společná pravidla a normy - vklad vzdělání pro život <p>Naše obec, region, kraj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Výchova demokratického občana 1,2,3,4</p> <p>Výchova k myšlení v evropských</p>

<p>ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<p>Naše vlast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem vlasti a vlastenectví - zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti - státní symboly, státní svátky, významné dny <p>Kulturní život:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice - kulturní instituce - masová kultura - prostředky komunikace <p>Lidská setkání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti <p>Vztahy mezi lidmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní a neosobní vztahy - mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti <p>Zásady lidského soužití:</p> <ul style="list-style-type: none"> - morálka a mravnost - svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování 	<p>a globálních souvislostech 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 1,2,3,4,5</p> <p>Mediální výchova 1,3,5,6,7</p>
<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a 	<p>Podobnost a odlišnost lidí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy chování - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál <p>Vnitřní svět člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí 	

<p>pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p>Osobní rozvoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní cíle a plány - životní perspektiva - adaptace na životní změny - sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje 	<p>Majetek, vlastnictví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - peníze - formy placení <p>Hospodaření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet domácnosti - úspory - investice - úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu - typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní <p>Banky a jejich služby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní a pasivní operace, - úročení - pojištění - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 	
<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech - uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele - respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání - rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<p>Právní základy státu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky státu - typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce - obrana státu <p>Státní správa a samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly <p>Principy demokracie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - politický pluralismus - význam a formy voleb do zastupitelstev <p>Lidská práva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte, jejich ochrana - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - poškozování lidských práv - šikana - diskriminace <p>Právní řád České republiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a funkce právního řádu - orgány právní ochrany občanů - soustava soudů - právní norma - předpis - publikování právních předpisů <p>Protiprávní jednání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce - trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví <p>Právo v každodenním životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité právní vztahy a závazky

	<p>z nich vyplývající</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní práva spotřebitele - styk s úřady 	
<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	<p>Evropská integrace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata, význam, výhody <p>Evropská unie a ČR</p> <p>Globalizace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy - významné globální problémy 	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A PŘÍRODA - FYZIKA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>LÁTKY A TĚLESA</p> <ul style="list-style-type: none"> - změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<p>Měřené veličiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas <p>Skupenství látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou - difuze 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>
<p>POHYB TĚLES, SÍLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<p>Pohyby těles:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - pohyb přímočarý a křivočarý <p>Gravitační pole a gravitační síla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa <p>Tlaková síla a tlak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí <p>Třecí síla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - smykové tření - ovlivňování velikosti třecí síly 	<p>Enviromentální výchova 3,4</p>

	<p>v praxi</p> <p>Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p>
<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <p>- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<p>Pascalův zákon: – hydraulická zařízení</p> <p>Hydrostatický a atmosférický tlak: - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře</p> <p>Archimédův zákon: - vztlaková síla - potápění - vznášení se - plování těles v klidných tekutinách</p>
<p>ENERGIE</p> <p>- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>Formy energie: - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - elektrická energie - výkon - výroba a přenos elektrické energie - jaderná energie - štěpná reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením</p> <p>Přeměny skupenství: - tání a tuhnutí - vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny</p> <p>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>
<p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <p>- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>Vlastnosti zvuku: - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce - ozvěna - pohlcování zvuku</p>
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ</p>	<p>Elektrický obvod:</p>

<p>A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého - změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<ul style="list-style-type: none"> - zdroj napětí - spotřebič - spínač <p>Elektrické a magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrická a magnetická síla - elektrický náboj - tepelné účinky elektrického proudu - elektrický odpor - stejnosměrný elektromotor - transformátor - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními <p>Vlastnosti světla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín - zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - kvalitativně - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou – kvalitativně - rozklad bílého světla hranolem 	
<p>VESMÍR</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	<p>Sluneční soustava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - její hlavní složky - měsíční fáze 	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A PŘÍRODA - CHEMIE</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost - posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<p>Vlastnosti látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hustota - rozpustnost - tepelná a elektrická vodivost - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek <p>Zásady bezpečné práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve školní pracovně či laboratoři i v běžném životě <p>Nebezpečné látky a přípravky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - H-věty - P-věty - piktogramy a jejich význam 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p> <p>Enviromentální výchova 2,3,4</p>
<p>SMĚSI</p>	<p>Směsi:</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků - připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení - uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> - různorodé, stejnorodé roztoky - hmotnostní zlomek - koncentrace roztoku - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace <p>Voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody - čistota vody <p>Vzduch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení - čistota ovzduší - ozonová vrstva
<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	<p>Částicové složení látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - molekuly, atomy - atomové jádro - protony, neutrony - elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích - elektrony <p>Prvky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy a značky vybraných prvků - vlastnosti a použití vybraných prvků - skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - protonové číslo <p>Chemické sloučeniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemická vazba - názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin
<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí - uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<p>Chemické reakce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - látkové množství - molární hmotnost <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teplota - plošný obsah povrchu výchozích

	<p>látek</p> <p>Katalýza</p>
<p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH - změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<p>Oxidy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, vlastnosti - použití vybraných prakticky významných oxidů <p>Kyseliny a hydroxidy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyselost a zásaditost roztoků - vlastnosti - vzorce - názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů <p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti - použití vybraných solí - oxidační číslo - názvosloví - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů
<p>ORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	<p>Uhlovodíky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků <p>Paliva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ropa, uhlí, zemní plyn, - průmyslově vyráběná paliva <p>Deriváty uhlovodíků:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin <p>Přírodní látky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů
<p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a 	<p>Chemický průmysl v ČR:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroby - rizika v souvislosti se životním prostředím - recyklace surovin - koroze <p>Průmyslová hnojiva</p> <p>Tepelně zpracovávané materiály:</p>

<p>zdraví člověka</p>	<p>- cement, vápno, sádra, keramika</p> <p>Plasty a syntetická vlákna: - vlastnosti, použití, likvidace</p> <p>Detergenty, pesticidy a insekticidy</p> <p>Hořlaviny: - význam tříd nebezpečnosti</p> <p>Léčiva a návykové látky</p>	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A PŘÍRODA - PŘÍRODOPIS</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <p>- rozliší základní projevy a podmínky života</p> <p>- orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p> <p>- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p> <p>- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě</p> <p>- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam:</p> <p>- výživa</p> <p>- dýchání</p> <p>- růst</p> <p>- rozmnožování</p> <p>- vývin</p> <p>- reakce na podněty</p> <p>- názory na vznik života</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů:</p> <p>- podstata dědičnosti a přenos dědičných informací</p> <p>- gen</p> <p>- křížení</p> <p>Viry a bakterie:</p> <p>- výskyt</p> <p>- význam a praktické využití</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 1,2,3,4</p>
<p>BIOLOGIE HUB</p> <p>- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi</p> <p>- porovná houby podle jejich charakteristických znaků</p>	<p>Houby bez plodnic:</p> <p>- základní charakteristika</p> <p>- pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy</p> <p>Houby s plodnicemi:</p> <p>- stavba</p> <p>- výskyt</p> <p>- význam</p> <p>- zásady sběru</p> <p>- konzumace</p> <p>- první pomoc při otravě houbami</p> <p>Lišejníky:</p> <p>- výskyt</p> <p>- význam</p>	

<p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin - určuje význačné zástupce rostlin pomocí klíčů a atlasů 	<p>Anatomie a morfologie rostlin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen, stonek, list, květ, semeno, plod <p>Fyziologie rostlin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování <p>Systém rostlin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů - plavuně, přesličky, kapradiny - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů nahosemenných a krytosemenných rostlin - jednoděložných a dvouděložných - vývoj a využití hospodářsky významných zástupců rostlin <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>
<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů - vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů - určuje vybrané živočichy - zařazuje živočichy do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě - na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočišná buňka - tkáně - orgány organové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - rozmnožování <p>Vývoj, vývin a systém živočichů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - bezobratlí = žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci = paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy

	<ul style="list-style-type: none"> - péče o vybrané domácí živočichy - chov domestikovaných živočichů - živočišná společenstva <p>Projevy chování živočichů</p>
<p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby 	<p>Fylogeneze a ontogeneze člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmnožování člověka <p>Anatomie a fyziologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - orgány - orgánové soustavy = opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídicí - vyšší nervová činnost <p>Nemoci, úrazy a prevence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy - epidemie
<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy - charakterizuje jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p>Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a stavba Země <p>Nerosty a horniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik - vlastnosti - kvalitativní třídění - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků <p>Vnější a vnitřní geologické procesy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny a důsledky <p>Půdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení - vlastnosti a význam půdy <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geologické změny - vznik života - výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí

	<p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny vzniku mimořádných událostí - přírodní světové katastrofy - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR = povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí a ochrana před nimi 	
<p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<p>Organismy a prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi organismy - vztahy mezi organismy a prostředím - populace - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému <p>Ochrana přírody a životního prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální problémy a jejich řešení - chráněná území 	
<p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>Praktické metody poznávání přírody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou a mikroskopem, případně dalekohledem - zjednodušené určovací klíče - atlasy - založení herbáře a sbírek 	
<p>VÝSTUPY – ČLOVĚK A PŘÍRODA - ZEMĚPIS</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů 	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - základní topografické útvary = 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>

<p>a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	<p>důležité body, výrazné liniové či čárové útvary, plošné útvary a jejich kombinace</p> <ul style="list-style-type: none"> - sítě, povrchy, ohniska - uzly - hlavní kartografické produkty = plán, mapa - jazyk mapy = symboly, smluvené značky, vysvětlivky - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - základní informační geografická média a zdroje dat <p>Geografická kartografie a topografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - glóbus, měřítko glóbus - zeměpisná síť - poledníky a rovnoběžky - zeměpisné souřadnice - určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti - měřítko a obsah plánů a map - orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 2,3,4,5</p> <p>Enviromentální výchova 2,3,4</p>
<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země - zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost - rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Země jako vesmírné těleso:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvar, velikost a pohyby Země - střídání dne a noci - střídání ročních období - světový čas - časová pásma - pásmový čas - datová hranice - smluvený čas <p>Krajinná sféra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní sféra - společenská a hospodářská sféra - složky a prvky přírodní sféry <p>Systém přírodní sféry na planetární úrovni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické pásy - geografická šířková pásma - výškové stupně <p>Systém přírodní sféry na regionální</p>	

	<p>úrovni: - přírodní oblasti</p>
<p>REGIONY SVĚTA - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií - srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných modelových států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa: - určující a porovnávací kritéria - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti = přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti</p> <p>Modelové regiony světa: - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy a možnosti jejich řešení</p>
<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla - pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<p>Obyvatelstvo světa: - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy: - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa - sídelní systémy - urbanizace - suburbanizace</p> <p>Světové hospodářství: - sektorová a odvětvová struktura - územní dělba práce - ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně</p> <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary: - porovnávací kritéria = národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - hlavní a periferní hospodářské oblasti světa = politická,</p>

	<p>bezpečnostní a hospodářská seskupení či integrace států</p> <ul style="list-style-type: none"> - geopolitické procesy - hlavní světová konfliktní ohniska
<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry - rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků - prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - biomů - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>Krajina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní a společenské prostředí - typy krajin <p>Vztah přírody a společnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udržitelný život a rozvoj - principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí - chráněná území přírody - globální ekologické a environmentální problémy lidstva
<p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí a lokalizuje místní oblast - region podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<p>Místní region:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha - kritéria pro vymezení místního regionu - vztahy k okolním regionům - základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj = potenciál × bariéry <p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha - rozloha - členitost - přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo - základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky - sídelní poměry - rozmístění hospodářských aktivit - sektorová a odvětvová struktura hospodářství - transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě - zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu

	<p>Regiony České republiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - územní jednotky státní správy a samosprávy - krajské členění - kraj místního regionu - přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech 	
<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - uplatňuje V modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje - stanoviště - určování hlavních a vedlejších světových stran - pohyb podle mapy a azimutu - odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny - situační plány - schematické náčrtky pochodové osy - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života:</p> <ul style="list-style-type: none"> - živelní pohromy - opatření proti nim - chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	
VÝSTUPY – HUDEBNÍ VÝCHOVA	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev = rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, - techniky vokálního projevu - scat, falzet a jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - intonace a vokální improvizace = diatonické postupy v durových a 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>

- vytváří jednoduché doprovody
- provádí jednoduché hudební improvizace
- rozpozná některé z tanců různých stylových období
- zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby
- přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem

- hudební rytmus = odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- orientace v notovém záznamu vokální skladby = notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti = reprodukce tónů a melodií zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané či hrané písně pomocí grafického a notového záznamu
- reflexe vokálního projevu = vlastní vokální projev a vokální projev ostatních
- hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti = transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:

- hra na hudební nástroje = nástrojová reprodukce melodií - motivků, témat, písní
- hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače
- nástrojová improvizace - jednoduché hudební formy
- záznam hudby = noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:

- pohybový doprovod znějící hudby
- taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění

	<p>- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla = pantomima, improvizace</p> <p>- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby = tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické</p> <p>- orientace v prostoru = rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <p>- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby</p> <p>- postihování hudebně výrazových prostředků</p> <p>- významné sémantické prvky užitě ve skladbě = zvukomalba, dušomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>- hudební dílo a jeho autor = hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi - inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost</p> <p>- hudební styly a žánry = chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>- interpretace znějící hudby = slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí</p>	
<p>VÝSTUPY – VÝTVARNÁ VÝCHOVA</p>	<p>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</p>
<p>- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů</p> <p>- uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků</p> <p>- variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI:</p> <p>- prvky vizuálně obrazného vyjádření = linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p> <p>- vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu = podobnost, kontrast,</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly - zaznamenává podněty z představ a fantazie - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích = počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti - vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 	<p>rytmus, dynamické proměny, struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy a uspořádání prvků ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu = vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty - vyjádření lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové - prostředky vyjadřující časový průběh ve statickém i dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly = vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - reflexe ostatních uměleckých druhů – hudebních, dramatických - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření = umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - výběr, uplatnění a interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry - přístupy k vizuálně obrazným 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Enviromentální výchova 3,4</p>
--	---	--

	<p>vyjádřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledisko jejich vnímání = vizuální, haptické, statické, dynamické - hledisko jejich motivace = fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci = jeho utváření a zdůvodňování - důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření - samostatně vytvořených a přejatých - kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti 	
VÝSTUPY – VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity = rodiny, třídy, spolku - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu = vrstevnická komunita či rodinné prostředí z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé 	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici = kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity = rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dětství, puberta, dospívání = 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p> <p>Multikulturní výchova 2</p> <p>Environmentální výchova</p>

<p>souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých - vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje - kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního 	<p>tělesné, duševní a společenské změny</p> <ul style="list-style-type: none"> - sexuální dospívání a reprodukční zdraví = zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa a zdraví = zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví = kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim = zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - ochrana před přenosnými chorobami = základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy = prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - preventivní a léčebná péče - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů = úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě - základy první pomoci <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE:</p>	<p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">Výchova demokratického občana</p> <p style="text-align: center;">2</p>
---	---	--

chování

- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni
- v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy
- aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí
- v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

- stres a jeho vztah ke zdraví = kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- autodestruktivní závislosti = psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému
- rizikové chování = alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty
- nebezpečný internet
- násilné chování
- těžké životní situace a jejich zvládání
- trestná činnost
- dopink ve sportu
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání
- sexuální kriminalita = šikana a jiné projevy násilí
- formy sexuálního zneužívání dětí
- kriminalita mládeže
- komunikace se službami odborné pomoci
- bezpečné chování a komunikace
- komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi
- bezpečný pohyb v rizikovém prostředí
- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- bezpečné prostředí ve škole
- ochrana zdraví při různých činnostech
- bezpečnost v dopravě
- rizika silniční a železniční dopravy
- vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity
- postup v případě dopravní nehody = tísňové volání, zajištění bezpečnosti
- manipulativní reklama a informace
- reklamní vlivy

- působení sekt
- ochrana člověka za mimořádných událostí
- klasifikace mimořádných událostí
- varovný signál a jiné způsoby varování
- základní úkoly ochrany obyvatelstva
- evakuace
- činnost po mimořádné události
- prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ:

- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci = složky zdraví a jejich interakce
- základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- podpora zdraví a její formy
- prevence a intervence
- působení na změnu kvality prostředí a chování jedince
- odpovědnost jedince za zdraví
- podpora zdravého životního stylu
- programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ:

- sebepoznání a sebepojetí = vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem
- zdravé a vyrovnané sebepojetí
- utváření vědomí vlastní identity
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování
- cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací
- stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
- zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích
- pomáhající a prosociální chování
- psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu

	<ul style="list-style-type: none"> - hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace = respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy - aktivní naslouchání - dialog efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování 	
VÝSTUPY – TĚLESNÁ VÝCHOVA	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností = zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<p>Význam pohybu pro zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekreační a výkonnostní sport - sport dívek a chlapců <p>Zdravotně orientovaná zdatnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční programy - manipulace se zatížením <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardním prostředí - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2,3</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<p>Pohybové hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akrobacie - přeskoky - cvičení s náčiním a na náradí <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické gymnastiky 	

- cvičení s náčiním
- kondiční formy cvičení pro daný věk žáků
- tance

Úpoly:

- základy sebeobraný
- základy aikido, judo, karate

Atletika:

- rychlý běh
- vytrvalý běh na dráze a v terénu
- základy překážkového běhu
- skok do dálky nebo do výšky
- hod míčkem nebo granátem
- vrh koulí

Sportovní hry:

- herní činnosti jednotlivce
- herní kombinace
- herní systémy
- utkání podle pravidel žákovské kategorie

Turistika a pobyt v přírodě:

- příprava turistické akce
- přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty
- chůze se zátěží i v mírně náročném terénu
- táboření
- ochrana přírody
- základy orientačního běhu
- dokumentace z turistické akce
- přežití v přírodě
- orientace
- ukrytí, nouzový přístřešek
- zajištění vody, potravy, tepla

Plavání:

- další plavecké dovednosti
- další plavecký způsob = plavecká technika
- dovednosti záchranného a branného plavání
- prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů
- rozvoj plavecké vytrvalosti

	<p>Lyžování, snowboarding, bruslení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - běžecké lyžování - lyžařská turistika - sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu - bezpečnost pohybu v zimní horské krajině - jízda na vleku <p>Další i netradiční pohybové činnosti</p>	
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky = čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy - spolurozhoduje o osvojovaných hrách a soutěžích - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>Komunikace v TV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - základy grafického zápisu pohybu - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech <p>Organizace prostoru a pohybových činností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nestandardních podmínkách - sportovní výstroj a výzbroj = výběr, ošetřování <p>Historie a současnost sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné soutěže a sportovci - olympismus = olympijská charta <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností = her, závodů, soutěží</p> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření - evidence - vyhodnocování 	
VÝSTUPY – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, 	<p>Vlastnosti materiálu a jejich užití v praxi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dřevo, kov, plasty, kompozity <p>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova 1,2</p>

<p>pracovních nástrojů a nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci - připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci <p>i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím</p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>Organizace práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité technologické postupy <p>Technické náčrty a výkresy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - technické informace - návody <p>Úloha techniky v životě člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zneužití techniky - technika a životní prostředí - technika a volný čas - tradice a řemesla
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy - poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Stavebnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukční, elektrotechnické, elektronické - sestavování modelů - tvorba konstrukčních prvků - montáž a demontáž <p>Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVELSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Základní podmínky pro pěstování:</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy <p>Zelenina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osivo, sadba, výpěstky - podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny <p>Okrasné rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květina v exteriéru a interiéru = hydroponie, bonsaje - řez - jednoduchá vazba, úprava květin

	<p>Ovocné rostliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy ovocných rostlin - způsob pěstování - uskladnění a zpracování <p>Léčivé rostliny a koření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstování vybrané rostliny - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie <p>Chovatelství:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty
<p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy – poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<p>Finance, provoz a údržba domácnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - hotovostní a bezhotovostní platební styk - ekonomika domácnosti - údržba oděvů a textilií - úklid domácnosti - postupy - prostředky a jejich dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekologická likvidace - spotřebiče v domácnosti <p>Elektrotechnika v domácnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrická instalace - elektrické spotřebiče - elektronika - sdělovací technika - funkce - ovládání a užití - ochrana - údržba - bezpečnost a ekonomika provozu - nebezpečí úrazu elektrickým proudem
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá základní kuchyňský inventář - bezpečně obsluhuje základní 	<p>Kuchyně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty

<p>spotřebiče</p> <ul style="list-style-type: none"> - připraví jednoduché pokrmy <p>v souladu se zásadami zdravé výživy</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost a hygiena provozu <p>Potraviny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr, nákup, skladování - skupiny potravin - sestavování jídelníčku <p>Příprava pokrmů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů <p>Úprava stolu a stolování:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché prostírání - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole
<p>PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce - zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Základní laboratorní postupy a metody</p> <p>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</p>
<p>VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní funkce digitální techniky - diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi = cestování, obchod, vzdělávání, zábava 	<p>Digitální technika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítač a periferní zařízení - digitální fotoaparát - videokamera - PDA, CD a DVD přehrávače - e-kniha - mobilní telefony <p>Digitální technologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezdrátové technologie = USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b

<ul style="list-style-type: none"> - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - navigační technologie - konvergence technologií - multiplexování <p>Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpravy, archivace, střih - operační systémy - vzájemná komunikace zařízení = synchronizace PDA s PC <p>Mobilní služby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - operátoři, tarify
<p>SVĚT PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>Trh práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí - druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - rovnost příležitostí na trhu práce <p>Volba profesní orientace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy sebepoznávání - osobní zájmy a cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání - práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb <p>Možnosti vzdělávání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení - informace a poradenské služby <p>Zaměstnání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní příležitosti v obci či regionu - způsoby hledání zaměstnání - psaní životopisu - pohovor u zaměstnavatele - problémy nezaměstnanosti - úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců

a zaměstnavatelů

Podnikání:

- druhy a struktura organizací
- nejčastější formy podnikání
- drobné a soukromé podnikání

10. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení v Montessori programu základní školy Meteorologické je založeno na hodnocení individuálního pokroku žáka v daném období. Na chybování je nahlíženo jako na příležitost k dalšímu rozvoji a zlepšení.

Vlastní hodnocení dosaženého pokroku není jen úlohou učitele, ale i samotného žáka. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, jejímž prostřednictvím získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Zároveň má **formativní** hodnocení žáky motivovat k dalšímu postupu v práci.

Cílem hodnocení je snaha má vést žáka k tomu, aby svou práci vždy dělal, jak nejlépe dovede – tedy s využitím svého potenciálu na maximum. Vždy je hodnocen individuální pokrok každého žáka podle předem stanovených kritérií. Hodnocení žáka není využíváno jako hrozba, **ale chápeme ji jako zpětnou vazbu pro žáka.** **Hodnocení žáka** vychází z dané legislativy a splňuje státem stanovené podmínky.

10.1 Hodnocení žáků

Učitel žáky hodnotí slovně, vždy s ohledem na jejich individuální pokrok. Žák je učitelem hodnocen průběžně během výuky a v nejbližší možné chvíli je mu poskytována zpětná vazba. Stěžejním kritériem při hodnocení žáka je dosažená úroveň klíčových kompetencí, dále také míra ~~plnění~~ **dosažení** očekávaných výstupů **vzhledem k možnostem daného žáka.** Rodiče žáků jsou o výsledcích jejich práce informováni na pravidelných konzultacích a třídních schůzkách.

Žáci jsou denně vedeni k hodnocení své práce či práce spolužáků. Učitel je vhodnými technikami motivuje také k vyjádření vlastních názorů a postojů **k různým situacím a učebním tématům.** **Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se tak odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu.** Velký prostor pro sebereflexi dostávají žáci při ranním nebo závěrečném kruhu, prezentacích svých prací a zápisu deníkových záznamů, které si vedou denně a také při individuálním plánování. Při skupinové i individuální práci je činnost průběžně reflektována.

Zpětnou vazbu žákům poskytují také Montessori pomůcky, s jejichž pomocí může žák sám zkontrolovat výsledky své práce. To umožňuje vlastní posouzení výsledků a příležitost dovést úkol k správnému řešení. Hodnocení se vztahuje především k rozvoji klíčových kompetencí.

Práce s chybou a pochvalou

Hlavní motivací při práci žáků není odměna a pochvala učitele, ale radost z vlastního poznávání. Děti jsou vedeny k porovnání své práce s danými kritérii, učí se samostatně hledat chyby ve své práci a cestu k její nápravě. Chyba je vnímána jako ukazatel toho, co je třeba procvičit a zopakovat. Je zdrojem impulzů k vlastnímu zdokonalování, pro učitele je ukazatelem další vzdělávací cesty dítěte. Chyba je přirozený a běžný jev v procesu učení a řešení problémů.

Záznamy o školní práci žáků

K dosažení úspěšného objektivního hodnocení je třeba systematický sběr informací o učební činnosti žáků. Žáci si průběžně zaznamenávají denní práci do deníků, zakládají výsledky své školní práce do svých portfolií, zaznamenávají si plánování, starší žáci si také vedou učební záznamy v sešitech.

Učitel průběžně zaznamenává posun v práci žáků, případně si vede i písemné záznamy. **Své poznatky o rozvoji kompetencí a práci žáka pravidelně sdílí s ostatními vyučujícími žáka.** Vše pak společně s rodiči a žákem vyhodnocuje na pravidelných konzultacích.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- a) Sledováním a analýzou průběžné práce žáka nejen s Montessori materiálem (jeho přístupu k práci, snahy, samostatnosti a tvořivosti, kvality výsledků jednotlivých dílčích činností, sebehodnocení v jednotlivých etapách, uplatňování získaných dovedností a schopností, respektování dohodnutých pravidel a kritérií).
- b) Sledováním a analýzou chování žáka v různorodých situacích.
- c) **Průběžnou analýzou zápisů žakovských deníků a pracovních sešitů.**
- d) Různými druhy pracovních listů a jiných výstupů shromažďovaných do žakovských portfolií.
- e) **Rozhovory Pravidelnými konzultacemi** s žákem a jeho zákonnými zástupci.

Hodnocení žáků vzdělávaných individuálně podle § 41 školského zákona

- a) Ověřování znalostí žáka vzdělaného individuálně probíhá vždy minimálně dvakrát ročně, na konci daného pololetí.
- b) Na základě dohody mezi školou a zákonnými zástupci je možné také uplatnit průběžné hodnocení s tím, že pololetní zkoušky dle zákona proběhnou, ale do výsledku žáka za celé pololetí lze zahrnout také průběžné hodnocení. Tato možnost je vítaná zejména u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, neboť snižuje jednorázovou zátěž na konci pololetí.
- c) Organizaci zkoušek stanoví ředitel školy na začátku každého pololetí. Zkouška není komisionální. Je na řediteli školy, o jakém obsazení pedagogy rozhodne.
- d) Průběh a formy zkoušky je vždy individuálně upřesněn se zákonnými zástupci žáka.
- e) Obsahem zkoušky je posouzení pracovního portfolia žáka, posouzení dosažené úrovně klíčových kompetencí a očekávaných výstupů za dané vzdělávací období.
- f) Výsledky žáka přezkušující pedagog posuzuje s ohledem na dosažení očekávaných výstupů stanovených pro předmět a ročník v ŠVP. Pokud

vzdělavatel předkládá své závěrečné hodnocení žáka, učitel k němu může přihlídnout, ale není pro něj závazné.

- g) O zkoušce je pořízen protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Výsledek zkoušky je vyjádřen slovním hodnocením.
- h) Chování žáka není hodnoceno.

10.2 Pravidla pro hodnocení žáků

- a) Hodnotíme **slovně** popisnými slovy.
- b) Hodnotíme žákův posun za konkrétní období.
- c) Nesrovnáváme žáky mezi sebou.
- d) **Žáky nezkoušíme.**
- e) Podporujeme každodenní sebehodnocení žáků.
- f) Popisný jazyk hodnocení a sebehodnocení poskytne jasnou informaci.
- g) U žáků je hodnocena především míra dosažení klíčových kompetencí.
- h) **Konstruktivní** zpětnou vazbou podporujeme vnitřní motivaci **žáka**.
- i) Volíme slova srozumitelná dítěti i rodiči.
- j) Hodnotíme vykonanou práci, ne osobu.
- k) Hodnotíme věcně, bez výtek, nálepek, bez pochval a trestů.
- l) **Písemně jsou žáci hodnoceni dvakrát ročně prostřednictvím slovního vysvědčení.**
- m) Vedeme děti k sebekontrolě, vlastnímu vyhledávání odlišností a chyb ve své práci, k vrstevnickému hodnocení (ocenění práce druhých, doporučení apod.).
- n) Chyby jsou znamením k zastavení práce, zamyšlení a zopakování si vzdělávacího obsahu.

Kritéria pro hodnocení prospěchu a chování žáků

Celkový prospěch žáka je hodnocen stupni:

- 1) prospěl s vyznamenáním
- 2) prospěl

- 3) neprospěl
- 4) nehodnocen
- 5) uvolněn

Způsob celkového hodnocení daným stupněm

Prospěl(a) s vyznamenáním, pokud ve všech předmětech, kterým je žák vyučován, dosahuje velmi vysoké úrovně naplnění klíčových kompetencí nebo dosáhl velmi výrazného pokroku ve vzdělávání a prokazuje příkladný přístup k plnění školních povinností v rámci svého vzdělávání. **Prospěl(a)**, pokud žák naplnil ve stanovené míře některé klíčové kompetence a očekávané výstupy v předmětech, kterým je vyučován.

Neprospěl(a), pokud žák nenaplnil většinu klíčových kompetencí a očekávaných výstupů v některém z **povinných** vyučovaných předmětů ~~nebo není-li možné žáka na konci druhého pololetí hodnotit z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem.~~

Nehodnocen(a), není-li žák hodnocen na konci 1. nebo 2. pololetí, a to ani v náhradním termínu.

Uvolněn(a), pokud ředitel školy ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolní žáka zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností. Popřípadě rozhodne, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkovém hodnocení na konci druhého pololetí dosáhl alespoň stupně hodnocení prospěl.

Kritériem pro hodnocení **chování** žáků je dodržování pravidel chování a školního řádu během klasifikačního období, dále také přístupnost žáka k výchovnému působení učitele a jeho snaha o nápravu případných chyb či přestupků. Učitel chování žáků vyhodnocuje s ohledem na jejich věk a morální a rozumovou vyspělost. V souladu s pedagogikou Marie Montessori náš pedagogický sbor upřednostňuje výchovné působení prostřednictvím přirozených důsledků situace před kázeňskými postihy a tresty.

Kritéria pro zachování propojení mezi klasifikací a slovním hodnocením při hodnocení chování

Níže popsaná charakteristika není doslovně formulována jako součást slovního hodnocení žáka, ale poskytuje učiteli východisko k případnému převodu slovního hodnocení na klasifikaci.

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustil se tak závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

Nehodnocen

Uvede se, pokud žákovo chování nelze hodnotit, např. při individuálním vzdělávání žáka podle § 41 školského zákona.

Kritéria pro zachování propojení mezi klasifikací a slovním hodnocením

V případě vyžádání školy, na kterou žák přestupuje, či pro potřeby přijímacího řízení, Montessori program základní školy Meteorologická převede slovní hodnocení žáka na klasifikaci. Zásady pro převádění slovního hodnocení na klasifikaci vychází z dlouhodobého pozorování a záznamů učitele. Hlavním kritériem je míra dosažení klíčových kompetencí, tedy žákův vlastní posun, zájem o porozumění a vynaložené úsilí při výuce. Níže popsaná charakteristika není doslovně formulována jako součást slovního hodnocení žáka, ale poskytuje učiteli východisko k případnému převodu slovního hodnocení na klasifikaci.

Stupeň 1 (výborný)

Žák dosahuje velmi vysoké úrovně při naplňování klíčových kompetencí a očekávaných výstupů, pracuje samostatně, efektivně a s jistotou. Je schopný uplatnit získané poznatky v praxi, výsledky své práce umí odůvodnit a navrhne další postup.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák dosahuje uspokojující úrovně klíčových kompetencí a očekávaných výstupů, používá odpovídající metody práce, pracuje převážně s jistotou, výsledky své práce obvykle uplatní v praxi, s dopomocí je umí odůvodnit.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák dosahuje uspokojující úrovně jen u některých klíčových kompetencí a očekávaných výstupů, pracuje s menší jistotou, případné chyby s obtížemi odstraní, v praxi dokáže uplatnit jen některé poznatky.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák dosahuje nedostačující úrovně některých klíčových kompetencí a očekávaných výstupů, většinou pracuje s dopomocí pedagoga, případné chyby s obtížemi odstraní, zřídka uplatňuje získané poznatky v praxi.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák nenaplní větší množství klíčových kompetencí a očekávaných výstupů, jeho práce je nesystematická a s velkým počtem opakovaných chyb, potřebuje soustavnou pomoc pedagoga, získané znalosti nedokáže uplatnit v praxi.

V případě, že má zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení, může požádat do 3 dnů od vydání vysvědčení ředitele školy o komisionální přezkoušení.

10.3 Sebehodnocení žáků

Vedení žáků k dovednosti sebehodnocení

Žáci jsou průběžně vedeni k sebereflexi tím, že:

- a) Formulují svou úspěšnost vzhledem k daným kritériím.
- b) Porovnávají svou vlastní práci s chybovou kontrolou pomůcek.
- c) Se učí posuzovat vlastní vynaložené úsilí vzhledem k výsledku činnosti.
- d) Odhalují své rezervy a osobní možnosti.
- e) Během práce sami hledají a opravují své chyby a nedostatky.
- f) Jsou vedeni k reflexi celodenní práce (co se mi podařilo, co mi šlo snadno a lehce, v čem jsem vynaložil velké úsilí, co se mi líbilo a co ne, která pravidla dodržuji apod.).
- g) Dostávají možnost srovnat vlastní hodnocení s okolím (hodnocení spolužáků, učitele, rodiče...).
- h) Jsou vedeni k prezentování svých prací, projektů ostatním spolužákům.
- i) Společně s učitelem vytváří soubor třídních pravidel, podílí se na sestavování kritérií hodnocení.

D/ ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

11. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

11.1 Cíle zájmového vzdělávání

- utváření pracovních návyků
- rozvíjení orientace v čase a v místě
- rozšiřování slovní zásoby
- osvojování a dodržování pravidel slušného chování
- podpora samostatného vystupování a jednání
- vytváření ohleduplného vztahu k přírodě
- vytváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům
- rozvíjení individuálních schopností
- vytváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, rozvíjení vyjadřovacích schopností
- osvojování pravidel mezilidské komunikace
- vytváření příležitostí pro spolupráci
- vytváření příležitostí pro samostatné získávání informací z různých zdrojů
- rozvíjení citového a estetického vnímání (literárního textu, hudby, výtvarného díla)
- podpora vlastní tvůrčí umělecké činnosti (literární, hudební, výtvarné)
- formování odpovědnosti za kvalitu vlastní práce
- organizování a plánování práce, vlastního učení, zábavy a hry
- získávání zkušeností s prací s různými materiály a nástroji
- upevňování pozitivních sociálních vztahů
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, podpora činností k upevňování zdraví, ochrana zdraví
- vytváření sounáležitosti se širším okolím, s obcí a společností
- rozvíjení smyslového vnímání
- poznávání úlohy informačních a komunikačních technologií a jejich využívání

11.2 Obsah zájmového vzdělávání

- Místo, kde žijeme

Poznáváme nejbližší okolí, organizaci školy a družiny, určujeme významné objekty a navštěvujeme je (školní knihovna, obecní úřad, městská policie), orientujeme se v prostoru a čase, odhadujeme vzdálenost lesa, blízkých staveb, hřiště, besedujeme o Libuši a její historii. Na vycházkách si opakujeme bezpečnou cestu do školy, chodíme přes přechody pro chodce a opakujeme si dopravní značky.

- Lidé kolem nás

Osvojujeme si zásady vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemné úcty, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržujeme pravidla stolování, předcházíme

šikaně, zařazujeme prvky mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práci s internetem – vyhledávání informací).

- Lidé a čas

Využíváme správně a účelně svůj volný čas, dodržujeme pravidelný režim, vytváříme správné návyky, využíváme základů smysluplných, volnočasových aktivit.

- Rozmanitost přírody

Pozorujeme na vycházkách přírodu, její rozmanitost a změny, určujeme druhy stromů a rostlin, využíváme encyklopedie, herbáře, pečujeme o pokojové rostliny a ochraňujeme přírodu.

- Člověk a jeho zdraví

Poznáváme sami sebe, hovoříme o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, o úrazech a jejich předcházení, umíme ošetřit drobná poranění, procvičujeme obvazovou techniku, zařazujeme nové pohybové hry v místnosti, relaxujeme při józe, dodržujeme pitný režim.

11.3 Orientační struktura činností

Všechny výchovné složky se prolínají: společensko-vědní, přírodovědné, estetické, pracovní, tělovýchovné, hudebně-pohybové. Obsah zájmového vzdělávání je rozvržen do **4 bloků** na **4 roční období: podzim, zima, jaro, léto**.

1. blok – PODZIM

Náměty činností: poučení o bezpečnosti, seznamovací hry, orientace v okolí školy, prostoru, čase, malujeme dopravní prostředky, modelujeme, vycházky do přírody, určujeme, poznáváme, výstava ovoce a zeleniny, připravujeme zdravá jídla, pohybové hry v tělocvičně nebo na hřišti, didaktické hry a kvízy – námět podzim, vyrábíme draky, výstava v odděleních školní družiny, návštěva divadélka, základy práce s počítačem a komunikace na internetu, nácvik tematicky zaměřených písniček a básniček

Celodružinové akce

Září: orientace ve škole i okolí školy, výstava prací dětí ŠD v prostorách školy (propagace zájmové činnosti), zajištění organizace školního roku (úvazky, rozdělení úkolů vychovatelům, kontrola zápisních lístků, projednání celoročního plánu ŠD, spolupráce s učiteli), poučení o bezpečnosti, návštěvy školní knihovny, pravidelné návštěvy KC Novodvorská a KC12 Modřany

Říjen: rozhovory o významu zdravého stravování - zdravý jídelníček, výroba ovoce a zeleniny – různé výtvarné techniky, sběr tvrdého pečiva – návštěva hájovny Kamýk, pohybové hry (správné sportovní chování)

Listopad: turistické vycházky – podzimní příroda (rozpíjení, otiskování, zapouštění barev), výrobky z přírodnin – koláže, dramatizace pohádek, vyrábíme Vánoční hvězdu

2. blok – ZIMA

Náměty činností: dárečky (keramická hlína, barevný papír), rozhovory o dětských problémech

a zážitcích, poslechy pohádek z CD, zpívání a poslech vánočních koled, vycházky se zimními zábavami dětí (klouzáni, bruslení, bobování, sáňkování), otužování a předcházení nemocem, příprava a výroba dárečků pro budoucí prvňáčky (zápis), práce s papírem (vystřihávání, vytrhávání, proplétání, lepení), zvířata v zimě (změny v přírodě, péče o zvířata, chování v přírodě, stopy ve sněhu), besedy se zdravotní tematikou, tělovýchovné chvíle v místnosti (správné držení těla, protažení), zahájení výroby družinového kalendáře na další rok

Celodružinové akce

Prosinec: vánoční výzdoba ŠD, dárečky, výroba dárků pro zápis dětí do 1. tříd, vánoční hvězda (dokončování výrobků), besídky ve ŠD

Leden: výroba sněhuláků – práce s papírem – výstava v prostorách školní družiny, krmení zvířat v zimě, stavby sněhuláků, hry na sněhu

Únor: chování v kulturních podnicích, besedy se zdravotní tematikou – nebezpečí úrazu, nemoc x úraz, ochranná a bezpečnostní výbava na hory - otázky, odpovědi, kvízy, pravidelné vycházky do Modřanské rokle

3. blok – JARO

Náměty činnosti: vycházky do okolní přírody – jarní příroda (květiny, koloběh vody, zvířata a mláďata), symboly Velikonoc – tradice, pracovní a výtvarné techniky – výrobky, nácvik a poslech lidových písní a koled, ekologická výchova – ochrana přírody, tematické hry – rodina a profese rodičů, dopravní soutěže na školním hřišti – dovednost při první pomoci, papírové skládanky a vystřihovánky (práce se šablonou), výroba papírových květin – svátek matek, moje kniha – můj přítel, výroba čarodějnic – různé výtvarné techniky, karneval školní družiny – výroba masek

Celodružinové akce

Březen: jarní přírodovědné vycházky (tematicky zaměřené), jarní výzdoba ŠD, ekologická výchova, měsíc knihy – ilustrace, výroba obálek, záložek, návštěva knihovny, práce s dětskými časopisy

Duben: účast na akci Den Země, velikonoční tradice (říkanky), výroba velikonočních dekorací, dopravní výchova – výroba a poznávání dopravních značek, dopravní soutěže a kvízy za využití školního hřiště, návštěva dopravního hřiště, dovednost při první pomoci, ochranné prvky při jízdě no kole, výroba čarodějnic

Květen: pohybové aktivity a soutěže v přírodě a na školním hřišti – využití herních prvků, výroba dárečků pro maminky – papírové květiny a srdíčka, ekologické aktivity v Modřanské rokle dle nabídky, pantomima – profese rodičů

4. blok – LÉTO

Náměty činnosti: přírodovědné vycházky (koupání ve vyhrazených prostorách pro děti, lesní plody), beseda k letní táborové činnosti – zpívání písní k táboráku, sběr léčivých bylin

(nejběžnější bylinky), návštěva akce k MDD na hřišti pořádané místním úřadem (houpačky, soutěže, občerstvení, dárečky), návštěva v Thomayerově nemocnici – 1.6. MDD - soutěže, návštěva vybraného pavilonu, hasičská auta, prohlídka, bojová umění, loutkové divadlo aj., návštěva ZŠ Coňka – fotbalový zápas a jiné sportovní aktivity, slavnostní ukončení docházky dětí do ŠD (vyhodnocení, odměny), technické zařízení v domácnostech (opatrnost při zacházení – zásuvky, vypínače, žárovky, domácí spotřebiče), poučení o bezpečném chování v době letních prázdnin

Celodružinové akce: dětský den, sportovní den, sběr papíru, třídění odpadu, vycházky a výlety

V rámci své činnosti školní družina organizuje **kroužky**. Nabídka kroužků se může měnit podle personálních podmínek a zájmu žáků.

11.4 Podmínky a organizace zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je určeno žákům 1. - 3. ročníku základní školy a přípravné třídy, výjimečně i žákům 4. a 5. ročníku. Zájmové vzdělávání se poskytuje za úplatu, jejíž výši stanovuje směrnice ředitele školy. Podmínkou přijetí žáka do školní družiny je řádné a úplné vyplnění zápisního lístku. O přijetí žáka rozhoduje vedoucí vychovatelka v zastoupení ředitele školy. Při nevhodném chování, ohrožujícím bezpečnost jiných žáků, může být žák ze školní družiny vyloučen. Přihlášení žáci mohou využívat školní družinu v plném rozsahu, který je stanoven vnitřním řádem. Při odchodu z družiny, pokud v zápisním lístku není uvedeno, že mohou odcházet sami, je vychovatelky předávají osobně pouze osobám uvedeným na zápisním lístku nebo je uvolňují na základě předem zaslání písemného zmocnění (jeho podrobnosti stanoví vnitřní řád). Nevyzvednutí žáka ze školní družiny po ukončení jejího denního provozu je zpoplatněno částkou, kterou stanovuje směrnice ředitele školy. Kromě žáků s pravidelnou docházkou mohou školní družinu navštěvovat i nepřihlášení žáci za podmínek stanovených vnitřním řádem. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných oddělení. Prostorové, materiální, organizační a personální podmínky pro jejich integraci jsou obdobné jako při jejich základním vzdělávání. V případě integrace žáka se závažnějším postižením je vychovatelce zkrácena míra přímé výchovné povinnosti.

Ve školní družině jsou žáci zařazeni do oddělení, zpravidla (s ohledem na organizaci základního vzdělávání) podle ročníku a věku. V době od ukončení vyučování do cca 16 hodin s každým oddělením pracuje stálá vychovatelka, která děti přebírá od učitelek, jde s nimi na oběd a odpoledne pro ně vytváří výchovný program. Ten zahrnuje spontánní i řízené odpočinkové, relaxační a zájmové činnosti, pobyt venku i v hernách, případně i přípravu na vyučování. Školní družina organizuje zájmové kroužky, do kterých docházejí děti podle svého zájmu, oddělení při tom mohou být spojována v závislosti na počtu dětí, vychovatelky se v různých dnech střídají. V době od cca 16 hodin do ukončení provozu a rovněž ráno před zahájením vyučování jsou děti soustředěny v jednom oddělení. Školní družina se pravidelně podílí na akcích organizovaných školou.

Školní družina je umístěna v areálu školy, děti mají k dispozici herny různé velikosti, vybavené standardním žákovským nábytkem, pomůckami, materiálem, hračkami, počítači. Prostory splňují hygienické normy a vyhovují požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví. Kromě těchto prostor může školní družina využívat i samostatné hřiště ve vnitrobloku školy a další prostorové a materiálně-technické zázemí školy, pokud to umožňuje rozvrh hodin a organizace základního a zájmového vzdělávání a doplňkové činnosti (tělocvičnu, hřiště s umělým povrchem, knihovnu, počítačovou učebnu apod.). O děti ve školní družině pečují zkušené

vychovatelky s pedagogickou nebo jinou kvalifikací. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně, kde si mohou volit ze dvou druhů jídel. Pitný režim je zajištěn.

Do školní družiny jsou žáci přijímáni na základě zápisního lístku (přihlášky) podle níže uvedených kritérií:

- a) Dítě je vždy přijato, je-li žákem přípravné třídy, 1., 2. nebo 3. ročníku.
- b) Při volné kapacitě družiny může být přijato dítě, které je žákem 4. nebo 5. ročníku, a to na základě písemné, zdůvodněné a doložené žádosti zákonného zástupce dítěte. O případném přijetí dítěte rozhodne vedoucí vychovatelka školní družiny podle níže uvedených kritérií. Proti rozhodnutí vedoucí vychovatelky se zákonní zástupci dítěte mohou odvolat k řediteli školy.

KRITÉRIA

- a. bydliště dítěte
- b. věk dítěte
- c. sociální situace rodiny
- d. zdravotní stav a speciální vzdělávací potřeby dítěte

12. ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ MIMO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Školní klub

Poslání školního klubu (ŠK) se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění. ŠK není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠK je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky. Činnost ŠK je určena pro žáky pátých až devátých ročníků, kteří jsou na základě registrace přijati. Některých činností, programů a projektů vykonávaných ŠK se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou registrováni ve ŠK. ŠK může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna, a to i mimo školu, respektive sídlo školy.

Provoz školního klubu:

Školní klub je otevřen denně od 11:50 do 16:00 hodin.

- b) Při příchodu do ŠK eviduje vychovatel ŠK přítomnost žáka v evidenci ŠK.
- c) Školní klub nenahrazuje školní družinu a je určen pro žáky od pátých ročníků.
- d) Program školního klubu nabízí relaxační a tvořivé aktivity.
- e) Žáci navštěvující ŠK jsou povinni dodržovat školní řád.
- f) Aktivity školního klubu mohou být i mimo určenou dobu a o víkendech. I při akcích mimo školu platí povinnost dodržovat školní řád a další školní a školské normy.
- g) ŠK má k dispozici vlastní prostory (klubovna, herna), podle organizačních možností může využívat i jiné prostory školy a školního areálu (např. knihovna, tělocvična, učebna PC...)

Organizace zájmové činnosti (kroužků)

1. Zájmové vzdělávání mimo školní družinu (kroužky) je organizováno jednak školou, jednak jinými fyzickými nebo právníckými osobami, kterým škola pronajímá prostory pro činnost.
2. Pokud jsou kroužky organizovány školou, tj. lektory zájmových útvarů jsou zaměstnanci školy, nese za žáky odpovědnost škola.
3. Pokud jsou kroužky organizovány jinými fyzickými nebo právníckými osobami, kterým škola pronajímá prostory, nesou tyto osoby v plném rozsahu odpovědnost za cíle, obsah, podmínky a organizaci kroužků i za bezpečnost žáků. Je rovněž na jejich odpovědnosti, aby všechny potřebné informace sdělily rodičům.
4. Pokud na kroužek dochází dítě, které není zapsáno do školní družiny, v době od skončení vyučování do začátku kroužku škola za dítě nenese odpovědnost.
5. Děti, které jsou zapsány do školní družiny, si v družině vyzvedávají lektory kroužků a po skončení kroužků je předávají zpět do družiny.

E/ KURZ PRO ZÍSKÁNÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ

Kurz je pro mladistvé i dospělé, kteří ukončili základní školu v nižším než devátém ročníku a nezískali základní vzdělání. Do kurzu se mohou přihlásit rovněž uchazeči, kteří ukončili speciální (praktickou, zvláštní) základní školu a získali základy vzdělání. Do kurzu se mohou přihlásit občané České republiky i cizí státní příslušníci. Obsahem kurzu je učivo 9. ročníku základní školy a opakování učiva nižších ročníků druhého stupně základní školy v předmětech, kde je návaznost učiva nezbytná k pochopení nové látky. Kurz je organizován jako dálkové studium v rozsahu 1 den (úterý) konzultací v týdnu (v odpoledních a večerních hodinách podle rozvrhu) v období září – červen. Kurz je bezplatný. Uchazeči nekonají žádné přijímací zkoušky. Podmínkou přijetí je odevzdání vyplněné přihlášky, doložení vysvědčení z posledního úspěšně absolvovaného ročníku a prokázání totožnosti uchazeče. Cizí státní příslušníci doloží oprávněnost svého pobytu na území ČR a úředně ověřený překlad posledního vysvědčení, pokud se dosud nevzdělávali v české škole. Přihlášku je nutné odevzdat vždy do 31.8. O přijetí rozhoduje ředitel školy, který vyrozumí uchazeče nebo jeho zákonného zástupce.

Podmínkou úspěšného absolvování kurzu je:

- účast na konzultacích (ze 36 konzultačních dnů tolerujeme nejvýše 6 absencí)
- průběžné odevzdávání uložených úkolů a prací
- úspěšné zvládnutí závěrečných zkoušek

Závěrečné zkoušky se konají z učiva 9. ročníku základní školy z těchto oblastí:

- český jazyk
- matematika
- cizí jazyky (anglický jazyk a druhý cizí jazyk, zpravidla německý nebo ruský)
- přírodovědný základ (přírodopis, fyzika, chemie, informatika)
- humanitní základ (dějepis, zeměpis; humanitní, estetická, tělesná, pracovní výchova)

Ke zkouškám se může přihlásit i uchazeč, který kurz neabsolvoval. V případě neúspěchu u závěrečných zkoušek může účastník kurzu vykonat opravné zkoušky. Po splnění výše uvedených podmínek uchazeč obdrží vysvědčení o získání základního vzdělání.

Na vysvědčení je uchazeč hodnocen z těchto předmětů:

- český jazyk
- matematika
- cizí jazyky (do závorky se uvede které, např. anglický a německý)
- přírodovědný základ
- humanitní základ

Struktura a obsah kurzu pro získání základního vzdělání

		IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
český jazyk	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
cizí jazyky (anglický jazyk a druhý cizí jazyk v poměru 2:1)	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
matematika	36	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	36
přírodovědný základ (př, fy, che, inf)	36	4	4	3	4	4	4	3	3	3	4	36
humanitní základ (dě, ze, výchovy)	36	5	2	3	5	2	5	3	3	3	5	36
CELKEM	180	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	180
počet pětihodinových bloků v měsíci		2	4	4	3	5	3	4	4	3	4	36

přírodovědný základ celkem	36
fyzika	10
přírodopis	10
chemie	10
informatika	6

humanitní základ celkem	36
dějepis	10
zeměpis	10
humanitní výchova	8
estetická výchova	4
pracovní výchova	2
tělesná výchova	2

Pozn.: Počet lekcí v měsíci je orientační, závazný je celkový počet lekcí za školní rok.

F/ PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023 – VÝUKA INFORMATIKY

ÚVOD

Toto přechodné opatření je určeno pro výuku Informatiky ve školním roce 2022/2023.

Na I. stupni bude výuka s novou Informatikou a digitálními kompetencemi probíhat ve třídách AMOS a Montessori od 4. ročníku.

Podle nového školního vzdělávacího programu se však též začnou vyučovat třídy 1. – 3. ročníku, kterých se však výuka Informatiky zatím v tomto školním roce netýká a nedotkne se ani předmětů a jejich hodinových dotací v učebním plánu, který je v novém ŠVP shodný s učebním plánem starého ŠVP. Novým školním vzdělávacím programem je také zajištěno, že žádné školní výstupy v 2. a 3. ročníku z původního ŠVP nebudou opomenuty či přeskočeny, žákům se dostane požadovaný obsah tak, aby dosáhli očekávaných výstupů za 1. stupeň komplexně a celistvě.

Třídy 5. ročníku dokončují výuku dle starého školního vzdělávacího programu a teprve v roce 2023/2024 vstoupí do nového školního vzdělávacího programu. Pro ně pak bude vytvořeno nové přechodné ustanovení platné pro školní rok 2023/2024.

Na II. stupni se dle nového školního vzdělávacího programu budou vyučovat třídy 6. a 7. ročníku, pro které platí nová Informatika a digitální kompetence. Výstupy (závazné výstupy a učivo je označené – viz osnovy předmětu) jsou upraveny vzhledem k tomu, že tito žáci neprošli novou Informatikou na I. stupni.

Třídy 8. a 9. ročníků dokončují výuku dle starého školního vzdělávacího programu.

UČEBNÍ PLÁNY

Učební plán pro 1. – 4. ročník 2022/2023				
	1	2	3	4
Český jazyk	8	7,5	7,5	8
Anglický jazyk		2	3	3
Matematika	4	4,5	4,5	5
Člověk ve světě	3	3	4	3
Hudební výchova	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2
Tělesná výchova	3	3	3	3
Pracovní výchova				
Informatika				1
Součet	20	22	24	26

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – předměty mají v 2. a 3. ročníku dotaci M 4,5 hodiny, Čj 7,5 hodiny. Vyučovací předměty jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 5, ČJ 7 hodin, lichý týden M 4 a ČJ 8 (vždy podle určeného rozvrhu).

Anglický jazyk – předmět je vyučován v 1. ročníku v časové dotaci 1 hodina jako nepovinný.

Pracovní výchova – povinné výstupy jsou plně integrovány do předmětu Člověk ve světě.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá s 3 hodinovou dotací v každém ročníku. Náplň třetí hodiny si volí žáci před každým novým školním rokem samostatně. Na výběr jsou 2 varianty: 1. klasicky vedená hodina TV a 2. základy východního bojového umění karate do a základů sebeobrany. V případě, že o náplň výuky v rámci jedné varianty není zájem (pod 10 žáků), výuková skupina se v daném školním roce neotevře a žáci mají náplň výuky dle druhé varianty.

Informatika – předmět je nově vyučován od roku 2022/2023 dle tzv. „malé revize RVP“ ve 4. ročníku (od roku 2023/2024 pak následně v navazujícím 5. ročníku).

Člověk ve světě – hodinová dotace je ve 4. ročníku ponížena o jednu hodinu oproti původní 4 hodinové dotaci ze starého ŠVP z důvodu změny minimální povinné časové dotace v oblasti Člověk a jeho svět z původních 12 hodin na 11 hodin.

Učební plán pro 6. a 7. ročník 2022/2023		
Předmět/ročník	6.	7.
Český jazyk	5	4,5
Anglický jazyk	3	3
Další cizí jazyk – RJ/NJ/ČJC		2
Matematika	5	4,5
Přírodopis	2	2
Zeměpis	2	2
Fyzika	1	2
Dějepis	2	2
Humanitní základ	1	1
Hudební výchova	1	1
Výtvarná výchova	2	2
Tělesná výchova	3	3
Informatika	1	1
Součet	28	30

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – v 7. ročníku mají předměty dotaci 4,5 hodiny a jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 4, ČJ 5 hodin, lichý týden M 5 a ČJ 4 (vždy podle určeného rozvrhu).

Další cizí jazyk – Německý jazyk/Ruský jazyk (NJ – RJ) – škola nabízí výuku dalšího cizího jazyka v kombinaci Německý jazyk – Ruský jazyk, přičemž žák si volí jeden z nich. Výuka probíhá od 7. do 9. ročníku a zvolený jazyk se stává po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Další cizí jazyk – Český jazyk pro cizince (ČJC) – předmět je určen žákům s OMJ 7. – 9. tříd druhého stupně. Obsah předmětu tvoří témata z Komunikační a slohové výchovy a z Jazykové výchovy oboru Český jazyk a literatura a vybraná témata z Člověka ve společnosti oboru Výchova k občanství. Dotace předmětu je 2 hodiny týdně a stává se po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá s 3 hodinovou dotací v každém ročníku. Náplň třetí hodiny si volí žáci před každým novým školním rokem samostatně. Na výběr jsou 2 varianty: 1. klasicky vedená hodina TV a 2. základy východního bojového umění karate do a základů sebeobrany. V případě, že o náplň výuky v rámci jedné varianty není zájem (pod 10 žáků), výuková skupina se v daném školním roce neotevře a žáci mají náplň výuky dle druhé varianty.

Informatika – předmět je nově vyučován dle tzv. „malé revize RVP“ v 6. a 7. ročníku. Protože žáci 6. a 7. ročníku neabsolvovali „větší část nové informatiky“ v ročníku předchozím, platí pro ně pro školní rok 2022/2023 toto „přechodné ustanovení“, které určuje pro dané období jen některé výstupy jako závazné (barevně odlišené v osnovách předmětu), a to pro účely hodnocení na vysvědčení. Předmět bude integrován do učebního plánu postupně dle metodiky NPI.

OSNOVY PŘEDMĚTU INFORMATIKA PRO 4., 6. A 7. ROČNÍK ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět **se ve školním roce 2022/2023 vyučuje jako povinný ve 4., 6. a 7. ročníku** s týdenní dotací jedné hodiny týdně a je vyučován ve skupinách, které odpovídají jednotlivým třídám v ročníku. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Informatika. Předmět umožňuje žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladený na rozvíjení informatického myšlení s jeho částmi jako abstrakce, algoritmizace a další. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. V předmětu je rozvíjena také zároveň s ostatními předměty digitální gramotnost. Výuka probíhá na počítačích v PC učebně, popřípadě v kmenové třídě. Žáci pracují samostatně, ale také ve dvojicích u jednoho počítače, aby spolu diskutovali a spolupracovali.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, definování, dotazování, nácvik podle předlohy, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží**
- **vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem**
- **edituje digitální text, vytvoří obrázek**
- **přehraje zvuk či video**
- **uloží svoji práci do souboru, otevře soubor**
- **používá krok zpět, zoom**
- **řeší úkol použitím stránky**
- **dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením**
- **uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů**
- **najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci**
- **propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí**
- **pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj**

- *při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace*
- *rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého*
- *sdělí informaci obrázkem*
- *předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel*
- *zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text*
- *zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky*
- *obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček*

UČIVO

hardware a software: digitální zařízení, zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků, psaní slov na klávesnici, editace textu, ukládání práce do souboru, otevírání souborů, přehrávání zvuku, příkazy a program

počítačové síť: propojení technologií, internet, uložení, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš

bezpečnost: technické problémy a přístupy k jejich řešení, využití digitálních technologií v různých oborech, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele, počítačová data, práce se soubory

kódování a přenos dat: piktogramy, emodži, kód, přenos na dálku, šifra

data, informace: obrazová data, pixel, rastr, rozlišení, tvary,

modelování: skládání obrazce, tvary, schéma, využití modelových obrázků

6. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- *objasní pojmy informatika a informace*
- *vysvětlí rozdíl mezi pojmem „bit“ a „byte“ a mezi pojmy soubor a složka*
- *rozpozná zakódované informace kolem sebe*
- *zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady*
- *zakóduje v obrázku barvy více způsoby*
- *zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů*
- *zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu*
- *najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)*
- *odpoví na otázky na základě dat v tabulce*
- *popíše pravidla uspořádání v existující tabulce*
- *doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy*
- *navrhne tabulku pro záznam dat*
- *popíše školní informační systém, který je používán ve škole, a aktivně s ním pracuje*
- *pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva*
- *uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory*
- *vybere vhodný formát pro uložení dat*
- *porovná různé metody zabezpečení účtů*
- *spravuje sdílení souborů*
- *pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy*

- **vyřeší běžně se vyskytující problémy a chybové stavy počítače**

UČIVO

Informatika: pojem informace a informatika, historie počítačů, práce s pojmy: bit, byte, soubor, složka, podložka, disc....

Kódování a šifrování: přenos informací, standardizované kódy; znakové sady; identifikace barev, barevný model; vektorová grafika; zjednodušení zápisu, kontrolní součet

Práce s daty: data v grafu a tabulce; evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce; kontrola hodnot v tabulce; filtrování, řazení a třídění dat; porovnání dat v tabulce a grafu; řešení problémů s daty

Informační systémy: školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Počítače: datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému; správa souborů, struktura složek; domácí a školní počítačová síť; fungování a služby internetu; princip e-mailu; přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva); postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **vysvětlí pojem textový editor**
- **orientuje se na pracovní ploše editoru a v panelech nástrojů**
- **napiše text a upraví ho podle předlohy**
- **vloží a aktualizuje Obsah na základě stylů**
- **nastaví tabulátor a využije ho při formátování textu**
- **vytvoří a upraví podle předlohy tabulku v textovém editoru**
- **vytvoří seznam pomocí odrážek a číslování**
- **vloží grafický objekt do textu podle zadání**
- **upraví vzhled dokumentu**
- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program**
- **po přečtení programu vysvětlí, co vykoná**
- **ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby**
- **používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování**
- **vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech**
- **diskutuje o různých programech pro řešení problému**
- **vysvětlí známé modely jevů, situací, činností**

- *v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku*
  - *pomocí ohodnocených grafů řeší problémy*
  - *pomocí orientovaných grafů řeší problémy*
  - *vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému*
  - *po přečtení programu vysvětlí, co vykoná*
  - *ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby*
  - *používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna*
  - *spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav*
  - *vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech*
  - *diskutuje různé programy pro řešení problému*
  - *vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní*
  - *hotový program upraví pro řešení příbuzného problému*

UČIVO

Textový editor: textové editory Word a LibreOffice Writer; pracovní prostředí editoru; stránka, blok; typ, velikost, řez písma; styly a Obsahy; tabulátory; tabulky; odrážky a číslování; vložení obrázku a grafického objektu; obtékání objektů; tisk dokumentu

Programování: vytvoření programu; opakování; podprogramy

Modelování, grafy a schémata: standardizovaná schémata a modely; ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu; orientované grafy; modely, paralelní činnost

Programování: opakování s podmínkou; události, vstupy; objekty a komunikace mezi nimi

UČIVO

Programování: větvení programu, rozhodování; grafický výstup, souřadnice; podprogramy s parametry; proměnné

Tabulkový procesor: charakteristika tabulkového procesoru Excel a Calc; prostředí; struktura tabulky; typy dat; buňky – editace, typy, formát

Hromadné zpracování dat v tabulkovém kalkulátoru: relativní a absolutní adresy buněk; použití vzorců u různých typů dat; funkce s číselnými vstupy; funkce s textovými vstupy; vkládání záznamu do databázové tabulky; řazení dat v tabulce; filtrování dat v tabulce; grafy a jejich úprava; získání informací a použití v tabulce s grafem

Multimédia: multimédia; příklady multimediálních aplikací; editace fotografie, hudby a videa
Digitální identita: digitální stopa, sledování, záznamy, cookies; sdílení a trvalost dat; fungování a algoritmy soc. sítí

G/ PŘECHODNÉ USTANOVENÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024 – VÝUKA INFORMATIKY

ÚVOD

Toto přechodné ustanovení je určeno pro výuku Informatiky ve školním roce 2023/2024.

Na I. stupni pokračují s návazností na novou Informatiku žáci v 5. ročníku a řádně začínají novou Informatiku podle nového ŠVP i žáci 4. ročníku.

Na II. stupni vstupují do nového školního vzdělávacího programu žáci 6. ročníku bez návaznosti (vzdělávají se dle upravených osnov, neboť neprošli novou Informatikou na I. stupni).

Dle nového školního vzdělávacího programu se budou dále vyučovat žáci **7. ročníku**, kteří pokračují v nové Informatice na II. stupni od 6. ročníku, a žáci **8. ročníku**. Osnovy předmětu pro 8. ročník jsou taktéž upraveny, neboť žáci 8. ročníku neprocházejí celým obsahem nové Informatiky II. stupně (závazné výstupy i učivo v osnovách je barevně označené).

Třídy 9. ročníků dokončují výuku dle starého školního vzdělávacího programu.

UČEBNÍ PLÁNY

Učební plán pro 1. – 4. ročník 2023/2024					
	1	2	3	4	5.
Český jazyk	9	8,5	8,5	8	8
Anglický jazyk		2	3	3	3
Matematika	4	4,5	4,5	5	5
Člověk ve světě	3	3	4	3	3
Hudební výchova	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2
Tělesná výchova	2	2	2	3	3
Pracovní výchova					
Informatika				1	1
Součet	20	22	24	26	26

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – předměty mají v 2. a 3. ročníku dotaci M 4,5 hodiny, Čj 7,5 hodiny. Vyučovací předměty jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 5, ČJ 7 hodin, lichý týden M 4

a ČJ 8 (vždy podle určeného rozvrhu).

Anglický jazyk – předmět je vyučován v 1. ročníku v časové dotaci 1 hodina jako nepovinný.

Pracovní výchova – povinné výstupy jsou plně integrovány do předmětu Člověk ve světě.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá s 3hodinovou dotací v každém ročníku. Náplň třetí hodiny si volí žáci před každým novým školním rokem samostatně. Na výběr jsou 2 varianty: 1. klasicky vedená hodina TV a 2. základy východního bojového umění karate do a základů sebeobrany. V případě, že o náplň výuky v rámci jedné varianty není zájem (pod 10 žáků), výuková skupina se v daném školním roce neotevře a žáci mají náplň výuky dle druhé varianty.

Informatika – předmět je vyučován od 4. ročníku, žáci předešlého 4. ročníku pak následně pokračují v 5. ročníku v plné informatice.

Člověk ve světě – hodinová dotace je ve 4. ročníku ponížena o jednu hodinu oproti původní 4hodinové dotaci ze starého ŠVP z důvodu změny minimální povinné časové dotace v oblasti Člověk a jeho svět z původních 12 hodin na 11 hodin.

Učební plán pro 6. 7. a 8. ročník 2023/2024			
Předmět/ročník	6.	7.	8.
Český jazyk	5	4,5	4,5
Anglický jazyk	3	3	3
Další cizí jazyk – RJ/NJ/ČJC		2	2
Matematika	5	4,5	4,5
Přírodopis	2	2	2
Zeměpis	2	2	2
Fyzika	1	2	2
Chemie			2
Dějepis	2	2	2
Humanitní základ	1	1	1
Hudební výchova	1	1	-
Výtvarná výchova	2	2	-
Estetická výchova			2
Tělesná výchova	3	3	3
Informatika	1	1	1
Pracovní výchova			1
Součet	28	30	32

Učební plán pro 9. ročník 2023/2024

Název předmětu	9. ročník
Český jazyk	5
Anglický jazyk	3
RJ/NJ	2
Matematika	5
Přírodopis	1
Zeměpis	2
Fyzika	2
Chemie	2
Dějepis	2
Humanitní základ	1
Hudební výchova	-
Výtvarná výchova	-
Estetická výchova	2
Tělesná výchova	3
Pracovní výchova	1
Volitelný předmět	1
Součet	32

Poznámky k učebnímu plánu:

Matematika a Český jazyk – předměty mají dotaci 4,5 hodiny. Vyučovací předměty jsou realizovány střídavě, např. sudý týden M 4, ČJ 5 hodin, lichý týden M5 a ČJ 4 (vždy podle určeného rozvrhu).

Další cizí jazyk – Německý jazyk/Ruský jazyk (NJ – RJ) – škola nabízí výuku dalšího cizího jazyka v kombinaci Německý jazyk – Ruský jazyk, přičemž žák si volí jeden z nich. Výuka probíhá od 7. do 9. ročníku a zvolený jazyk se stává po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Další cizí jazyk – Český jazyk pro cizince (ČJC) – předmět je určen žákům s OMJ 7. – 9. tříd druhého stupně. Obsah předmětu tvoří témata z Komunikační a slohové výchovy a z Jazykové výchovy oboru Český jazyk a literatura a vybraná témata z Člověka ve společnosti oboru Výchova k občanství. Dotace předmětu je 2 hodiny týdně a stává se po celou dobu výuky povinným vyučovacím předmětem.

Tělesná výchova – výuka předmětu probíhá s 3hodinovou dotací v každém ročníku. Náplň třetí hodiny si volí žáci před každým novým školním rokem samostatně. Na výběr jsou 2 varianty: 1. klasicky vedená hodina TV a 2. základy východního bojového umění karate do a základů sebeobrany. V případě, že o náplň výuky v rámci jedné varianty není zájem (pod 10 žáků), výuková skupina se v daném školním roce neotevře a žáci mají náplň výuky dle druhé varianty.

Informatika – předmět je nově vyučován dle tzv. „malé revize RVP“ v 6. ročníku a s návazností v 7. ročníku. Protože žáci v předchozím 5. a 7. ročníku neabsolvovali „větší část nové informatiky“ na příslušném stupni, platí pro ně pro školní rok 2023/2024 toto „přechodné ustanovení“, které určuje pro dané období jen některé výstupy jako závazné (barevně odlišené v osnovách předmětu), a to pro účely hodnocení na vysvědčení.

Volitelný předmět pro 9. ročník:

Seminář z českého jazyka a matematiky – účelem předmětu je prohloubit dané učivo a připravit žáky na přijímací zkoušky z ČJ

PAEK – písemná a elektronická komunikace – předmět rozvíjí ICT kompetence a je určen především pro žáky, kteří se nepřipravují na přijímací zkoušky na SŠ

OSNOVY PŘEDMĚTU INFORMATIKA PRO 4.,5.,6.,7. a 8. ROČNÍK ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět **se ve školním roce 2023/2024 vyučuje jako povinný od 4. do 8. ročníku** s týdenní dotací jedné hodiny týdně a je vyučován ve skupinách, které odpovídají jednotlivým třídám v ročníku. Obsah předmětu je vytvořen ze vzdělávacího oboru Informatika. Předmět umožňuje žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladený na rozvíjení informatického myšlení s jeho částmi jako abstrakce, algoritmizace a další. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. V předmětu je rozvíjena také zároveň s ostatními předměty digitální gramotnost. Výuka probíhá na počítačích v PC učebně, popřípadě v kmenové třídě. Žáci pracují samostatně, ale také ve dvojicích u jednoho počítače, aby spolu diskutovali a spolupracovali.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Pozorování, experimentování, vysvětlování, kvantifikace, měření, ověřování, porovnávání, třídění, usuzování, předvídaní, formulování a ověřování hypotéz, nácvik, modelování, navozování problémových úloh, práce s informacemi, aplikace znalostí na reálné životní situace, práce s výukovými programy, samostatná práce, výklad, definování, dotazování, nácvik podle předlohy, práce individuální, ve skupině i ve dvojicích, práce s informacemi - slovníky, encyklopedie, internet

4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží**
- **vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem**
- **edituje digitální text, vytvoří obrázek**
- **přehraje zvuk či video**
- **uloží svoji práci do souboru, otevře soubor**
- **používá krok zpět, zoom**
- **řeší úkol použitím schránky**
- **dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením**
- **uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů**
- **najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci**
- **propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí**
- **pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj**

- **při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace**
- **rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého**
- **sdělí informaci obrázkem**
- **předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel**
- **zakóduje/zašifruje a dekáduje/dešifruje text**
- **zakóduje a dekáduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky**
- **obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček**

UČIVO

hardware a software: digitální zařízení, zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků, psaní slov na klávesnici, editace textu, ukládání práce do souboru, otevírání souborů, přehrávání zvuku, příkazy a program

počítačové síť: propojení technologií, internet, uložení, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš
bezpečnost: technické problémy a přístupy k jejich řešení, využití digitálních technologií v různých oborech, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele, počítačová data, práce se soubory

kódování a přenos dat: piktogramy, emodži, kód, přenos na dálku, šifra

data, informace: obrazová data, pixel, rastr, rozlišení, tvary,

modelování: skládání obrazce, tvary, schéma, využití modelových obrázků

5. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech**
- **doplní posloupnost prvků**
- **umístí data správně do tabulky**
- **doplní prvky v tabulce**
- **v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný záznam za správný**
- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy**
- **v programu najde a opraví chyby**
- **rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát**
- **vytvoří a použije nový blok**
- **upraví program pro obdobný problém**
- **nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky**
- **určí, jak spolu prvky souvisí**
- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy**
- **v programu nalezne a opraví chyby**
- **rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát**
- **rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj**
- **vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky**
- **přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky**
- **rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit**
- **cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů**

- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty
- pomocí obrázku znázorní jev
- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
- v programu najde a opraví chyby
- používá události ke spuštění činnosti postav
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- upraví program pro obdobný problém
- ovládá více postav pomocí zpráv

UČIVO

systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody
práce se strukturovanými daty: Data, druhy dat, doplňování tabulky a datových řad, kritéria kontroly dat, řazení dat v tabulce, vizualizace dat v grafu

řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu

programování: příkazy a jejich spojování, opakování příkazů, pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy, vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace procedur

kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

modelování: graf, hledání cesty, schémata, obrázkové modely, model

6. ročník (vyznačené výstupy a učivo)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- objasní pojmy informatika a informace
- vysvětlí rozdíl mezi pojmem „bit“ a „byte“ a mezi pojmy soubor a složka
- rozpozná zakódované informace kolem sebe
- zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady
- zakóduje v obrázku barvy více způsoby
- zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů
- zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)
- odpoví na otázky na základě dat v tabulce
- popíše pravidla uspořádání v existující tabulce
- doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy
- navrhne tabulku pro záznam dat
- popíše školní informační systém, který je používán ve škole, a aktivně s ním pracuje
- pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva
- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory

- **vybere vhodný formát pro uložení dat**
- **porovná různé metody zabezpečení účtů**
- **spravuje sdílení souborů**
- **pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy**
- **vyřeší běžně se vyskytující problémy a chybové stavy počítače**

UČIVO

Informatika: pojem informace a informatika, historie počítačů, práce s pojmy: bit, byte, soubor, složka, podložka, disc....

Kódování a šifrování: přenos informací, standardizované kódy; znakové sady; identifikace barev, barevný model; vektorová grafika; zjednodušení zápisu, kontrolní součet

Práce s daty: data v grafu a tabulce; evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce; kontrola hodnot v tabulce; filtrování, řazení a třídění dat; porovnání dat v tabulce a grafu; řešení problémů s daty

Informační systémy: školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Počítače: datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému; správa souborů, struktura složek; domácí a školní počítačová síť; fungování a služby internetu; princip e-mailu; přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva); postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

7. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **vysvětlí pojem textový editor**
- **orientuje se na pracovní ploše editoru a v panelech nástrojů**
- **napiše text a upraví ho podle předlohy**
- **vloží a aktualizuje Obsah na základě stylů**
- **nastaví tabulátor a využije ho při formátování textu**
- **vytvoří a upraví podle předlohy tabulku v textovém editoru**
- **vytvoří seznam pomocí odrážek a číslování**
- **vloží grafický objekt do textu podle zadání**
- **upraví vzhled dokumentu**
- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program**
- **po přečtení programu vysvětlí, co vykoná**
- **ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby**
- **používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování**
- **vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech**
- **diskutuje o různých programech pro řešení problému**

- *vysvětlí známé modely jevů, situací, činností*
- *v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku*
- *pomocí ohodnocených grafů řeší problémy*
- *pomocí orientovaných grafů řeší problémy*
- *vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností*
- *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému*
- *po přečtení programu vysvětlí, co vykoná*
- *ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby*
- *používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna*
- *spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav*
- *vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech*
- *diskutuje různé programy pro řešení problému*
- *vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní*
- *hotový program upraví pro řešení příbuzného problému*

UČIVO

Textový editor: textové editory Word a LibreOffice Writer; pracovní prostředí editoru; stránka, blok; typ, velikost, řez písma; styly a Obsahy; tabulátory; tabulky; odrážky a číslování; vložení obrázku a grafického objektu; obtékání objektů; tisk dokumentu

Programování: vytvoření programu; opakování; podprogramy

Modelování, grafy a schémata: standardizovaná schémata a modely; ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu; orientované grafy; modely, paralelní činnost

Programování: opakování s podmínkou; události, vstupy; objekty a komunikace mezi nimi

UČIVO

Programování: větvení programu, rozhodování; grafický výstup, souřadnice; podprogramy s parametry; proměnné

Tabulkový procesor: charakteristika tabulkového procesoru Excel a Calc; prostředí; struktura tabulky; typy dat; buňky – editace, typy, formát

Hromadné zpracování dat v tabulkovém kalkulátoru: relativní a absolutní adresy buněk; použití vzorců u různých typů dat; funkce s číselnými vstupy; funkce s textovými vstupy; vkládání záznamu do databázové tabulky; řazení dat v tabulce; filtrování dat v tabulce; grafy a jejich úprava; získání informací a použití v tabulce s grafem

Multimédia: multimédia; příklady multimediálních aplikací; editace fotografie, hudby a videa
Digitální identita: digitální stopa, sledování, záznamy, cookies; sdílení a trvalost dat; fungování a algoritmy soc. sítí

8. ročník (vyznačené výstupy a učivo)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY

Žák:

- **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému**
- **po přečtení programu vysvětlí, co vykoná**
- **ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby**
- **používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna**
- **spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav**
- **používá souřadnice pro programování postav**
- **používá parametry v blocích, ve vlastních blocích**
- **vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu**
- **diskutuje různé programy pro řešení problému**
- **hotový program upraví pro řešení příbuzného problému**
- **vysvětlí pojem tabulkový procesor**
- **popíše pracovní plochu editoru a panely nástrojů**
- **vizuálně upraví podobu buněk a tabulky**
- **při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky**
- **používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (součet, průměr, zaokrouhlit)**
- **řeší problémy výpočtem s daty**
- **připíše do tabulky dat nový záznam**
- **seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)**
- **používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy**
- **vytvoří graf z dat tabulky**
- **na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat**
- **definuje a vymezení oblast počítačových multimédií**
- **upraví fotografii dle zadání**
- **vytvoří dle zadání video**
- **dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat**
- **popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení**

UČIVO

Programování: větvení programu, rozhodování; grafický výstup, souřadnice; podprogramy s parametry; proměnné

Tabulkový procesor: charakteristika tabulkového procesoru Excel a Calc; prostředí; struktura tabulky; typy dat; buňky – editace, typy, formát

Hromadné zpracování dat v tabulkovém kalkulátoru: relativní a absolutní adresy buněk; použití vzorců u různých typů dat; funkce s číselnými vstupy; funkce s textovými vstupy; vkládání záznamu do databázové tabulky; řazení dat v tabulce; filtrování dat v tabulce; grafy a jejich úprava; získání informací a použití v tabulce s grafem

Multimédia: multimédia; příklady multimediálních aplikací; editace fotografie, hudby a videa

Digitální identita: digitální stopa, sledování, záznamy, cookies; sdílení a trvalost dat; fungování a algoritmy soc. sítí